TRT VİZYON

TRT Aylık Radyo Televizyon Dergisi

Ekim 2026 Sayı 444

TRT GELECEĞİN İLETİŞİMCİLERİ 2026

Hakikatin İzinde, Geleceğin Peşinde

Hakikatin izini sürmek ve geleceğin inşasına omuz vermek, TRT olarak en önemli sorumluluklarımızdan ikisidir. Ekim ayında bu iki sorumluluk, üzeri örtülmek istenen gerçekleri görünür kılan ve yarınlarımızı şekillendirecek gençlere sözlerini söyleyebilecekleri alanlar açan faaliyetlerimizde somut karşılık buldu.

Filistin topraklarında onlarca yıldır süren işgalin en kanlı perdesi, üç yıl önce Gazze'de aralandı. TRT olarak, yaşanan soykırımı belgelemek ve mazlumların susturulmak istenen sesini dünyaya duyurmak için 7 Ekim 2023'ten bu yana var gücümüzle çalışıyoruz. Bu anlayışla, 7 Ekim'in üçüncü yıl dönümünde de canlı yayınlarımız, yapımlarımız ve belgesellerimizle Filistin'in izzetli direnişiyle dayanışmamızı gür bir sesle haykırdık. Zira bu zulüm karşısında susmanın suç ortaklığı anlamına geldiğini biliyor, bütün karartma girişimlerine rağmen mezalimi kayda geçirmeyi bir vicdan borcu olarak görüyoruz. İnanıyoruz ki bu kayıtlar, soykırımın faillerinin insanlığa hesap vermesinin de zeminini hazırlayacaktır.

Hakikatin sesini dünyanın dört bir yanına ulaştırırken, gönül coğrafyamızdaki kardeşlerimizi de hiçbir zaman ihmal etmiyoruz. Bu doğrultuda, radyo yayın altyapımızı geliştirdiğimiz KKTC'de, TRT Radyo Haber'in ardından TRT World Radio da yayına başladı. Bu ay attığımız ve Kıbrıs Türk halkıyla gönül ve iletişim bağlarımızı pekiştireceğine inandığımız bu adımın hayırlı olmasını diliyorum.

Geleceğe dair umudumuzu ise iletişim paydaşı olduğumuz TEKNOFEST Güneydoğu'da bir kez daha tazeledik. Festivalde, stantlarımızı dolduran ziyaretçilerimizle buluşurken alandaki coşkuyu da dünyaya aktardık. Bu vesileyle, ülkemizin evlatlarına ilham veren ve hayallerini üretime dönüştürme imkânı sağlayan herkese canıgönülden teşekkür ediyorum.

Cumhurbaşkanımız Sayın Recep Tayyip Erdoğan'ın festivalde gençlere yönelttiği "Yalanın çelik kabuğunu, doğrunun, vicdanın, hakkın ve hakikatin ışığıyla sizler kıracaksınız" çağrısı, bilhassa iletişimcilere önemli bir mesuliyet yüklüyor. O kabuğu kıracak gençleri keşfetmek ve önlerini açmak amacıyla yaşama geçirdiğimiz TRT Geleceğin İletişimcileri Yarışması'nın 12'ncisini bu ay düzenledik.

141 üniversiteden 2 bin 81 öğrencinin 2 bin 45 eserle başvurduğu yarışmamızın finalistlerini, 9 - 13 Ekim tarihlerinde Geleceğin İletişimcileri Haftası kapsamında Kurumumuzda ağırladık, ödül törenimizi ise TRT 2'den canlı olarak izleyicilerimizle paylaştık. Bu yıl yarışmamızda, 15 Temmuz'un 10'uncu yılına özel bir kategori de oluşturduk. O gece henüz çocuk olan gençlerimizin, tanıklık ettikleri destanı kendi eserleriyle anlattıklarını görmek, bizler için ayrı bir gurur vesilesi oldu.

Törendeki konuşmamda gençlerimize, gazetecilikte habere yöneltilen klasik 5N 1K'ya, bu kez kendilerine yöneltecekleri "Nerede duruyorum?" ve "Kime fayda sağlıyorum?" sorularından oluşan bir N ve bir K daha eklemelerini tavsiye ettim. Zira duruşunu devletinin, milletinin ve mazlumların yanında belirlemiş, şahsiyetli iletişimcilere her zamankinden daha çok ihtiyacımız var. Gençlerimizin bu duruşun hakkını vereceklerine yürekten inanıyor, yarışmamıza katılan tüm öğrencilerimize teşekkür ediyorum.

Gençlerimizin geleceğine sahip çıkmak, onları kuşatan tehlikelere karşı farkındalık oluşturmayı da gerektiriyor. TRT Belgesel'deki yeni serimiz "Gizli Salgın: Bağımlılık", işte bu bilincin bir yansımasıdır. Kumar bağımlılığını konu alan ilk bölümünü bu ay izleyiciyle buluşturduğumuz serimizde, bağımlılık illetinin nasıl geliştiğini ve onunla mücadelenin yollarını, yaşanmış hikâyeler ve uzman görüşleri üzerinden anlatıyoruz.

Ekim ayını, Cumhuriyetimizin 103. kuruluş yıl dönümünün coşkusuyla tamamladık. Bu vesileyle, 29 Ekim Cumhuriyet Bayramımızı en kalbî duygularımla kutluyor; Cumhuriyetimizin banisi Gazi Mustafa Kemal Atatürk başta olmak üzere, Millî Mücadelemizin tüm kahramanlarını rahmet ve minnetle yâd ediyorum.

TRT olarak, yayıncılığın yalnızca bugünü anlatmak değil, yarına bırakılacak belleği de oluşturmak olduğu bilinciyle, hakikatin izini sürmeye ve daha adil bir geleceğin inşasına omuz vermeye devam edeceğiz.

Prof. Dr. Mehmet Zahid Sobacı
Genel Müdür

İÇİNDEKİLER

TRT

TÜRKİYE RADYO TELEVİZYON KURUMU ADINA YAYIN SAHİBİ
Prof. Dr. Mehmet Zahid SOBACI

GENEL YAYIN YÖNETMENİ
Masum EKİNCİ

SORUMLU YAZI İŞLERİ MÜDÜRÜ
Ceren BÖLÜKBAŞIOĞLU

EDİTÖR
Cihad ŞAHİNOĞLU
Ela GÜRMAN
Meral ÜNSAL

YAZI KURULU
Aybike AÇIKEL
Ela GÜRMAN
Meral ÜNSAL
Ömer KARA
Özlem KARADAYI DOĞAN
Öztürk Miraç SARAL
Umay KARADAĞ
Yeliz KARAKÜTÜK

KONUK YAZAR
Elif ARISOY CİNCİOĞLU

GRAFİK TASARIM
Metin Murat GİRAY

YÖNETİM YERİ
TRT GENEL SEKRETERLİK
TRT SİTESİ B BLOK KAT: 11
ORAN/ANKARA
06550
Tel : (312) 463 23 00
Faks:(312) 463 23 07

ISSN 1308-7495
YAYIN TÜRÜ
Yaygın/Süreli

BASIM TARİHİ
27 Ekim 2026

SAYI
444

BASILDIĞI YER
İhlas Gazetecilik A.Ş. Saracalar Mah. 57. Cad.
No: 21/A Akyurt/Ankara
Tel: 0212 454 30 00
www.ihlasgazetecilik.com.tr

www.trt.net.tr/vizyondergisi
facebook.com/TRTVizyonDergisi
instagram.com/trtvizyon
trtvizyon@trt.net.tr

1 **Başyazı**

10 **TRT'de yeni yayın dönemi**
Sevilen yapımlar ve zengin içerikler izleyiciyle buluşuyor

18 **TRT Muhabiri R. Levent Öztürk'ün ardından**
Önce insandı sonra savaş muhabiri

24 **Dijitalin önlenemez yükselişi**
Gençlerin medya alışkanlıkları değişti

28 **TEKNOFEST Güneydoğu**
Millî teknoloji Şanlıurfa'daydı

34 **Geleceğin İletişimcileri Yarışması**
TRT, deneyimini gençlerle paylaştı

42 **İnsanın boynuna taktığı zincir**
"Gizli Salgın: Bağımlılık"
TRT Belgesel'de

46 **Cumhuriyet'in 103. yılında anılara yolculuk**
Ankara Palas Müzesi

50 **Sabiha Tansuğ**
Türk parası üzerine nakşedilen bir Cumhuriyet kadını

54 **Türkçenin ilk yapay zekâ destekli sözlüğü**
"Bitigçi", erişime açıldı

58 **Sözümüzle kurduğumuz dünya**
İmam Gazâlî'nin "Dil Belası" kitabının düşündürdükleri

60 **Vedaların hüzünlü mekânları**
Tren ve otobüs garları

66 **Sinema ve sanatla dolu bir hayata veda**
"Altın Çocuk" Göksel Arsoy'u kaybettik

AYIN KARELERİ

Meral ÜNSAL / meral.bakici@trt.net.tr

Fotoğraf: AA

Türk Medeni Kanunu 100 yaşında

Bu yıl, Cumhuriyetin ilanıyla birlikte gerçekleşen hukuk devrimlerinin temel taşlarından biri olan Türk Medeni Kanunu'nun 100. yılını kutluyoruz. 4 Ekim 1926 tarihinde yürürlüğe giren Türk Medeni Kanunu, büyük önder Mustafa Kemal Atatürk'ün öncülüğünde hukuk alanında atılan en büyük adımlardan biri olarak çağdaşlaşma idealinin ve hukuk devleti anlayışının somut bir ifadesi.

Türkiye'de kadın ve kız çocuklarının toplumsal yaşamda eşit, güçlü ve güvenceli bireyler olarak yer almasının temeli 17 Şubat 1926'da kabul edilerek 4 Ekim'de yürürlüğe giren bu kanun ile atılmıştır. Medeni Kanun; çocuk yaşta evliliklerin önüne geçen yaş sınırını getirmiş, kız çocuklarının eğitim, miras ve velayet haklarını yasal güvenceye kavuşturarak toplumsal eşitliğin sarsılmaz sütunu olmuştur.

Türkiye'nin öncülüğünde Birleşmiş Milletler tarafından ilan edilen 11 Ekim Dünya Kız Çocukları Günü ise bu Cumhuriyet vizyonunun evrensel yansımasıdır. 1926'da ülkemizde yakılan eşitlik meşalesi, bugün tüm dünya kız çocuklarının potansiyellerini özgürce gerçekleştirebileceği aydınlık bir geleceğe ışık tutmaktadır.

Fotoğraf: AA

Başkentimizin doğum günü

13 Ekim 1923 tarihi, bir daha hiç unutulmayacak şekilde, altın harflerle Ankara'nın başkent oluşunu tarih defterine not eder.

Bu eski yerleşim yeri, çok değil iki hafta sonra ilan olunacak yepyeni Cumhuriyetin, varlığı Anayasa ile teminat altına alınmış başkentidir artık.

1900'lü yıllara değin, bir Anadolu kasabası görünümünde olan Ankara'nın kaderi aslında 1919 yılında değişmeye başlar. Samsun'da yanan Millî Mücadele ateşi tüm yurdu ve Ankara'yı sarar. Ankara adım adım, bir ülkenin ayakta kalma ve bağımsızlığını kazanma mücadelesinin merkezi hâline gelir.

23 Nisan 1920 tarihinde kurulan Türkiye Büyük Millet Meclisi, hükûmet merkezini Ankara olarak ilan etmişti. Ankara artık, İstiklal Savaşı'nın idare edildiği bir merkez hâline gelmişti.

27 Aralık'tan 13 Ekim'e kadar geçen süreçte bağımsızlık mücadelesinin ve millî egemenliğin kalbi Ankara olmuş ve bugüne kadar da yine millî egemenliğin kalbi olmayı sürdürmüştür. Bin yıllık Türk yurdu Ankara, bir asrı aşan başkentlik serüvenini bin yıllara taşıyacak ve bizler her daim bu ülkede doğmuş olmanın gururunu her karış vatan toprağında ama en çok Ankara'da hissedeceğiz.

Fotoğraf: AA

İlelebet payidar

Cumhuriyet nedir? Cumhuriyet, Anadolu'nun ücra bir köyünden kalkıp gelen yetim çocuğun şehirde demiryolunda iş bulabilmesidir. Cumhuriyet, vatanı bir baştan bir başa raylarla, otoyollarla örerek uzakları yakın kılmaktır. Cumhuriyet, bir Ege kasabasından bütün ülkeyi giydiren sanayi şehrine dönüşümdür. Bir Türk kızının yine bir Türk tasarımcının hazırladığı pazen elbisesiyle hem ülkesinin hem kendisinin güzelliğini dünyaya haykırabilmesidir. Cumhuriyet bir yandan geleceği göklerde görürken, yere sağlam basabilmek için Beykoz Kundura Fabrikası kurabilmektir. Kadınlara pek çok ülkeden önce seçme ve seçilme hakkının tanınması, bilimsel, toplumsal ve ekonomik hayatta var olabilmesinin sağlanmasıdır. Bir çocuğun hayallerinin peşinden gidebilmesi, dahası hayal kurabilmesidir. Sonra başka bir çocuğun Nobel Kimya Ödülü alabilmesidir. Demokrasinin yerleşip yeşerebilmesi için zemindir. Egemenliğin kayıtsız ve şartsız milletin olduğu bir iradedir. Tam bağımsızlıktır. Bu bağımsızlık için verilen mücadele, kaybedilen canlar, dökülen kanlardır. Türkiye Cumhuriyeti'nin kurucusu büyük önderimiz Gazi Mustafa Kemal Atatürk'ün sözleridir: "Yurttaşlarım! Az zamanda çok ve büyük işler yaptık. Bu işlerin en büyüğü, temeli Türk kahramanlığı ve yüksek Türk kültürü olan Türkiye Cumhuriyeti'dir. Bundaki muvaffakiyeti Türk milletinin ve onun değerli ordusunun bir ve beraber olarak azimkârane yürümesine borçluyuz."
29 Ekim Cumhuriyet Bayramımız kutlu olsun.

Özlem KARADAYI DOĞAN / ozlem.karadayi@trt.net.tr

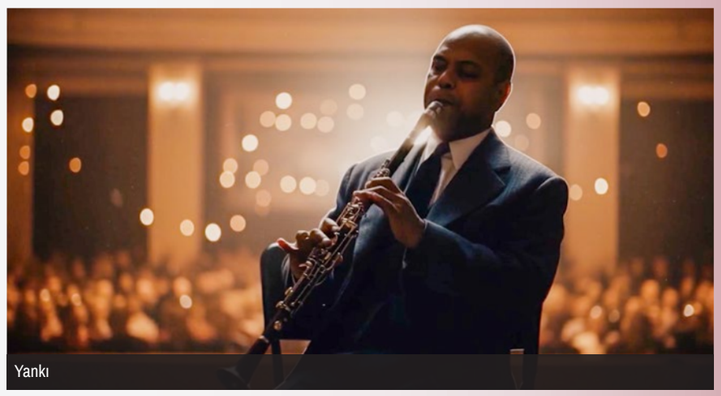
TRT’de ekranlar şenlendi

Sonbaharla birlikte TRT kanalları yeni yüzleri, anlatılmamış hikâyeleri ve farklı sesleriyle yeni yayın döneminin kapılarını araladı. TRT 2, TRT Belgesel, TRT Avaz ve TRT Müzik, sevilen yapımları ve yenilenen zengin içerikleriyle yine izleyicilerini ekrana bağlayacak.

Yaz çoktan elini eteğini çekip meydanı sonbahara bıraktı bile. Havalar serinledi, ışık solgunlaştı, güneş erkenden veda eder oldu gökyüzüne. Günler yavaş yavaş kısalırken, dışarıdaki hayatın sesi de alçalıyor sanki biraz. Caddelerde, sokaklarda hayatın rengi değişirken evlerin içinde başka bir ışık yanıyor. Sonbahar, takvimde bir mevsimin adı olmaktan çok, insanın kendine dönme biçimi belki de… Ve tabii ki ailesine, birlikte geçirilen vakitlere, ekranda bizimle özdeşleşen hikâyelere, tanıdık yüzlere, yepyeni maceralara… Yemek faslı bitip de mutfakta çayın buharı yükselirken yavaş yavaş; herkes çoktan yerini almıştır beyaz camın karşısında. Dünya, bütün gürültüsüyle dönmeye devam etse de onun hızına yetişmek zorunda olmadığımızın farkındayızdır o an, o atmosferde. Biliriz ki her mevsim biraz vedadır, biraz da başlangıç.

TRT 2’de yeni yayın dönemi

Sonbaharla birlikte TRT de pek çok kanalıyla yepyeni bir dönemin kapılarını aralamaya başladı. Yeni programları, yeni yüzleri, yeni hikâyeleri, yeni sesleri ve ekran klasiği hâline gelen sevilen yapımlarıyla TRT 2 de işte o kanallardan biri.
12 Ekim haftasında başlayan yeni yayın dönemiyle TRT 2; Anadolu’dan Türk dünyasına, uluslararası platformlardan antik dönemlere, medeniyetin köklerinden modern sanatın dinamizmine uzanan geniş bir yelpazede dünyanın tüm coğrafyalarına ve zamanlarına temas ediyor.

Yankı

Doğan Hızlan ile Karalama Defteri

Her program kusursuz bir bütünün tamamlayıcısı

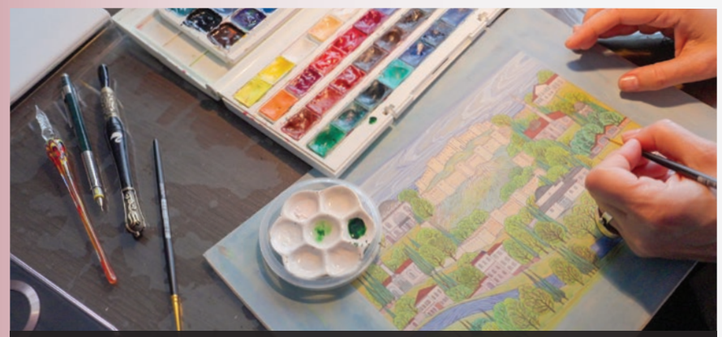
TRT 2, sinemadan müziğe, edebiyattan mimariye uzanan her sanat formunu, bir medeniyetin kendini ifade ettiği, düşündüğü ve hatırladığı ortak bir dilin parçaları olarak görüyor. Bir divan beytindeki imge ile bir sinema karesindeki ışık, bir şehrin mimarisi ile o şehirde yazılmış romanlar, bir makamın derinliği ile bir senfoninin yapısı aynı arayışın farklı tezahürleridir. Yeni yayın dönemi; her programı bu bütünün tamamlayıcı bir parçası olarak değerlendirerek ve kendi köklerinden beslenen, hafızasıyla bağını koparmayan sanatın insanın hem dünyayı hem de kendini tanımasında en sahici araçlardan biri olduğu bilinciyle kurgulandı. Bununla birlikte, başka medeniyetlerin sesine, düşüncesine ve estetiğine açılmanın da en az kendi köklerimizi tanımak kadar değerli olduğu düşüncesiyle hareket eden kanal; ötekini anlama çabasıyla kimliğimize yeni bir derinlik kazandırıyor.
Bu yaklaşımla Osmanlı’nın kayıp bestelerinin izi sürülürken Batı medeniyetinin kökenleri sorgulanıyor, Anadolu’nun kadim seslerine kulak verilirken dünya sinemasının ve sokak sanatının nabzı tutuluyor. Geleneği nostaljiye, moderni taklide indirgemeden, ikisi arasında canlı ve üretken bir diyalog kurarak ekranın yalnızca seyredilen değil, düşünülen ve insanın kendini yeniden keşfettiği bir buluşma alanına dönüştürülmesi amaçlanıyor.

Sanatın merkezinde: Yakın plan ve derinlemesine bakış

Hafta içi her gün canlı yayınlanan “Hayat Sanat”, kültür - sanat gündemini yakın plana alıyor. Açılan sergilerden yeni kitaplara, sahnelenen oyunlardan festival programlarına kadar sanat dünyasında olup biteni sıcağı sıcağına izleyiciye aktaran program, sanatçılarla ve alanın uzmanlarıyla yaptığı söyleşilerle gündemin arka planını da görünür kılıyor.
“Hayat Sanat Odak” ise haber akışının hızına kapılmadan, konulara daha geniş bir zaman ayırıyor. Dosya haberleri ve

Bursa Şehrengizi

12 Ekim haftasında başlayan yeni yayın dönemiyle TRT 2; Anadolu’dan Türk dünyasına, uluslararası platformlardan antik dönemlere, medeniyetin köklerinden modern sanatın dinamizmine uzanan geniş bir yelpazede dünyanın tüm coğrafyalarına ve zamanlarına temas ediyor.

Hatır

özel araştırmalarıyla gözden kaçan nadide konuları gün yüzüne çıkaran program, kıymetli konuklarını izleyiciyle buluşturarak sanatın bugününe derinlemesine bir bakış sunuyor.

Her karede başka bir dünya

Haftanın her günü saat 21.30'da ekrana gelen "TRT 2 Film Kuşağı", yeni sezonda her ay farklı bir temanın etrafında şekillenen seçkileriyle sinema keyfini başka bir boyuta taşıyor. Yeni yayın dönemiyle birlikte izleyiciyle buluşacak "Türk Dünyası Filmleri" kuşağının seçkisine ise "Film Önü Arkası" programıyla daha yakından bakılacak. "Kısa Film Kuşağı", yerli ve uluslararası kısa filmleri ekrana taşırken; "Kısa ve Öz", filmlerin ardından yapımların teknik ve içerik yönlerini ele alıyor. Pazar günlerinin klasiği "Western Kuşağı" da yeni sezonda izleyiciyle buluşmaya devam ediyor. "Sinema+" güncel sinema gelişmelerini ve festivalleri takip edip tematik tartışmalara yer verirken "Sinematograf", Türk sinemasının tarihine eğiliyor. Beyaz perdeye farklı açılardan bakan bu yapımların yanı sıra ulusal ve uluslararası belgeseller ile özgün TRT 2 yapımları da yeni sezonda sinemaseverleri bekliyor.

Düşüncenin haritası

Yeni program ve yüzlerle düşünce dünyasına yeni pencereler açan "Şener Aktürk ile Modern Dünyanın Kökenleri", 11. yüzyıldan 15. yüzyıla uzanan dönemde ruhban sınıfının iktidar inşasını; "Ömer Karaoğlu ile Gün Batıdan Doğmadan", iktisat ve müziğin kesişme noktasında modernleşmenin serüvenini inceliyor. "İhsan Fazlıoğlu ile Aklın Coğrafyası", bilim tarihini karşılaştırmalı bir bakışla ele alıyor; "Cengiz Çakmak ile Metafor", kavramların dünyasını düşünürlerin izinde takip ediyor. "Süleyman Seyfi Öğün ve Ali Günvar ile Kilit Taşı", Osmanlı modernleşmesini mimari, müzik, edebiyat ve sanat üzerinden tartışırken; "Muhittin Şimşek ile Tarihi Yazan Kalemler", yakın tarihe imza atan portreleri ve olayları kalemlerin izinde irdeliyor.

Edebiyattan izler

Edebiyatın farklı sanat dallarıyla ilişkisi yeni sezonda "Bir Roman Kahramanı Gibi" ve "Edebiyatımızı Çizmek" programlarıyla ele alınıyor. "İki Renk Yek Ahenk" ise farklı mesleklerden şairlerin dünyalarını, şiirin kesişen ve ayrışan yönleri üzerinden keşfe çıkarıyor.

Müziğin tüm ahengi

"Konser Zamanı" ve "Pazar Konserleri", klasik Türk musikisinden Batı müziğine uzanan geniş bir repertuvarı izleyiciyle buluşturuyor. Yeni sezonda seçkin ulusal ve uluslararası performanslarla, konser salonlarının enerjisi ve atmosferi ekrana taşınıyor.
Kadim medeniyetlerin izinde müziğin geçmişten bugüne uzanan yolculuğu "Müzik Arkeolojisi" ile araştırılırken, "Osmanlı'nın Kayıp Besteleri", Türk müziğinin geçmişte kalan eserlerini gündeme getiriyor. "Akustik Sırlar" gündelik hayatın ritmini keşfederken, "Yankı" müziğin köşe taşı isimlerinin portrelerini yansıtıyor beyaz cama.

Sahneden sokağa, tuvalden kumaşa

Tiyatronun sahne arkası "Tiyatrovizyon", amatör tiyatroların dünyası ise "Başka Bir Sahne" ile ekrana geliyor. "Sokak Sanatları", sokaktaki sanatın ritmini takip ederken "Hatır", resmin dünyasına kapı aralayarak resim sanatıyla yolları kesişen sanatları bir arada inceliyor. "Anadolu'da Giyimin Ayak İzleri" ise Anadolu'nun tarih boyunca farklı çağlardaki giyim kuşam alışkanlıklarını, giyim tarzlarını, kullanılan kumaşları, aksesuarları ve toplumsal yansımalarını ele alıyor.

Kadim şehirler, kadim anlatılar

TRT 2 izleyicileri, yeni yayın döneminde İbrahim Zeyd Gerçik'in anlatımıyla İstanbul'un kültürel cazibe merkezlerinden Divanyolu'nda bir yolculuğa davet ediliyor. Bursa'nın fethinin 700. yılı münasebetiyle ekrana gelecek "Bursa Şehrengizi" ise şehrin tarihine ve medeniyet tasavvuruna ışık tutuyor. "Antik Miras" ile geçmişin izleri bugüne taşınırken, "Antik Masallar"da mitolojik hikâyeler üzerinden bugünün dünyası okunuyor. Osmanlı'nın eğitim sistemini odağına alan yeni bölümleriyle "Tarihin Renkleri" de yeni sezonda seyirciyle buluşacak kültür - tarih programlarının dikkat çekenlerinden.

Sevilen programlar devam ediyor

TRT 2'nin sevilen programları yeni sezonda da izleyicilerle buluşmaya devam ediyor. Öne çıkan konuları, zengin içeriği ve konuklarıyla "Edebiyat Dünyası", gündemi takip ederken "Doğan Hızlan ile Karalama Defteri", Türk edebiyatının hafızasına mercek tutuyor. İzleyiciler, "Hülya Koçyiğit ile Film Gibi Hayatlar" ve "İpekçe Sohbetler"de usta isimlerden genç yüzlere uzanan konukların hatıralarla bezeli samimi sohbetlerine ortak oluyor. Kültüre, tarihe, düşünceye ve hayata dair konular ise alanında uzman konuklarla "Göz Hizası"nda ele alınıyor.

Osmanlı'nın Kayıp Besteleri

TRT Belgesel yeni yaşına yeni programlarla giriyor

Yayıncılık serüvenini yıllardır başarıyla sürdüren ve Türkiye'nin 1 numaralı belgesel kanalı olarak zirvede yer alan TRT Belgesel, 17'nci kuruluş yıl dönümünü kutladığı yeni yaşına yepyeni yapımlarla girdi. Yayın hayatına başladığı 17 Ekim 2009 tarihinden bu yana dünyanın dört bir yanından özel ve anlamlı hikâyeleri izleyicilerine yansıtan TRT Belgesel'in ekranı yeni yapımlar ve kanalın en sevilen belgesellerinin yeni bölümleriyle canlanıyor. İnsan - yaşam, doğa - yaban hayatı, tarih - kültür, bilim-teknoloji gibi belgesel türlerinde hayata ve zamanın ruhuna odaklı içeriklerle ekranı zenginleştiren kanal, seyirciye geniş bir yelpazede bilgi ve deneyimler aktarmaya devam ediyor.

17 Ekim 2009'dan bu yana yayıncılık serüvenini başarıyla sürdüren ve Türkiye'nin 1 numaralı belgesel kanalı olarak zirvede yer alan TRT Belgesel, 17'nci kuruluş yıl dönümünü kutladığı yeni yaşına yepyeni yapımlarla girdi. Hayata ve zamanın ruhuna odaklı içeriklerle ekranı zenginleştiren kanal, seyirciye geniş bir yelpazede bilgi ve deneyimler aktarmaya devam ediyor.

Yeni yapımlar, yeni bölümler

Her zaman olduğu gibi özgün yapımlarıyla seyircisinin karşısına çıkan TRT Belgesel, yeni yayın döneminde yüz elliden fazla yeni bölümle, hikâyelerle dolu yepyeni bir dünyayı ekrana taşıyor. Medeniyet coğrafyamızdan, yeryüzünün dört bir yanına uzanan geniş bir yelpazede hayatın izini süren, yaşadığımız çağa ayna tutan ve Türkiye'nin geleceği adına atılan adımları

güçlü hikâyelerle yansıtan, hayattan izler taşıyan etkileyici öykülerden oluşan birbirinden özel belgeseller 17 Ekim'den itibaren TRT Belgesel ekranındaki yerini almaya başladı. Ayrıca dünyada ses getiren ünlü belgesellerden özel seçkiler de Türkiye'de ilk kez TRT Belgesel ekranında yer buluyor.
TRT Belgesel önümüzdeki yayın döneminde izleyicilere yeni belgesellerin de müjdesini veriyor. TRT Belgesel'de izleyiciler birçok yeni yapımla tanışırken

sevilen belgesellerin yeni bölümlerini de izleme fırsatı bulacak. Ayrıca dünyadan belgeselciliğin etkileyici örnekleri de Türkiye'de ilk kez TRT Belgesel ekranında olacak.

Belgesel deyince

TRT Belgesel'in yeni yayın döneminde Selim Bayraktar ile her bölümde bir tarihî mekânın izini sürerek Anadolu ve İstanbul'un köklü mirasını keşfe çıkan "Bir Mekândan Fazlası", bireyden aileye, aileden topluma uzanan çok katmanlı bir bakışla bağımlılığın nedenlerini, etkilerini ve çözüm yollarını sorgulayan "Gizli Salgın - Bağımlılık", Suriye'de yaşanan halk devriminin tarihsel arka planını, gelişimini ve sonrasındaki süreçleri ele alan "Özgürlük Yolu Suriye", Anadolu'nun kadim medeniyetlerinden günümüze uzanan binlerce yıllık lezzet yolculuğu "Evvel Zaman Tarifleri", Orkun Olgar'ın sunumuyla köklü üretim geleneklerinden modern dünyanın yenilikçi çözümlerine uzanan "Sıfır Atık Serüveni", TRT Kampüsü'nün aynı zamanda birçok canlı için güvenli bir yaşam alanı olduğunu ortaya koyan "Kampüsün Gizli Sakinleri" gibi yapımlar ilk kez ekrana geliyor.

Sevilen yapımlar izleyiciyi ekrana bağlamaya devam ediyor

TRT Belgesel'in sevilen yapımları da yeni bölümleriyle belgesel severlerin karşısına çıkıyor. İnsanoğlunun yaşam mücadelesi ve varoluş çabasını yansıtan "İnsan İklimi", suça karşı gece - gündüz tetikte bekleyen Gümrük Muhafaza ekiplerinin yoğun mesaisinden kesitler sunan "Gümrük 24 Saat", tek çatı altında paylaşılan eşsiz lezzetlerin ve Anadolu'da aile kültürünün izlerini süren "Aile Sofrası", Türkiye'nin üretim üslerinin

kapılarını aralayan "Üretim Üsleri", Timuçin Esen'in çarpıcı anlatımıyla doğanın içindeki bilimsel gerçeklere yer veren "Günlük Hayat Bilimi", dünyayı tanımamızı sağlayan sayısız hikâyenin peşindeki "Sınırsız Yollar", Sinan Albayrak'ın sunumuyla millî teknoloji hamlesinin başarısını yansıtan yerli ve millî projelerin tanıtıldığı "Oyunbozan", izleyicilerini Anadolu'nun eşsiz doğasında, zorlu yollarında ve keşfedilmeyi bekleyen coğrafyalarında geçen benzersiz bir yolculuğa çıkaran "Macera Planı 4x4", yeşilin süslediği, maviliklerin çevrelediği bir adada dingin bir yaşama çağıran

"Benim Sakin Dünyam", lezzet kâşifi şef Türev Uludağ ile dünya mutfaklarının lezzet sırlarını paylaşan "Lezzet Türevleri", gezgin Mustafa Karaaslan'ın cesaret ve ilham verici yolculuğuna davet eden "Bisikletle Devrialem", endüstriyel dalgıçlık mesleğinin zorlu görevlerine şahitlik eden "Su Altı Ustaları", Türkiye'nin sanayi, inşaat ve enerji sahalarında her yıl gerçekleşen devasa taşımaların perde arkası "Büyük Sevkiyat", su altındaki büyüleyici yaşamı keşfe çıkaran "Derinlerdeki Hayat", Anadolu'nun dilden dile aktarılan manilerini, ağıtlarını, türkülerini, masallarını ve sözlü kültür mirasını aktaran "Söz" ve şef Ramazan Bingöl ile mutfak kültürünün inceliklerine yer veren "Bir Tariften Fazlası" yine izleyicilerini ekrana bağlıyor.

Dünyadan özel seçkiler

"Yaşama Dönen Cennet", "Dünyanın En Güzel Otelleri", "Köpek Balığı Ton Balığına Karşı", "Adalar: Doğanın Vahşi Laboratuvarları" gibi dünyanın en seçkin yapımlarından sevilen belgeseller de yeni sezonda TRT Belgesel yayın akışında yerini alıyor.

Türk dünyasının ortak televizyon kanalı TRT Avaz'da yeni yayın dönemi

Yayın hayatına başladığı 2009 yılından itibaren Türk dünyasının tamamına yayın yapan tek televizyon kanalı olma özelliğini sürdüren TRT Avaz, Gaspıralı İsmail Bey'in "Dilde, Fikirde, İşte Birlik" mottosunu güçlendirerek 26 Eylül'de yeni yayın dönemine "merhaba" dedi. Türkistan coğrafyasından Balkanlar'a uzanan geniş bir kültür havzasını aynı ekran etrafında buluşturan kanal; siyasetten sanata, tarihten spora, günlük yaşamdan çocuk içeriklerine uzanan zengin programlarıyla yayıncılık anlayışının temelini oluşturan ortak geçmişi hatırlatırken ortak geleceğe de odaklanmayı sürdürüyor. Kanal, Türk

Türkistan coğrafyasından Balkanlar'a uzanan geniş bir kültür havzasını aynı ekran etrafında buluşturan TRT Avaz, siyasetten sanata, tarihten spora, günlük yaşamdan çocuk içeriklerine uzanan zengin programlarıyla ortak geçmişi hatırlatırken ortak geleceğe de odaklanmayı sürdürüyor. Kanal, Türk dünyasının farklı seslerini ve renklerini yeni yayın döneminde de izleyicisiyle buluşturuyor.

dünyasının farklı seslerini ve renklerini yeni yayın döneminde de izleyiciyle buluşturuyor.
Bu bağlamda farklı coğrafyalarda yaşayan kardeş ve akraba toplulukların kültürel birikimlerini görünür kılmaya, ortak değerleri yeni kuşaklara aktarmaya ve Türk dünyasının birbirini daha yakından tanımasına imkân sağlamaya devam eden TRT Avaz, Türk dünyasının geçmişten geleceğe uzanan

hikâyesini yeni nesil yayıncılık diliyle izleyiciye aktarma hedefiyle, yeni yayın döneminde 54 yeni ve 27 devam eden projeye yer veriyor.

Dikkat çeken yapımlar

Yeni dönemin dikkat çeken yapımlarından "Vizyon 2040", Türk dünyasının geleceğine yön veren başlıkları, alanında uzman isimler ve karar vericilerle gündeme getiriyor. Prof. Dr. Muhittin Şimşek'in moderatörlüğündeki programda Türkiye ve Türk dünyasından önemli isimler yine Türk dünyasını yakından ilgilendiren ekonomi, teknoloji, enerji, tarım, sağlık, eğitim, kültür ve toplum gibi başlıklar ele alınıyor. "Hilalin Gölgesinde", "Turan Ekonomi" ve "Türkistan Gündemi" ise Türk devletleri arasındaki ilişkiler, bölgesel gelişmeler, ekonomik iş birlikleri ve ortak hedefleri farklı perspektiflerle ekranlara taşıyor.

Ortak ezgiler, farklı coğrafyalar

TRT Avaz'ın yeni yayın döneminde müzik ve sanat içerikleri de Türk dünyasının ortak kültürel mirasına ışık tutuyor. "Altaylardan Tuna'ya", Türk dünyasının geniş coğrafyasındaki müzik birikimini ve ortak ezgileri izleyiciyle buluştururken; "Muğam Ruhundan Üflenen", "Musikihane" ve "Köklerin Sesi", geleneksel müziğin icracılarına, eserlerine ve bu eserlerin ardındaki hikâyelere yer veriyor.

Geçmişten bugüne uzanan hafıza yolculuğu

Belgesel ve tarih yapımları, Türk dünyasının kültürel mirasını insan hikâyeleri ve gelenekler üzerinden anlatıyor. "Bir Zamanlar Türkistan", geçmişin kültürünü bugünün insanlarıyla buluştururken; "Toy Günü", düğün, nişan, doğum ve beşik toyu gibi geleneklerin kuşaktan kuşağa aktarılan anlamlarını kayıt altına alıyor. "Anadolu Alperenleri", İslam medeniyetine yön veren şahsiyetlerin izini sürerken; 2026 Türk Dünyası Turizm Başkenti Ankara için özel olarak hazırlanan "Türk Dünyasının Kalbi Ankara", "Türk Dünyası Keşif Rotası" ve "Kıbrıs Mücahitleri" ortak tarih ve kültürün farklı yönlerini izleyiciyle buluşturuyor.

Yeni nesil içeriklerle çocuklara kültürel miras

TRT Avaz, çocuklara yönelik yapımlarıyla da Türk dünyasının kültürel değerlerini yeni nesillere aktarmayı sürdürüyor. "Gülşen'le Nasıl Çizilir", çocukları Türk mitolojisinin kahramanlarıyla tanıştırırken, "Dedem Korkut'un İzinde" cesaret, dostluk, fedakârlık ve adalet gibi değerleri modern animasyon anlatımıyla ekrana taşıyor. Bilimkurgu ve macerayı ortak Türk dili ekseninde buluşturan "Turanbot ve Kardeş Takımı", çocukların macera dolu hikâyesini anlatıyor. "Alperen'in Maceraları" ise Türkistan'dan Anadolu'ya uzanan yolculuğunda birlik, cesaret, bilgelik ve kardeşlik duygularını öne çıkarıyor. "Masal Otağı" ve "Oyun Avcıları" da millî ve manevi değerlerimizi çocuklarımıza daha etkin bir şekilde aşılamanın yanında kendi kültürleriyle bağ kurmalarına katkı sağlayacak yeni anlatılar sunuyor.

Mutfaktan spor yaşamına her alanda içerikler

Yeni yayın döneminin eğlence ve yaşam içerikleri de geniş bir yelpazeye yayılıyor. "Bildiğin Gibi Değil" programında ünlü isimler Türk dünyası hakkında doğru bilinen yanlışları kendine özgü anlatımlarıyla izleyiciyle buluşturuyor. "Bir Millet Bin Tat", Türk mutfağının köklü tariflerini ve sofra kültürünü ekrana taşırken; "Şifa Yolculuğu" sağlık ve iyi yaşam konularına odaklanıyor. "Türkistan'da

Spor" ve "Şehrimin Takımı" ise sporun etrafında şekillenen aidiyet, dayanışma ve topluluk hikâyelerini izleyiciyle buluşturuyor.

Ramazana özel

Öte yandan 2025 yılında Özbekistan'ın Semerkant, 2026 yılında Kazakistan'ın Türkistan şehirlerinde ramazana özel olarak "Türkistan'da Sözün Özü" adı altında yayınlanan program, 2027 yılında da yine ramazana özel olarak Kırgızistan'ın Bişkek kentinde yayınlanacak ve ramazanın manevi iklimini izleyicilerle buluşturacak.

TRT Müzik'te müzik dolu bir dönem

Yayına başladığı 16 Kasım 2009 tarihinden bu yana Türkiye'nin müzik zenginliğini ekrana yansıtan TRT Müzik kanalı, halk müziğinden, sanat müziğine; etnik müzikten, pop ve dünya müziğine kadar geniş bir yelpazede yer alan içerikleriyle Türkiye'nin müzik kanalı olmayı sürdürüyor. Kasım ayında 17. yılını kutlamaya hazırlanan TRT Müzik de sevilen yapımları ve yenilenen zengin içeriğiyle yeni yayın dönemine 3 Ekim'de başladı.
Müzik kültürümüzü gelecek nesillere aktarmayı ve geniş kitlelere ulaştırmayı amaçlayan kanal, yeni yayın döneminde yenilenen içerikleri, yeni yapımları ve müzik dünyasının sevilen isimlerini ağırlayacağı canlı yayınlarıyla müzikseverlerle buluşmaya devam ediyor.

Kasım ayında 17. yılını kutlamaya hazırlanan TRT Müzik, sevilen yapımları ve yenilenen zengin içeriğiyle yeni yayın dönemine 3 Ekim'de başladı. Müzik kültürümüzü gelecek nesillere aktarmayı ve geniş kitlelere ulaştırmayı amaçlayan kanal, yenilenen içerikleri, yeni yapımları ve müzik dünyasının sevilen isimlerini ağırlayacağı canlı yayınlarıyla müzikseverlerle buluşmaya devam ediyor.

Yeni yayın döneminde 35 program izleyiciyle buluşuyor

Yahya Deniz'in sunduğu "Cura ile Yolda" programında Anadolu türküleri yerel müzisyenlerle birlikte yeniden yorumlanırken, Anadolu'nun köklü ozanlık geleneğinin temsilcilerini ve sanatlarını kayıt altına alan "Aşığın Sözü" de izleyiciyle buluşuyor.
Mazhar Alanson, "Mazhar Alanson ile Kimler Kimler" programında konuklarıyla müzik ve popüler kültüre dair sohbetler

Mazhar Alanson ile Kimler Kimler

Yavuz Bingöl ile Akustik

gerçekleştirirken, her bölüm farklı konukların ağırlanacağı "Yavuz Bingöl ile Akustik" de yeni yayın döneminde izleyiciyle buluşuyor. Tamamen yapay zekâ teknolojisi kullanılarak hazırlanan "Müzik Kütüphanesi" geçmişten günümüze müzik tarihini ele alan içeriğiyle yeni dönemin dikkat çeken yapımları arasında yer alıyor.
Göksel Baktagir, Çiğdem Gürdal ve Atakan Aktaş'ın sunduğu "Aşk Masalı" ve Türk halk müziği eserlerini genç kuşaklara tanıtmak amacıyla hazırlanan "Gençliğin Türküsü" canlı yayınla izleyici karşısına çıkıyor.

Sevilen programlar yeni bölümleriyle devam edecek

"Metin Şentürk ile Gönülden Gönüle", "Bir Hoş Seda", "Başka Sahne" ve "Aslı Olan Şarkılar" canlı yayınlarla izleyiciyle buluşmayı sürdürüyor. "Semavi Hisler", "Serkan Çağrı Sahnesi", "Türkistan'dan Rumeli'ye", "Türkülerle Turan", "Aşk Özünden" ve "Züleyha ile Sınırsız Ezgiler" de yeni bölümleriyle ekranlarda oluyor. 1950'li yıllardan günümüze müzik kültüründeki değişimi ele alan "Irmak Arıcı ile Dünden Bugüne", 1970'li yılların unutulmaz şarkılarını ekrana taşıyan "Rüzgâr Gibi Geçti" ve 1990'lı yılların popüler eserlerini Sezen Kiremit'in yorumuyla sunan "Neydi O Şarkı", izleyicileri farklı dönemlere uzanan müzikal bir yolculuğa çıkarıyor. Halk ve sanat müziğinin seçkin eserlerini bir araya getiren "Asırlık Ezgiler"in yanı sıra "Ümit Yılmaz ile Doğaçlama", "Muhammed Yıldırır ile Virtüozite", "Sümer Ezgü ile Anadolu'dan Geldik" ve "Tatlı Notalar" da yeni yayın döneminde izleyicilerle buluşuyor.

Aşk Masalı

Ömer KARA /omer.kara@trt.net.tr

Habercinin haberi

Bir gözünü savaşta kaybetti, bakmayı hiç bırakmadı. Yıllarca dünyanın en sıcak noktalarından haber taşıdı, son haberini ise Akçakoca'da, görevinin başında verdi. 5 Ekim Pazartesi günü can emanetini teslim eden mesai arkadaşımız Recep Levent Öztürk'ün hikâyesi, haberciliğin bir meslek değil, insanın kendini adadığı bir nöbet olduğunu anlatıyor.

Kaç meslek bir esmayı taşıma şerefine naildir? Şöyle bir düşünelim, Cenab-ı Hakk'ın 99 ismi var: Er-Rahman, Er-Rahim, El-Hayy, El-Kayyum… Fakat bir isim daha var: El-Habîr. Tanıdık geldi mi? Gelmediyse anlamıyla devam edelim: Her şeyin iç yüzünden haberdar olan… Nitekim muhabir kelimesinin serencamı da oradan başlar. Ne büyük mesuliyettir bu! Hem Hakk'ın adını taşımak hem de hakikat için çalışmak… Haber vermek bu yüzden ulvi bir iştir. Gören, gördüğünü göremeyene taşır. Bir bakıma emanettir bu; emanet -ki o da emin ile akrabadır- güvenilene bırakılır. 5 Ekim Pazartesi günü, Düzce'nin Akçakoca ilçesinde, bu emanetin en sadık taşıyıcılarından biri yine görevinin başındaydı. Görev sırasında ani bir kalp krizi geçirdi. Akçakoca Devlet Hastanesi'nde, 56 yaşında aramızdan ayrıldı. Bu, bir habercinin haberi: Mesai ve yol arkadaşımız, medar-ı iftiharımız: Recep Levent Öztürk'ün…

Recep Levent Öztürk, TRT Haber ekranının en kıdemli savaş muhabirlerinden biriydi

Yeşilyayla'dan çıkan yol

Düzce'nin Gümüşova ilçesine bağlı Yeşilyayla Köyü'nde, 1970 yılında geldi dünyaya. Babası merhum Koçba Zihni Öztürk'tü; Abhaz toplumunun köklü ailelerinden Koçba sülalesine mensuptu. Meslek camiası onu "Levent" diye bildi, Abhaz camiası Koçba Levent. Onu en ateşli savaşların ortasından çıkaran direnç de işte bu köklerinden geliyordu. Yola 1989'da Zonguldak'ın Karadeniz Ereğli ilçesinde, yerel basındaki çalışmalarıyla çıktı. Karadeniz'in soğuk sularında küçük bir sandalla yola koyulan o Levent, 37 yıl boyunca koskoca bir derya kaptanına dönüşecek, haritanın kıpkırmızı noktalarına, kaynayan denizlere doğru dümen çevirecekti. Sandal kıyıda kalmadı; ekrana açıldı. Özel kanallarda sırasıyla kameramanlık ve muhabirlik yaptı. Kâh cinayetin, polisiyenin, terörün peşinde koştu; kâh Susurluk'un dosyaları kabarırken o dosyaların arasında araştırma, röportaj üstüne röportaj yaptı. Yıllar içinde TRT ile yolu kesişti. TRT Haber ekranının ise en kıdemli savaş muhabirlerinden biri olmuştu. Mesleğe başlarken kendini her şeye hazırlamıştı: çamura, sineklere, belirsizliğe, ölümle aynı sahada soluk almaya. Bunu kendi seçtiğini her fırsatta söyledi. Hedefini de erken koymuştu: önce Türkiye'nin, sonra dünya basının tanıdığı bir televizyon muhabiri olmak. Ama bu şöhret değil, sözüne güvenilen biri olma arzusuydu; "Bir gazeteci için doğruluğun dışında sermaye yoktur", derdi. Çalıştığı yıllar boyunca şöhretin peşine hiç düşmedi. Ekran onun için bir vitrin değil, bir pencereydi: ardında bakılması gereken bir dünya, izleyene açılan bir manzara.

Dağda bir su yolu

Hikâyenin ilk sınavı, mesleğin henüz başında geldi. 1994'ün başlarında, Şırnak'ta haber peşindeyken, terör örgütü PKK'lı bir grup tarafından kaçırıldı. Üç buçuk ay dağlarda, onların arasında yaşadı. İstatistiğin neredeyse hiç uğramadığı bir ihtimaldi bu; zorluğunu inkâr etmedi ama anlatırken gülümsemeyi de ihmal etmedi. Sevdiklerinden uzaktı, ölümle her an yan yanaydı. Kaçmanın anlamı yoktu: Hem kaçsa nereye kaçacaktı ki? Bildiği tek şey aranmakta olduğuydu; gazeteciler de uluslararası basın kuruluşları da peşlerindeydi. Belirsizlik, korkudan daha rahatsız ediciydi. Korkmadığını söyledi ama endişe duyduğunu saklamadı. Günler birbirine benziyordu. Sıkıntıdan kendine iş çıkardı: Mağaranın önüne bir su yolu kazdı. Dağın ortasında, esir bir adamın açtığı küçük bir yol. Yeşilyayla'dan çıkan yolun, belki de en sessiz uzantısı. Teröristler için gazeteciler, el altında tutulan bir propaganda malzemesinden başka bir şey değildi. Yaşadıkları, onda mesleğe bakışı değiştirmedi; hayata bakışını biraz yalınlaştırdı. Zaten çok olmayan kaygılar ve beklentiler, iyice azaldı. Tanık, tanımaktan gelir: Önce kendini, ardından başkasını… Dağda bekleyen bu muhabir kendini tanıyordu, karşısındakini de…

Kokusunu bildiği yerler

Mayıs 1999'da Kosova'daydı. Kosovalı Müslümanlarla Sırplar arasındaki savaşı bir süre izledi; hatırladığı en ağır şey görüntüler değil, kokuydu: yakılan cesetlerin, toplu mezarların kokusu. Savaşın görüntüsü ekrana taşınır; kokusu taşınmaz. Muhabirin sahada bulunmasının asıl gerekçesi belki de

Levent Öztürk, savaş hatlarında defalarca ateş altında kaldı

budur: Ekrana aktaramadığını zihnine yazmak... O koku, yıllar sonra başka bir şehirde yeniden karşısına çıkacaktı. Bir nefeslik soluklanacaktı ki 17 Ağustos geldi. Önce haberci olarak gitti Marmara'nın enkazına, sonra yardım kuruluşlarıyla iki yıl boyunca aktif olarak çalıştı.
2001'de Afganistan'a önce yardım örgütleriyle gitti: savaşın ardında kalan halka gıda, ilaç, ihtiyaç taşıyan ekiplerle. Sonra, bu kez bir muhabir olarak, Taliban'ın eğitim çalışmalarını haberleştirmek için. Önce el uzattı, sonra kamerayı doğrulttu. Bir haberci için sırası değişmiş gibi görünse de bu, ona yabancı olmayan bir düzendi: Önce insana dokun, sonra anlat.

Ateşin ortasında camlar parçalandı, sol gözünü yitirdi. O ise 37 yıl boyunca haberin peşinde durmaksızın koşmaya devam etti.

Emanet kaset

Ağustos 2008'de çalıştığı haber merkezinde telefon çaldı ve akla ilk gelen isim yine oydu: Tecrübesiyle hazır kuvvet olarak bilinen Levent Öztürk. Pasaportlar alındı, uçağa binildi. Yanında başka kurumlarda çalışan haberci arkadaşları da vardı. Buluştular, haber dünyasının eski bir geleneğiyle farklı kurumlar ateş hattında tek ekip oldu. Hazır kuvvet, bir bakıma da nöbetçinin ta kendisidir; sırası gelince çağrılır. Cumartesi sabaha karşı Tiflis sakindi. Sabah 10'da taksiyle, seksen kilometre uzaktaki sınır kenti Gori'ye yola çıktılar. Kente yaklaştıkça karışıklık arttı, kaçanların arabaları Tiflis yönüne aktı. Herkesin kaçtığına koşar adım gidiyorlardı. Sonra dumanlar: alevler içinde binalar, yatay site düzenindeki bir yerleşimde iki binaya düşen bombalar ve o koku. Kosova'dan tanıdığı koku. Hastanede yaralı askerler getiriliyor, yaralı ve ölü listeleri taranıyor, yakınını arayanlar ağlıyordu. Kameramanı çekiyor, Levent Öztürk anons yapıyordu. Tiflis'e dönerken, Gürcüce küfürler yağdıran bir askerî polis, kayıt yaptıkları kaseti istedi, havaya ateş açtı. O kaset akşam bülteninin tek dayanağıydı, neredeyse her şeyleriydi. Teslim etmek zorunda kaldı, öfkeyle karargâha gidip durumu bildirdi. Savunma

Bakanlığı dört saat boyunca kaseti aradı. Bulunduğunda kameramanıyla sevinçten sarıldılar, kaset canlı yayına yetişmişti. Türk ekibinin Gori'den ilk görüntüleri, işte böyle ekranlara ulaştı. İşin dikkat çekici tarafı şu: bir manyetik bant, güvenilene bırakılmış bir emanetti. Emanetin yerine ulaşması, haberin ekrana çıkması demekti. Taksi şoförü ise söylenip duruyor, bozuk paraları öfkeyle atarak hesabını soruyordu. Savaşın içinde bile her işin bir hesabı vardı...

Bombalar altında

Otele dönüp bir dört çekerli kiraladılar; diğer ekip de onlara katıldı. Sabaha karşı kapı sertçe çalındı: Ruslar Tiflis Havalimanı'nı bombalamıştı. Savaşı istemezdi, gidişatı değiştiremezdi, ama aktarabileceği her şey onu heyecanlandırırdı. Havalimanında yalnızca askerî tesisler vurulmuştu. Yeniden Gori'ye gitmeye karar verdiler. Yola çıkmadan bir markete, bir eczaneye uğradı: sargı bezi, malzeme; küçük bir ilk yardım seti. Bir daha bulamayabilirlerdi; hem savaş muhabirinin eğitimi de bunu söylerdi. Yanında kamera boyutunca sargı vardı: Kendisine lazım olmasa da bir başkasına, belki bir sivile mutlaka yardımı dokunacaktı. Gori'ye geldiklerinde şehir bir önceki günden çok farklıydı; boşaltılmış, basın merkezi kapatılmıştı. Gürcüler çekilmiş, Ruslar gelmişti. Önlerinde uluslararası bir basın kuruluşunun ekibi vardı. Kendilerini neyin beklediğini düşünmeden ilerlediler.

Can pazarı

Onu anlamak için filmi geriye sarıp 10 Ağustos 2008'e gitmek gerek. Çünkü Rusya ile Gürcistan arasındaki savaşın en sıcak günleri o tarihte yaşanıyordu. Gori'nin ötesine, Güney Osetya'nın başkenti Şinvali istikametine giden yolda kiralık bir araçla ilerliyorlardı. İçinde dört gazeteci: birisi elbette Recep Levent Öztürk... Dört kontrol noktasını geçtiler.

Öztürk, Osetya'da açılan ateş sonucu sol gözünü kaybetmişti

Defalarca yaralanmasına, sakatlanmasına rağmen çalışmayı asla bırakmadı

Karşılarına çıkan Rus gücü sakin; askerler sigara içiyor, işaretleşiliyor, başlarıyla "geçin" diyorlardı. Yol açık, hatta bomboş; barikatlar kaldırılmış. Görünürde tehlike yok. Sonra bir anda: önce tek bir el silah sesi. Ardından, on on beş askerin açtığı, dört beş dakika süren yaylım ateşi.
Dört beş dakika vızıldayan kurşunlar, çınlayan kulaklar... Camlar parçalanıyor. İngilizce "gazeteciyiz" diye bağıran sesler yükseliyor, camdan gömlekler sallanıyor: "Biz savaşçı değiliz, tanığız" demenin en çaresiz, en insani yolu. Aracın içinde çekim hâlâ devam ediyor. Ateş edenler kim olduklarını bilmiyordu; bilselerdi tanıyacaklardı. Tanımadılar.
O amansız dakikalarda Levent Öztürk'ün başındaki siperlikli şapka merminin yönünü saptırdı; kurşunlardan biri başına çarptı ama beyin dokusuna girmedi. Bilinci açık, acısı büyüktü; bir an ölümün geri sayımı başlamış gibi geldi. Ve aklına gelen ilk şey kendisi değil, arkadaşlarına bir şey olup olmadığıydı? Sol gözü kötü durumdaydı ama bunu o an kendisi de bilmiyordu. İlginçtir, vuranlar, vurduklarının kim olduklarını anlayınca yaralıları hastaneye kendileri götürdü. Savaşın bu acı çelişkisi, onun hikâyesinde bir kez daha kendini gösterdi. Sonrası uzun bir yol...

Tarihten çıkıp gelen Seyfi Ağabey

İlk müdahale çatışma bölgesinde yapıldı; yaralılar önce yeraltında, izbe ve imkânsızlıklar içinde bir hastaneye, oradan Kuzey Osetya'ya nakledildi. Gözün kaybı, mermi parçalarının isabeti ancak ikinci hastanede anlaşıldı. Sonraki dört gün, Rus makamlarının sorgusu ve ilk tedaviyle geçti. Sıkışan kula bir Hızır yetişti: Seyfi Ağabey... 2004'teki Beslan okul katliamında evladını kaybetmiş Osetyalı bir adam, Seyfi Ağabey, haberi duyar duymaz hastaneye koşup, bürokratik engellerin, belirsizliğin uzayıp gittiği günlerde habercilere omuz verdi. Türkçe bilmeyen bu adamın çeviriye ihtiyacı yoktu. Ne de olsa acının dili evrenseldi. Bilir misiniz? Kafkasya'nın kadim hafızasında Nart destanları yaşar; Abhazların da Osetlerin de ortak mirasıdır. Abhaz kökenli yaralı bir gazetecinin, evladını Beslan'da yitirmiş bir Oset babayla bir hastane koridorunda karşılaşması, o destanın yazılmamış, en sessiz sayfalarından biri olacaktır belki de. Rus makamlarının tahliye uçağına iniş izni vermemesiyle tırmanan kriz, diplomatik girişimler sonucunda ve sivil toplumun omuz vermesiyle aşıldı; yaralı gazeteciler özel bir uçakla yurda getirildi. Gerçek tedaviyi, gerçek bir hastanede, burada gördü.

Dünyanın dört bir yanında görev yapan Öztürk, ihtiyaç sahiplerine de yardım eli uzattı

Bir gözünü "onur madalyası" bildi, ona bedel demedi; Yemen'de yardım kolilerine el uzattı. Haberle başladığı yol, insanın derdine omuz vermeye vardı.

"Onur madalyam"

İstanbul Taksim'deki bir hastanede ameliyatının ardından Öztürk'ün

kurduğu cümleler adanmışlığının ve soğukkanlılığının en net kanıtıydı: “Bu sabah ameliyat oldum. Artık sol gözüm görmeyecek. Bakın her şeyin bir bedeli var. Sonuçta bu benim mesleğimin cilvesi. En kısa zamanda işe döneceğim.” Hayret verici bir sükûnet vardı bu cümlelerde. Ona bir bedel biçilmiş, ödenmiş, sıra işe dönmeye gelmişti. Uğradığı kayba “cilve” diyecek bir soğukkanlılık… Cilve, aslen Arapçada “cilvah”dır: bir şeyin kendini göstermesi, perdenin aralanması... Meslek ona kendi yüzünü gösterdi, o ise bu çehreye gitgide daha çok âşık oluyordu. Aylar sonra, 2009’un baharında verdiği bir söyleşide kaybını, “iş kazası” olarak adlandırdı. Dünyanın dört bir yanında insanların yanında olabilmenin, hayal bile edilemeyecek sahnelere dokunabilmenin, başka kültürlere ve başka insan boyutlarına ulaşabilmenin kapısını açan mesleğin, bir iş kazası. Bir yönüyle memnundu bile… Ziyaretine gelen piyanist Tuluyhan Uğurlu’ya gülümseyerek “Bu da benim onur madalyam oldu Tuluyhan.” dedi. Oysa madalya göğse takılır; o, yüzünde taşıdı. Annesi de aynı sükûnetle karşılamıştı olanı: “Adam olana tek göz yeter de artar” dedi. Meslek camiası da bu duruşu görmedi değil. 2008’in “Yılın Habercisi” ödülünü, Türkiye Gazeteciler Cemiyeti’nden aldı. Ödüllü haberin adı “Savaşta Gazeteci Olmak”tı…

Habere gözü gibi baktı

Türkçede en kıymetli olana gözü gibi bakılır. Emanet gözü gibi korunur, evlat gözü gibi sakınılır. Gözünü kaybetmiş bir adamın ardından bu deyim giderek ağırlaşıyor. Ama burada bir ayrım yapmak gerek: Gori’nin ötesinde gözünü kaybetmesi bir mermi parçasının işiydi, talihsizlikti. Tercih olan, ondan sonrasıydı. Bir göz tek seferde gider. Asıl göze alış, kaybın ardından aynı yola yeniden çıkabilmektir. O çıktı. Haritası uzundu: Pakistan, Irak, Suriye, Lübnan; Sudan, Somali. Hep en tehlikeli yerde, hep en ön safta. Masada değil, sahada.
Bu iştahı hiç kaybetmedi. Büyük bir olay varsa gitmezse uykularının kaçacağını söyledi; bir zamanlar Gazze’ye gidemediği günlerde kendi kendini yediğini anlattı. 2026’da bile Lübnan’da, Beyrut’ta sıcak gelişmeleri yerinden izliyor, saat başı canlı bağlantılara çıkıyordu. Kamerasını kendine değil, halkın acısına çevirdi. Depremde sırtında çadır ve koli taşıdı, savaşta başkasının yükünü omuzladı.

TRT Haber’deki “Yardım Konvoyu” programıyla ihtiyaç sahiplerinin durumunu dünyaya duyurdu

Tek gözle bakan adamın merceği, bakılmayan yerlere çevrilmişti.
Bu bakışın bir pusulası vardı. Siyasi bir ideolojiyi değil, insanı esas aldı; insan için bir şey yapanın yanında dururdu çünkü, o önce insandı. Mesleğin büyüklerinden Coşkun Aral’ı örnek aldı. Bir gazeteci için en önemli şeyin doğruluk olduğuna inanıyordu. Çünkü insanlar doğru olduğunu bildikleri sürece ona inanırlardı. Hakk’ın adını taşımak, hakikat için çalışmak; bu cümlenin tecessümü olmaya çalıştı.

Mutlu Arabistan’da yardım kervanları

Haber bir noktada yetmez. Göstermek, bazen elini uzatmayı da gerektirir. Levent Öztürk bu eşiği yıkıntıların arasında aştı. Afganistan’da başlayan “önce el, sonra kamera” düzeni, burada daha da belirginleşti. 1999 depremlerinin enkazında yolları Uluslararası Mavi Hilal İnsani Yardım ve Kalkınma Vakfı (IBC) ile kesişmişti; yıllar içinde bu karşılaşma güçlü bir bağa dönüştü. Vakfın kriz bölgelerindeki çalışmalarını yıllarca haberleştirdi, zaman zaman gönüllü oldu. Mayıs 2019’a gelindiğinde ise artık Aden’de ofis kuran bir Yemen ülke koordinatörüydü. Antik dünya, Yemen’e “Arabia Felix” demişti: Mutlu Arabistan. Ancak o toprak, onun kendi tarifiyle, dünyanın en büyük insani krizinin yaşandığı yere dönüşmüştü. O günlerde şöyle dedi: “1989 yılında başladığım gazetecilik hayatında 30 yılı geride bıraktığım bu günlerde dünyanın en büyük insani krizinin yaşandığı Yemen’de insani yardım projelerinin başında olmak benim için büyük bir heyecan.” Yıkımın en ağır olduğu yerde heyecandan söz edebilmek, ancak yükün altına girmeyi göze alan birinin söyleyebileceği bir söz. Bu görev kanalıyla 3 bin aileye, 20 binden fazla ihtiyaç sahibine ulaştı. Rakam, acının en az konuşan hali. O ise rakamların ardındaki yüzleri TRT Haber için hazırladığı “Yardım Konvoyu” programıyla dünyaya duyurdu.

Son nöbet

Nöbet, Arapçada sıra demektir; nöbetçi, sırası gelendir. Sıra ona son kez Akçakoca’da, bir haberde geldi. Her zamanki yerindeydi. Can emanetini, son anonsunu merkeze göndermeye hazırlandığı sırada teslim etti. Ertesi gün

Öztürk, son anonsunu çektiği 5 Ekim 2026 tarihinde hayata gözlerini yumdu

Yeşilyayla’dan yola çıktı, dünyanın savaş ve afet bölgelerine ulaştı. Son nöbetini ise Karadeniz’in başka bir kıyısında, Akçakoca’da tuttu.

Yeşilyayla Köyü’nde onu tanıyan herkes bir aradaydı: yöneticiler, meslektaşlar, yüzlerce seveni... Kılınan namazın ardından, baba ocağından sonsuzluğa uğurlandı. Bir kere dağda, bir kere yolda kim olduğunu anlatmak zorunda kalmıştı. Bu kez anlatmasına gerek yoktu; onu tanıyan herkes oradaydı. Yola Karadeniz’in bir kıyısından çıkmış, nöbetini Karadeniz’in bir başka kıyısında tamamlamıştı. Arada bir dünya vardı. Haber, kökünde içinden bilmeyi taşıyan bir kelime dedik ya… Levent Öztürk haberi uzaktan değil, içinden bildi. Mesleğin cilvelerinden birini gözüyle karşıladı, sonuncusunu kalbiyle. Kendisi buna bedel demezdi. Biz de demeyelim. O, “Yaşadığımıza takdiri ilâhi diyorum” demişti. O büyük yürüyüş şimdi ebediyete ulaştı. Gazetecilikte en zor haber, meslektaşın haberidir; çünkü muhabirle haber arasındaki o ince cam kırılır. Bu satırlar o camın kırığına yaslanarak yazıldı. Şüphe yok ya, bu haberi de en iyi o verirdi: yerinde, soğukkanlı, heyecanından hiçbir şey kaybetmeden. Bize yalnızca, bilebildiğimiz kadarını aktarmak düştü. Soran olursa, iyi bilirdik. Başımız sağ olsun.

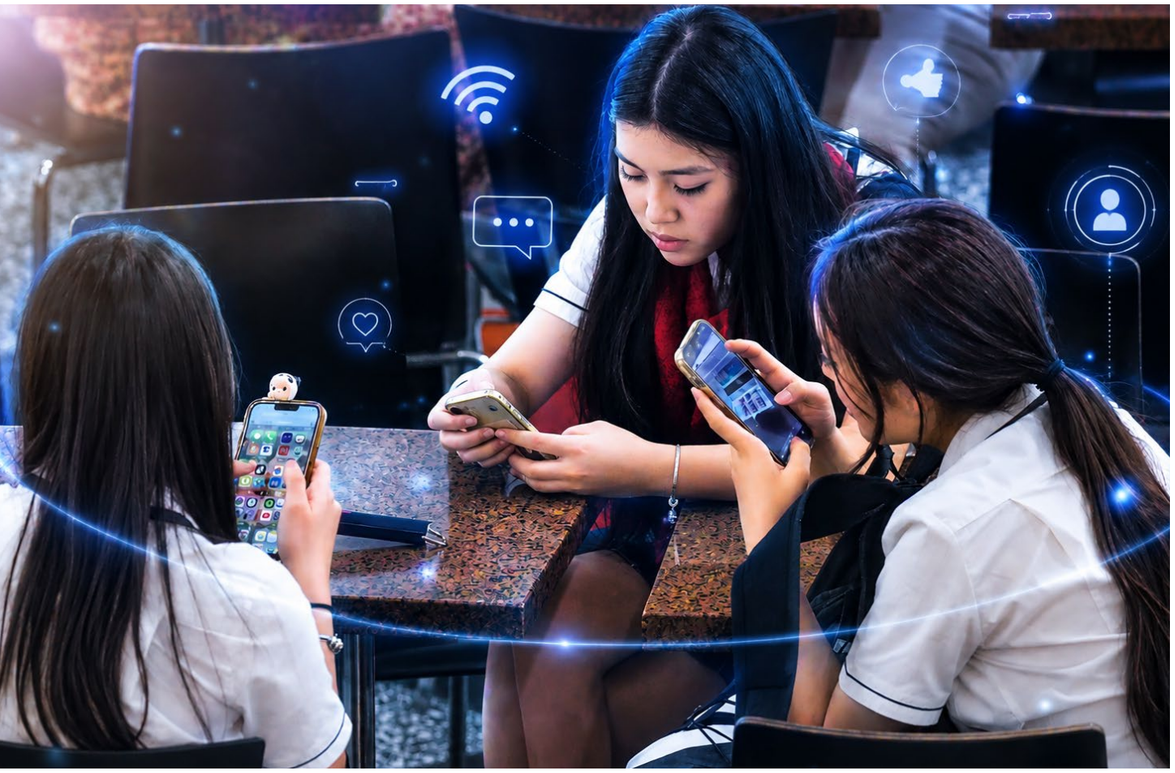

Recep Levent Öztürk, Düzce’de kılınan cenaze namazının ardından gözyaşlarıyla ebediyete uğurlandı

Aybike AÇIKEL /aybike.acikel@trt.net.tr

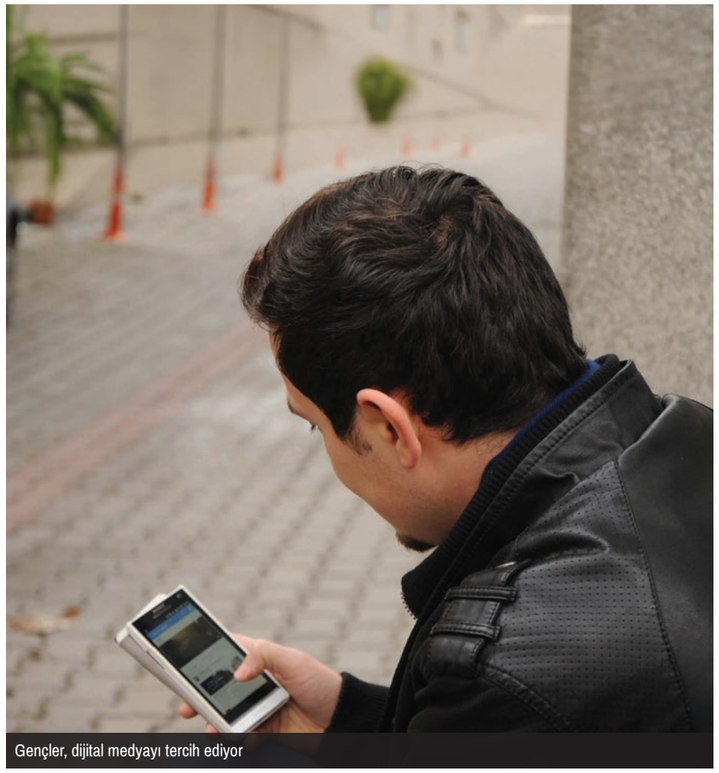
Gençlerin medya alışkanlıkları dijitalleşiyor

Gençlerin Medya Kullanımı ve Dijital Okuryazarlık Araştırması - 2025 başlıklı araştırmasıyla RTÜK, 15 - 21 yaş grubundaki gençlerin medya tüketim alışkanlıklarının hızla dijitalleştiğini ortaya koyuyor. Televizyon ve radyonun kullanım süresi gerilerken internet, sosyal medya, isteğe bağlı yayın platformları ve yapay zekâ araçları gençlerin günlük yaşamında daha fazla yer ediniyor.

Radyo ve Televizyon Üst Kurulu (RTÜK) tarafından gerçekleştirilen "Gençlerin Medya Kullanımı ve Dijital Okuryazarlık Araştırması 2025", Türkiye'de gençlerin medya ile kurduğu ilişkinin nasıl değiştiğine ışık tutuyor. Televizyon izleme alışkanlıklarından sosyal medya kullanımına, haber takip tercihlerinden yapay zekâ kullanımına kadar pek çok başlığın ele alındığı araştırma, dijitalleşmenin gençlerin günlük hayatındaki etkisini gözler önüne seriyor.
15 - 21 yaş grubundaki gençlerin medya kullanım alışkanlıklarını ve dijital okuryazarlık düzeylerini ortaya koyan araştırma, Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK) güncel nüfus verileri doğrultusunda belirlenen yaş ve cinsiyet kotaları dikkate alınarak gerçekleştirildi. İBBS-2 düzeyindeki 26 ilde yaşayan 7 bin 511 gençle, bilgisayar destekli telefon anketi (CATI) yöntemiyle yapılan çalışma, gençlerin değişen medya dünyasındaki konumuna ilişkin kapsamlı bir tablo sunuyor.

Dijital okuryazarlıkta dikkat çekici artış

Araştırmanın en dikkat çekici sonuçlarından biri, gençlerin dijital okuryazarlık düzeyindeki yükseliş oldu. Buna göre gençlerin yüzde 57,2'sinin dijital okuryazarlık düzeyi yüksek, yüzde 28,9'unun orta, yüzde 13,9'unun ise düşük seviyede bulunuyor. 2022 verileriyle karşılaştırıldığında değişim daha net görülüyor. Düşük dijital okuryazarlık düzeyine sahip gençlerin oranı 2022'de yüzde 35,6 iken 2025'te yüzde 13,9'a geriledi. Yüksek dijital okuryazarlık düzeyine sahip gençlerin oranı ise aynı dönemde yüzde 29,4'ten yüzde 57,2'ye yükseldi.
Yaş grupları arasındaki fark da dikkat çekici. 19-21 yaş grubundaki gençlerin yüzde 62,4'ü yüksek dijital okuryazarlık düzeyine sahipken, 15-18 yaş grubunda bu oran yüzde 53,4 olarak ölçüldü.

Gençler, dijital medyayı tercih ediyor

Gençlerin medya alışkanlıkları hızla değişiyor. Televizyon ve radyonun yerini giderek dijital platformlar, sosyal medya ve yapay zekâ destekli uygulamalar alıyor.

öne çıkan başlıklarından biri oldu.
Gençlerin yüzde 55,3'ünün dijital ayak izi farkındalık düzeyi yüksek, yüzde 44,7'sinin ise düşük seviyede bulunuyor.
Sonuçlar, dijital ortamların günlük yaşamın doğal bir parçası hâline geldiği bir dönemde, gençlerin yalnızca teknolojiyi kullanmaları değil, dijital dünyada bıraktıkları izlerin farkında olmalarının da önem kazandığını gösteriyor.

Televizyonun yerini dijital ekranlar mı alıyor?

Gençlerin medya tüketiminde en belirgin değişimlerden biri televizyon izleme süresinde görülüyor. 2022'de günlük ortalama 1 saat 40 dakika olan televizyon izleme süresi, 2025'te 40 dakikaya geriledi. Bununla birlikte televizyon gençlerin hayatından tamamen çıkmadı.
Katılımcıların yüzde 77,4'ü son bir ay içerisinde televizyon yayını izlediğini belirtti. Günlük televizyon izleme oranı ise yüzde 10,1 olarak ölçüldü. Kadınlarda son bir ay içerisinde televizyon izleme oranı yüzde 80,4 olurken erkeklerde yüzde 74,5 olarak kaydedildi.
Televizyon izleme süresindeki düşüşe karşın isteğe bağlı yayın platformları gençler arasında yükselişini sürdürüyor. Son bir ay içerisinde bu platformları kullandığını belirten gençlerin oranı yüzde 65'e ulaştı. 2022'de yaklaşık yüzde 40 seviyesinde olan bu oran, gençlerin içerik tüketiminde zaman ve mekân esnekliği sunan platformlara yöneldiğini ortaya koyuyor.
Günlük kullanım oranı ise yüzde 9,7 olarak ölçüldü. Kadınların günlük ortalama izleme süresi 1 saat olurken, 19 - 21 yaş grubundaki gençlerde bu süre 59 dakika olarak belirlendi.

Radyo, dijital dönüşümün gölgesinde

Medya tüketimindeki dijital dönüşüm, radyonun gençler arasındaki kullanımında da kendisini gösteriyor. Gençlerin

Dijital ayak izine dair farkındalık artıyor

Gençlerin çevrim içi dünyada bıraktıkları izlere ilişkin farkındalıkları da araştırmanın

Ancak dijital dünyaya hâkimiyet, tüm dijital becerilerde aynı ölçüde karşılık bulmuyor. Gençlerin yalnızca yüzde 42'sinin Word, Excel ve PowerPoint gibi ofis programlarını etkin şekilde kullanabildiği belirlendi.
Bu sonuç, dijital araçları yoğun biçimde kullanan gençlerin temel dijital becerilerinin de aynı hızda gelişip gelişmediği sorusunu gündeme getiriyor.

Televizyondan yapay zekâya uzanan bir dünya

Televizyon izleme süresi azalıyor, sosyal medya ve dijital platformlarda geçirilen zaman artıyor. Gençlerin medya dünyasındaki tercihlerine yapay zekâ da hızla ekleniyor.

yüzde 28,8'i son bir ay içerisinde radyo dinlediğini belirtirken, günlük radyo dinleme oranı yüzde 4,6 oldu.
2022'de yüzde 33,8 olan son bir ay içerisinde radyo dinleme oranındaki düşüş, gençlerin sesli içerik tüketiminde de farklı dijital mecralara yöneldiğine işaret ediyor.
Günlük ortalama radyo dinleme süresi kadınlarda 33 dakika, erkeklerde ise 44 dakika olarak ölçüldü.

Günlük internet kullanımı

Gençlerin medya dünyasındaki en güçlü adresi ise internet olmaya devam ediyor. Araştırmaya göre son bir ay içerisinde internet kullandığını belirten gençlerin oranı yüzde 94,4. Günlük internet kullanım oranı ise yüzde 78,1 olarak kaydedildi.
Günlük ortalama internet kullanım süresi kadınlarda 4 saat 37 dakika, erkeklerde 4 saat 50 dakika olarak ölçüldü. 19-21 yaş grubundaki gençlerde ise bu süre 5 saat 10 dakikaya ulaştı.
İnternet kullanımındaki bu yoğunluk, sosyal medya alışkanlıklarıyla birlikte değerlendirildiğinde gençlerin gündelik yaşamının önemli bir bölümünün dijital ortamda şekillendiğini ortaya koyuyor.

Yapay zekâ günlük hayata giriyor

Dijital dönüşümün son yıllardaki en önemli başlıklarından biri olan yapay zekâ da gençlerin medya kullanım alışkanlıklarında kendisine güçlü bir yer buluyor.
Araştırmaya göre gençlerin yüzde 74,9'u son bir ay içerisinde yapay zekâ destekli uygulamaları kullandı. Bu oran, yapay zekânın gençler için yalnızca geleceğin teknolojisi olmaktan çıkarak günlük hayatın bir parçası hâline geldiğini gösteriyor.

Her 10 gençten yaklaşık 9'u sosyal medyada

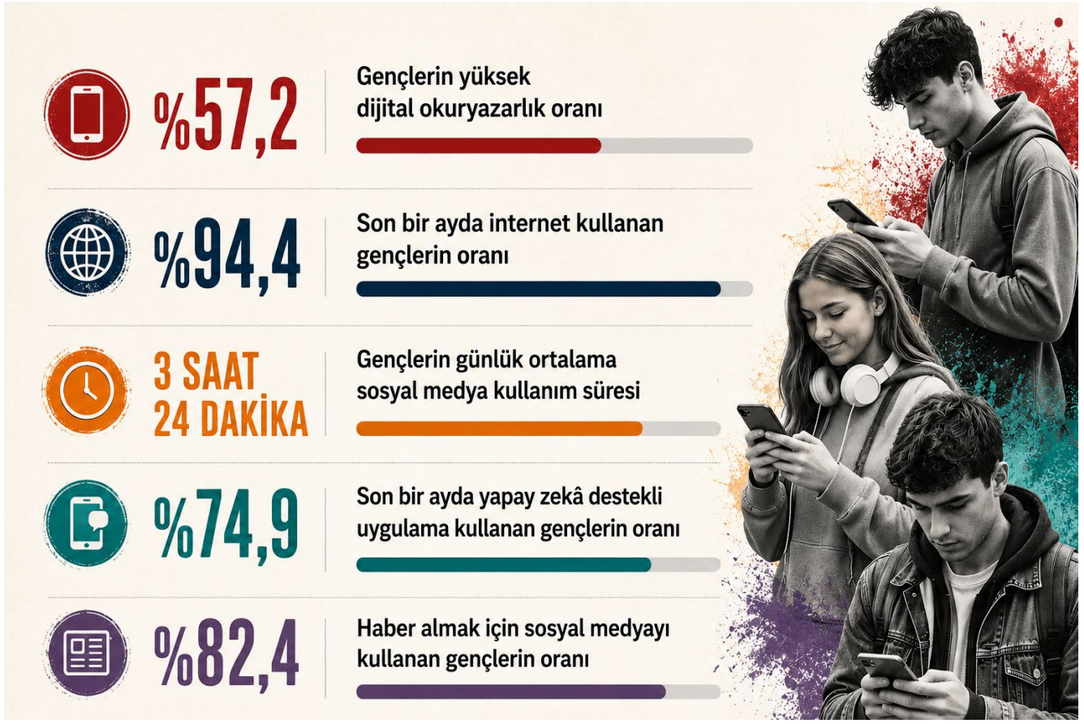
Gençlerin dijital dünyayla kurduğu ilişkinin merkezinde ise sosyal medya bulunuyor.
Araştırmaya göre gençlerin yüzde 89,2'si son bir ay içerisinde sosyal medya kullandı. Günlük kullanım oranı ise yüzde 70,8 olarak ölçüldü.
Gençlerin sosyal medyada geçirdiği günlük ortalama süre 3 saat 24 dakika. Kadınlarda bu süre 3 saat 34 dakikaya çıkarken erkeklerde 3 saat 15 dakika olarak belirlendi.
Sosyal medyanın gençler için yalnızca eğlence ve iletişim alanı olmadığı da araştırma sonuçlarında görülüyor.
Gençlerin yüzde 86,6'sı sosyal medyayı gündemi takip etmek amacıyla kullanıyor.
Markaları takip edenlerin oranı yüzde 52,1, çevrim içi alışveriş amacıyla kullananların oranı ise yüzde 46,7.
Sosyal medyanın hayatlarındaki ağırlığına rağmen gençlerin önemli bir bölümü bu alanın sınırlandırılması gerektiğini düşünüyor. Araştırmaya katılanların yüzde 88,1'i sosyal medya kullanımında yaş sınırı olması gerektiğini ve bu sınırın en az 16 yaş olması gerektiğini belirtiyor.

Haber takibinde yeni adres: Sosyal medya

Gençlerin haber alma alışkanlıkları da medya ekosistemindeki dönüşümün en belirgin göstergelerinden biri. Araştırmaya göre gençlerin haber almak için en fazla tercih ettiği mecra yüzde 82,4 ile sosyal medya oldu.
Sosyal medyayı yüzde 75,6 ile internet haber siteleri, yüzde 53,7 ile televizyon takip etti. Böylece sosyal medya, gençler için yalnızca sosyalleşme ve eğlence alanı değil, aynı zamanda gündemi takip ettikleri temel haber kaynaklarından biri hâline geldi.
Öte yandan "influencer"ların doğru haber ve bilgiye ulaşmadaki rolüne ilişkin görüşler daha temkinli bir tablo ortaya koyuyor.
Gençlerin yüzde 47'si "influencer"ların doğru haber ve bilgiye ulaşmada etkili olduğunu düşünüyor.

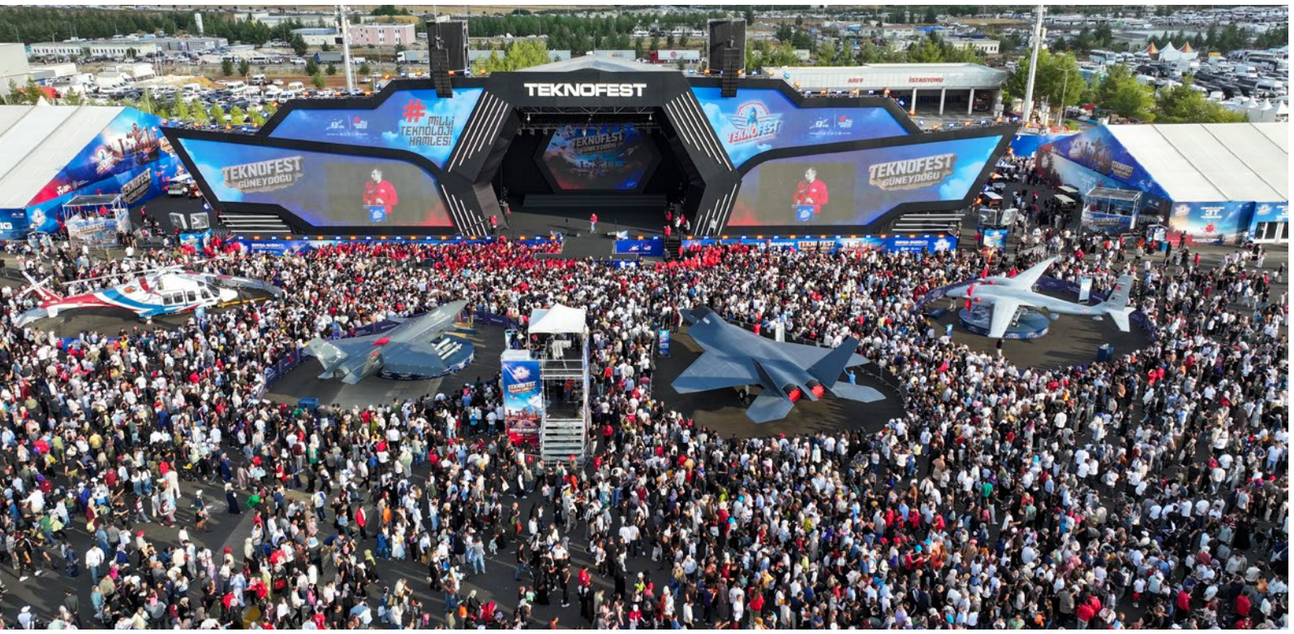
Değişen medya, dönüşen alışkanlıklar

RTÜK'ün araştırması, gençlerin medya kullanım alışkanlıklarının geleneksel mecralardan dijital platformlara doğru belirgin bir dönüşüm geçirdiğini ortaya koyuyor. Televizyon ve radyoda geçirilen süre azalırken internet, sosyal medya, isteğe bağlı yayın platformları ve yapay zekâ uygulamaları gençlerin günlük yaşamında giderek daha fazla yer kaplıyor.
Ancak araştırmanın ortaya koyduğu tablo yalnızca tüketim alışkanlıklarındaki değişimden ibaret değil. Dijital okuryazarlık düzeyindeki yükseliş, gençlerin dijital dünyayı daha bilinçli kullanmaya başladığını gösterirken, temel dijital beceriler, dijital ayak izi ve güvenilir bilgiye erişim gibi başlıkların önemini de koruduğunu ortaya koyuyor.
Bu tablo, geleceğin medya dünyasında gençlerin içerik tüketicisi olmaya ek olarak aynı zamanda içerikle etkileşime giren, bilgi üreten ve dijital teknolojileri dönüştüren aktif kullanıcılar olacağını gösteriyor. Dolayısıyla medya okuryazarlığı ve dijital farkındalık, her geçen gün daha da önemli hâle geliyor.

Öztürk Miraç SARAL / ozturkmirac.saral@trt.net.tr

Fotoğraflar: Tarık Aşçı, AA

Millî teknolojinin 15. durağı Şanlıurfa'ydı

Dokuz yılda ikisi yurt dışında olmak üzere toplam 14 festivalde 12 milyona yakın ziyaretçiyi ağırlayan TEKNOFEST, on beşinci durağı olan Şanlıurfa'ya konuk oldu. TEKNOFEST Güneydoğu'da yaşananları sizler için sayfalarımıza taşıdık.

İnsanlığın basit bir yaşamın gölgesinden sıyrılıp yerleşik hayatın, mimarinin, inancın ve teknolojinin etkileriyle tanıştığı coğrafyalardan ilki, kayıtlara göre Mezopotamya'nın bereketli toprakları ve Türkiye'nin Güneydoğu Anadolu Bölgesi'dir. Fırat ve Dicle nehirlerinin hayat verdiği bu havza, yalnızca ekinlerin, bir anlamda "ekmeğin" değil, medeniyetin de yeşerdiği bir coğrafya olarak tarihin akışını değiştirmiştir. Bu destansı dönüşümün başkentlerinden biri, her avuç toprağında başka bir çağın hafızasını saklayan Şanlıurfa'dır. Şanlıurfa'nın tarihi kimliği, doğrudan doğruya "insan olmanın", "inancın" ve "medeniyetin" evidir. Sadece tarih öncesi de değil; Şanlıurfa, tarihin her anında teknolojinin attığı bir kalptir. Şanlıurfa aynı zamanda dünyada ilk buğdayın (siyez buğdayı) yetiştirildiği yerler arasındadır. Mezopotamya'nın kalbine giden yolların kesişim noktasında bulunan Harran; bilimin, felsefenin ve astronominin atan kalbi olmuştur. Tarih boyunca "peygamberler şehri" ünvanını taşıyan bu kadim coğrafya; Musevilik, Hristiyanlık ve İslam için manevi önemi büyük olan Hz. İbrahim'in doğduğuna ve ateşe atıldığında alevlerin suya dönüştüğüne inanılan efsanevi Balıklıgöl'ü bağrında saklar. Günümüzden yaklaşık 12 bin yıl öncesine, yani henüz çanak çömleğin bile bilinmediği, tekerleğin icat edilmediği bir çağa tarihlenen Göbeklitepe ise bildiğimiz ya da bildiğimizi sandığımız tarihin sıfır noktasını çok daha geriye çeker.
İşte bu yüzden dünyanın en geniş katılımlı teknolojik ekosistemleri arasında yer alan TEKNOFEST, Şanlıurfa'ya çok ama çok yakıştı. Teknoloji Takımı Vakfı (T3 Vakfı) ile Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı yürütücülüğünde, içinde TRT'nin de bulunduğu 157 paydaş kurumun güçlü desteğiyle 30 Eylül - 4 Ekim tarihleri arasında Şanlıurfa GAP Havalimanı'nda düzenlenen TEKNOFEST Güneydoğu, dev bir coşku ve bir milyon üç yüz bin kişiyi aşan rekor katılımla başarıyla sona erdi. Teknolojiye meraklı gençlerin hayallerini gerçekleştirmek amacıyla başlayan TEKNOFEST yolculuğunun Şanlıurfa durağında yaşananlara bakalım.

TEKNOFEST Güneydoğu'nun onur konuğu olan Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan, ülkemizin gençlerine olan güvenini dile getirdi

"El Battani'den Sinan bin Sabit'e, Harranlı İbni Vasıf'tan Yunus el Harrani'ye onlarca, yüzlerce bilim insanı burada yaptıkları çalışmalarla insanlığa çok kıymetli eserler hediye etmiştir. İşte bu yüzden mazinin birikimini bugünün gençleri ve geleceğin teknolojileriyle buluşturmak için TEKNOFEST'i Şanlıurfa'da düzenledik. Şanlıurfa'ya bu yakışır. Şanlıurfa'yla inşallah şöyle bir semaya doğru huruç ederiz."

Recep Tayyip Erdoğan
Türkiye Cumhuriyeti Cumhurbaşkanı

"TEKNOFEST Şanlıurfa'ya yakıştı"

TRT'nin iletişim ortağı olduğu, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı ile T3 Vakfı yürütücülüğünde düzenlenen TEKNOFEST'in Türkiye'deki festivalcilik anlayışına kattığı pek çok yenilik var. Festivalin en önemli kısımlarından bir tanesi de gençlerin katılımı için düzenlenen yarışmalar. TEKNOFEST Güneydoğu kapsamında da festivalde, yarışmalarda dereceye giren takımlara ödülleri verildi. Düzenlenen tören, onur konuğu olan Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan'ın katılımıyla gerçekleşti. TEKNOFEST Güneydoğu kapsamında; 5G, yapay zekâ, elektronik harp, birinci şahıs görüşlü dron izleme, ileri otonom sistemler, robotik uygulamalar, savaşan İHA'lar, hava yolu optimizasyonu ve bağımlılıkla mücadele gibi alanlarda 11 yeni yarışma kategorisinin de bulunduğu 131 kategoride ödüller sahipleriyle buluştu.
Ödül töreninde sahnede bir konuşma gerçekleştiren Cumhurbaşkanı Erdoğan, TEKNOFEST kuşağının ürettiği nitelikli eserleri bugün gururla seyrettiklerini ifade ederken, Türkiye'nin geleceğinin emin ellerde olduğuna inandığını söyledi: "Türkiye Yüzyılı, TEKNOFEST kuşağının izini, mührünü, damgasını taşıyacaktır. Buradaki gençler, bu milletin yüz akıdır, bu ülkenin göz bebeğidir. Müreffeh ve muteber Türkiye'nin en güçlü nişanesidir. Her birinizle iftihar ediyorum. Böylesine bilgili, ahlaklı, cesur ve özgüvenli bir gençlikle yol yürüttüğü için Cenab-ı Allah'a sonsuz hamdediyorum. Gözlerinizdeki şu ışık hiç sönmesin, kalplerinizdeki şu coşku hiç ama hiç dinmesin. Rabb'im sizleri nazarlardan muhafaza eylesin."
Bu görkemli şölene katkı sunan tüm paydaşları yürekten kutlayan Cumhurbaşkanı Erdoğan, TEKNOFEST'in coşkusunun Şanlıurfa gibi bir şehre çok yakıştığını konuşmasında dile getirirken, peygamberler şehrinin kendisi ve tarih için değerinden bahsetti: "Unutmayalım ki burası her şeyden önce peygamberler şehridir. Burası binlerce yıllık bilim, kültür ve medeniyet birikimine sahiptir; tarihin sıfır noktası olan Göbeklitepe, bu şehrin sınırları içindedir. Tıpta, matematikte, astronomide, geometride, fizik ve felsefede binlerce âlim en seçkin eserlerini bu şehirde vermiştir. El Battani'den Sinan bin Sabit'e, Harranlı İbni Vasıf'tan Yunus el Harrani'ye onlarca, yüzlerce bilim insanı burada yaptıkları çalışmalarla insanlığa çok kıymetli eserler hediye etmiştir. İşte bu yüzden mazinin birikimini bugünün gençleri ve geleceğin teknolojileriyle buluşturmak için TEKNOFEST'i Şanlıurfa'da düzenledik. Şanlıurfa'ya bu yakışır. Şanlıurfa'yla inşallah şöyle bir semaya doğru huruç ederiz."

"Bu millet asırlardır sizi bekliyor"

Siyasi hayatı boyunca en çok gençlere güvendiğini belirten Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan, Türkiye'nin gençlerine olan inancını şu sözleriyle TEKNOFEST Güneydoğu'nun katılımcılarıyla da paylaştı: "Burada izlediğiniz, beğendiğiniz, hayran kaldığınız, görünce gururlandığınız tüm

TEKNOFEST Güneydoğu'da 11 yeni yarışma kategorisinin de bulunduğu 131 kategoride ödüller sahiplerini buldu

bu teknolojileri ileride inşallah sizler üreteceksiniz. Bu ürünleri tasarlayan, geliştiren, test eden ağabeylerinizle, ablalarınızla ileride inşallah beraber çalışacaksınız. Onların Vecihi Hürkuş, Nuri Killigil, Nuri Demirağ ve Özdemir Bayraktar gibi bu davaya ömrünü vermiş kahramanlardan devraldığı emaneti sizler yaşatacak, daha ileri noktalara sizler taşıyacaksınız. Türkiye'nin istikbalini sizler omuzlayacaksınız. Şehit ve gazilerimizin yücelttiği mücadele sancağını sizler başarıyla dalgalandıracaksınız. Şunu hiçbir zaman unutmayın; bu millet asırlardır sizi bekliyor, bu ümmet yüzyıllardır sizden işaret bekliyor. Mazlum ve mağdurlar çağlardır sizi dört gözle bekliyor." Ülkemizin son zamanlardaki teknolojik atılımlarının artık kökleştiğini ve artık özellikle savunma sanayisinde bir "dünya devi" hâline geldiğini söyleyen Cumhurbaşkanı konuşmasına şöyle devam etti: "Bakın biz, yokluğun, başkalarına muhtaç olmanın acısını bilen bir milletiz. Bir dönem, savunma sanayisinde yüzde 80 dışa bağımlı olan bir ülkeydik. Savunma ihracatında şu anda dünyanın en büyük 11'inci ülkesiyiz. Sadece bu yılın ağustos ayında 511,4 milyon dolar değerinde savunma ve havacılık ürünü ihraç ettik. Ocak ve ağustos dönemi ihracatımızı, geçtiğimiz senenin aynı dönemine kıyasla yüzde 16,2 oranında artırdık ve 6,3 milyar dolara ulaştık. Bu rakam, biz göreve geldiğimizde yıllık sadece 248 milyon dolardı. Türkiye, ürünlerini burada gördüğünüz firmalarımızın gayretleri, bizlerin de destekleriyle işte bugünlere geldi. Çalıştık, çabaladık, zorluklar karşısında pes etmedik ve bunları başardık. İnşallah daha iyi yerlere geleceğiz. İnşallah bu başarıları; yeni rekorlarla, rekabet gücü ve katma değeri yüksek yeni platformlarla daha da güçlendireceğiz."

Robotlardan dans şov

Robot teknolojileri uzun yıllardır, farkında olsak da olmasak da zaten hayatımızın içinde. Yemeğimizi yapıyorlar, bizi koruyorlar, datalarımızı saklıyorlar, hatta ameliyat bile yapıyorlar. Robot teknolojileri son yıllarda iyice "insansı" hâle geldi. Robotlar her geçen gün bize daha çok benziyor ve bize daha çok yaklaşıyor. TEKNOFEST Güneydoğu'da ülkemizden çıkan yazılımcıların tasarladığı robotlar yer aldı. Farklı firmaların robotları, dört gün boyunca hem sektör profesyonellerine hem de vatandaşlara ürünlerini tanıttı. Yazılımları farklı firmalarca geliştirilen insansı ve köpek robotlar, Şanlıurfa'da düzenlenen TEKNOFEST Güneydoğu'nun son gününde ise robotlar bir araya getirilerek ziyaretçilere gösteri sundu. Festivalin son gününde bir araya getirilen 4 robot beraber dans edip oyunlar oynadı, birbirlerinin üzerinden atlayıp gösteri yaptı. Onlara özel eğitimli köpekler de eşlik etti. Söyledikleri türkülerle robotların dansına eşlik eden ziyaretçiler, cep telefonlarının kamerasıyla bu özel anları kaydetme şansı buldu.

"Hilal, teknolojinin bereketiyle buluşuyor"

Festival programına katılan Cumhurbaşkanı Yardımcısı Cevdet Yılmaz da Güneydoğu Anadolu Bölgesi'nde yaşanan tarihi dönüşüme, festivalin dinamizmiyle katkı sağladığına vurgu yaptı. Yılmaz, konuşmasında şu değerlendirmede bulundu:
"Artık terörün değil kalkınmanın, gençlerin ve girişimciliğin konuşulduğu bir Güneydoğu var. Tarım ve gıda alanından savunma sanayine kadar bu birikimin tüm sektörlere sirayet ettiğini görüyoruz. TEKNOFEST, bir harekete dönüşerek Şanlıurfa'da damgasını vurdu. Güzel Urfa türküleriyle, şarkılarıyla, adapte edilmiş TEKNOFEST içeriğiyle, zenginleştirilmiş şarkılarıyla Şanlıurfa, ayrı bir renk kattı teknolojiye. Biz, her zaman şunu söylüyoruz; aslında bu Şanlıurfa, tam da bunun söyleneceği yer, peygamberler şehri. Halil İbrahim bereketinin olduğu şehir." TEKNOFEST Güneydoğu'da, önceki festivallerin aksine yaşı büyük insanları da gördüğünü ve bundan mutluluk duyduğunu söyleyen Cumhurbaşkanı Yardımcısı, TEKNOFEST'e dair gözlemlerini paylaştı: "Yıllar yılı ülkemizde bunun özlemi çekildi. Eski nesiller, daha öncekiler maalesef birçok sıkıntı yaşadılar. Böyle günleri

Şanlıurfa'da düzenlenen TEKNOFEST Güneydoğu'da ziyaretçilere gösteriler sunuldu

görmeyi hep arzu ettiler. Ben onun yıllardır birikmiş bir özlemin yansıması olduğunu düşünüyorum. Çok şükür bugünleri gördüler. Bugünkü nesiller geldiyse onların fedakârlıklarıyla oldu. Tüm büyüklerimize, yaşlılarımıza da buradan sevgilerimizi sunuyoruz. Onların dualarıyla bu işler devam edecek inşallah."
Cevdet Yılmaz, TEKNOFEST'in Güneydoğu'da ekilen bu tohumların filizlenmesi için kamunun bundan sonraki projelerinin ne olacağına ilişkin bilgiler de paylaştı: "Biz, fikir aşamasından ticarileşmeye kadar her aşamayla ilgili destek mekanizmaları geliştirmiş durumdayız. Sanayi ve Teknoloji Bakanlığımız başta olmak üzere birçok farklı kurumumuzla bu desteklerimizi veriyoruz çünkü bunların hepsi bir zincirin halkaları. Şimdi burada da yarışmalarda ödüller kazanan çocuklarımızı görüyorsunuz. Bu, aslında büyük bir emeğin son geldiği noktanın sergilenmesi. Bunun arkasında uzun bir emek var. Değişik aşamalar var. Zincirin gücü, en zayıf halkasının gücüyle ölçülür. Dolayısıyla bütün halkalara dönük destek programları geliştirmiş durumdayız. İleriye dönük ne gerekiyorsa da yapmaya hazırız çünkü geleceğimiz burada."

"TEKNOFEST öz güven devrimidir"

Festivalin kapanış konuşmasını gerçekleştiren TEKNOFEST Yönetim Kurulu Başkanı Selçuk Bayraktar ise organizasyonun ardından yaptığı açıklamalarda Şanlıurfa halkının misafirperverliğine ve gençlerin azmine dikkat çekti: "Dün taşla başlayan üretme serüveni, bugün kodla, robotla, yapay zekâyla devam ediyor. 'Yapamazsınız' diyenlere inat; biz yaptık, biz yapıyoruz, en iyisini de biz yapacağız! TEKNOFEST gençliği 'imkânsız' denildiğinde tarih yazan gençliktir. TEKNOFEST gençliği, Türkiye'nin tam bağımsız geleceğidir. Yolumuz açık, istikametimiz hakikat, ufkumuz KIZILELMA..." Şanlıurfa'daki etkinliğe 97 ülkeden katılım sağlandığı bilgisini veren Bayraktar, gönül coğrafyasından gelen ilginin mutluluk verici olduğunu, Gaziantep'te olduğu gibi Şanlıurfa'dan da gelecek dönemde büyük şampiyonluklar beklediklerini dile getirdi. Bayraktar gençlere ise geleceklerine dair şu tavsiyede bulundu: "Hedeflerinizi yüksek tutun, asla aza razı olmayın. Bizler 'Acaba yapabilir miyiz?' kuşağıydık. Sizler, 'Yaptık mı dünyanın en iyisini yaparız' kuşağısınız. Sizlerden beklentimiz çok daha yüksek ki bu ateş sizin içinizde yanıyor. İnşallah bizlerin de vereceği destekle sizler tüm değerleriyle, kurumlarıyla yıkılmış dünyayı yeniden inşa edeceksiniz. Siz de bu çekirdek, bu inanç, bu gayret, bu mefkure var."

Uluslararası Buluş Fuarı ilgi çekti

Şanlıurfa'da TEKNOFEST Güneydoğu'nun içinde kapılarını açan 11. Uluslararası Buluş Fuarı (TÜRKPATENT ISIF'26), dünyanın dört bir yanından gelen 367 özgün buluşu aynı çatı altında buluşturdu. Sınırları aşan bu teknoloji buluşmasında sergilenen projelerin 351'i yerli, 16'sı yabancı imza taşıyorken bu parlak fikirlerin 250'si üniversitelerden, 48'i yerli sanayiden ve 42'si teknoparkların yenilikçi laboratuvarlarından doğdu. Fuar boyunca kurulacak stratejik köprüler, ticarileşme hamleleri ve madalya yarışlarıyla bu ekosistem sadece bir sergi alanının çok ötesine geçerek geleceğin rotasını çizen dev bir fikir üssüne dönüştü. Köklerindeki üretme azmini küresel başarılarla taçlandıran Türkiye; yerli patent başvurusunda dünyada 10'uncu, yerli marka yarışında 6'ncı, tasarım dünyasında ise 3'üncü sırada parlayarak zirveye göz kırpıyor.

"Ya Allah, Bismillah!, Go!"

TDK'nın deyimiyle "uçangöz", askerî kullanımıyla "İnsansız Hava Aracı" ya da yabancı ismiyle dronların önemi gün geçtikçe artıyor. Dronlar artık hayatımızın her alanında yer alıyor. Türkiye de "Dron Çağını" erken yakalayan ülkeler arasında yer alıyor. Ülkemizin üretimi millî dronlarımız dünyanın her tarafına ihraç ediliyor. Dron ile TEKNOFEST'in de hep bir bağlantısı oldu. Dünya Drone Şampiyonası'nın finali de TEKNOFEST Güneydoğu'da gerçekleşti. TEKNOFEST Yönetim Kurulu Başkanı Selçuk Bayraktar, Cumhurbaşkanlığı Savunma Sanayii Başkanı Haluk Görgün, ASELSAN Genel Müdürü Ahmet Akyol, Anadolu Ajansı Genel Müdürü Serdar Karagöz, STM Genel Müdürü Özgür Güleryüz; "Ya Allah, Bismillah, Go" sözleriyle start verdi. Yarışlarda iki Güney Koreli, bir Bulgar ve bir Japon pilotun kontrol ettiği dronlar, başlangıç düdüğünün ardından 1 dakikalık yarışta hedeflenen parkuru tamamlamak için havalandı.

TEKNOFEST Güneydoğu'da ülkemizden çıkan yazılımcıların tasarladığı robotlar yer aldı. Festivalde bir araya getirilen dört robot; beraber dans edip oyunlar oynadı, birbirlerinin üzerinden atlayıp gösteri yaptı. Onlara, özel eğitimli köpekler de eşlik etti.

Cumhurbaşkanı Yardımcısı Cevdet Yılmaz ve TEKNOFEST Yönetim Kurulu Başkanı Selçuk Bayraktar, TEKNOFEST'in gelişimine vurgu yaptı

Kıyasıya süren rekabetin sonunda Güney Koreli dron pilotlarından Choi Wonkyun birinci, Minjae Kim ikinci, Bulgar pilot Dimo Shterev ise üçüncü oldu.

Güvenlik de millî

Şanlıurfa GAP Havalimanı'nda düzenlenen TEKNOFEST Güneydoğu'da, binlerce ziyaretçinin güvenliğinin sağlanması amacıyla gelişmiş görüntüleme, izleme ve yapay zekâ destekli teknolojilerden yararlanıldı. Kameralardan gelen görüntüler anlık olarak Güvenlik Merkezi'ne aktarıldı. Festival kapsamında kullanılan ASELSAN imzalı güvenlik çözümleriyle etkinlik alanı çok sıkı bir şekilde izlendi. "TEKNOFEST Gazete" uygulamasıyla ziyaretçiler, kendi fotoğrafları ve seçtikleri festival temaları doğrultusunda yapay zekâ destekli kişiselleştirilmiş bir festival gazetesi kapağı hazırladı. Oluşturulan içerik, QR kod aracılığıyla ziyaretçilerin telefonlarına aktarıldı.

"COP31"

Şanlıurfa'da on beşincisi düzenlenen TEKNOFEST, savunma sanayii, yazılım, yapay zekâ, endüstriyel tasarım gibi geleceğe yönelik teknolojilere ev sahipliği yaptığı kadar; dünyadaki gelecek vizyonunda çok daha önemli, kritik bir yere sahip olacak iklim değişikliği temasını da GAP Havalimanı'na taşıdı. Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı da 14 stantla TEKNOFEST Güneydoğu'daki yerini aldı.

İklim Değişikliği Başkanlığının standında Türkiye'nin bu yıl ilk kez ev sahipliği yapacağı "COP31 İklim Zirvesi"ne ilişkin ziyaretçiler bilgilendirildi. Festival boyunca COP31'in uluslararası önemi ve Türkiye'nin "yeşil kalkınma" hamlelerine tanıtımlarda detaylı yer verildi.

SOLOTÜRK, Şanlıurfa semalarında

TEKNOFEST ile yıllar boyunca özel bir ilişki kuran ekipler var: Türk Yıldızları ve SOLOTÜRK. Türk Hava Kuvvetlerine bağlı olan ve tamamı TSK personeli olan bu akrobasi ekipleri, yıllardır TEKNOFEST'in konuğu oluyor. TEKNOFEST Güneydoğu da doğal şekilde Türk Hava Kuvvetlerinin

TRT Genel Müdürü Prof. Dr. Mehmet Zahid Sobacı, TRT standında genç ziyaretçilerle buluştu

TEKNOFEST'te KAAN, KIZILELMA, BAYRAKTAR TB-3, BAYRAKTAR TB-2, BAYRAKTAR AKINCI, HÜRJET, ANKA, ATAK, GÖKBEY, F-16, F-4, T-38, CASA (CN-235), AS 532, BELL 429, P-72, SH-70 SEAHAWK, AB 412, K2 KAMİKAZE ve SİVRİSİNEK hava araçları sergilendi.

gösteri ekibi SOLOTÜRK ve Türk Yıldızları'nın nefes kesen uçuşuyla coşkulu anlara sahne oldu. Hava Pilot Yarbay Murat Bakıcı'nın komutasındaki F-16 savaş uçağı, saatte bin 200 kilometre hıza ulaşarak gerçekleştirdiği alçak irtifa manevraları, keskin tırmanışlar ve dalışlarla festival alanını dolduran binlerce vatandaşa görsel bir şölen sundu. Gösterinin final bölümünde, geçtiğimiz yıl hayatını kaybeden usta sanatçı Ferdi Tayfur'un "Hatıran Yeter" şarkısı eşliğinde yapılan uçuş, alanda duygusal ve unutulmaz anlar yaşattı. Katılımcıların alkışlarla eşlik ettiği bu anlamlı performans, gökyüzündeki heyecanı derin bir duygu seline dönüştürerek festivalin en akılda kalıcı anlarından biri oldu. TEKNOFEST Şanlıurfa boyunca ise Türkiye'nin millî havacılık ve savunma gücünü temsil eden dev filo gövde gösterisi yaptı. Festival boyunca KAAN, KIZILELMA, BAYRAKTAR TB-3, BAYRAKTAR TB-2, BAYRAKTAR AKINCI, HÜRJET, ANKA, ATAK, GÖKBEY,

TEKNOFEST Güneydoğu'da en küçüğünden en büyüğüne millî dron teknolojimiz görücüye çıktı

F-16, F-4, T-38, CASA (CN-235), AS 532, BELL 429, P-72, SH-70 SEAHAWK, AB 412, K2 KAMİKAZE ve SİVRİSİNEK gibi millî hava araçları sergilendikleri statik alanlarda ve gökyüzündeki gösterilerinde unutulmaz anlar yaşattı.

TRT, dev standıyla Şanlıurfa'daydı

TRT, Türkiye'nin ilk havacılık, uzay ve teknoloji festivali olan TEKNOFEST'e yıllardır resmî iletişim sponsoru olarak eşlik ediyor. Bu ortaklık âdeta bir yol arkadaşlığına döndü. TEKNOFEST'te düzenlenen her organizasyonda TRT, alandaki en büyük stantlara sahip olan kurumlar arasında yer almıştır. TRT, Şanlıurfa GAP Havalimanı'nda düzenlenen festivalde de "TRT Ana Standı" ve "TRT Market Standı" olmak üzere iki farklı stant ile yer aldı. Ana stantta; "TRT Bil Bakalım", "TRT Piri", "TRT Çocuk Oyun Dünyası", "TRT Çocuk Kitaplık" ve "TRT Çocuk Satranç" uygulamaları katılımcılar tarafından büyük ilgi gördü. TRT'nin Uluslararası Yayınları için ayrılmış özel bölümde ise İsrail ordusunun Gazze Şeridi'nde şehit ettiği TRT adına çalışan Filistinli fotoğrafçı Yahya Barzak'ın fotoğrafları VR aracılığıyla katılımcılarla buluştu. Geleceğin haber spikerleri de TRT Haber için yapay zekâ ile oluşturulan VR sunuculuk uygulamasıyla "meslekle" tanıştı. Etkinlik boyunca TRT Çocuk maskotları ana stant içerisinde katılımcılarla buluştu. Lisanslı TRT ürünlerinin satışlarının gerçekleştiği TRT Market ise havalimanı içerisinde toplamda 75 metrekarelik bir alana kuruldu. TRT'nin tüm lisanslı ürünleri, buraya özel bir indirimle satışa sunuldu. TRT FM ve TRT radyoları; alan içerisinden yaptığı canlı DJ yayınları, müzik dinletileri ve özel programlarla festival alanındaki ziyaretçilere enerji kattı.

TRT, Şanlıurfa GAP Havalimanı'nda düzenlenen festivalde "TRT Ana Standı" ve "TRT Market Standı" olmak üzere iki farklı stant ile yer aldı. Stanttaki uygulamalar, oyunlar, gösteriler ve müzik yayınları özellikle gençlerin ilgisini çekti.

TRT'nin yıldızları alandaydı

TRT 1 ekranında yer alan dizilerin oyuncu kadrosu da Şanlıurfa'ya geldi ve TEKNOFEST Güneydoğu'nun her yaştan katılımcıları ve medya ile imza günlerinde bir araya geldi. 30 Eylül'de "Gönül Dağı"nın, 2 Ekim Cuma günü "Taşacak Bu Deniz'in", 3 Ekim Cumartesi günü "Mehmed: Fetihler Sultanı"nın, TEKNOFEST'in kapanış gününde ise "Kod Adı: Kırlangıç" dizisinin ekibi hayranlarıyla bir araya geldi.

TRT 1'in sevilen dizilerinin oyuncuları da TEKNOFEST'te Şanlıurfalılarla bir araya geldi

Aybike AÇIKEL /aybike.acikel@trt.net.tr

Fotoğraflar: Aykut Çevik, Kaan Kutlu, Tarık Aşçı

Geleceğin iletişimcileri TRT'de buluştu

Bu yıl 12'ncisi düzenlenen Geleceğin İletişimcileri Yarışması'nın finalistleri, 9 -14 Ekim tarihleri arasında Ankara'da, TRT'de uzman isimlerle bir araya geldi. Hafta boyunca atölyelere, söyleşilere ve Kurum gezilerine katılan gençler, yayıncılığı TRT'de çalışan deneyimli isimlerden dinledi, farklı alanlarda uygulama yapma fırsatı buldu.

Radyo stüdyosunda mikrofon başına geçmek, haber sunumunun hızını deneyimlemek, dijital içerik üzerine çalışmak... Geleceğin İletişimcileri Haftası'nda finalistler, yarıştıkları alanları bu kez TRT'nin yayın ortamında tanıdı. Program; eğitim ve atölyelerin yanı sıra söyleşiler, Kurum içi geziler ve 13 Ekim'de düzenlenen ödül töreniyle tamamlandı.

TRT'nin deneyimi gençlerle paylaşıldı

Radyo yayıncılığı atölyesinde finalistler, TRT'nin radyo yayıncılığı alanındaki deneyimli isimleriyle buluştu; mikrofon başına geçerek canlı yayın heyecanını yaşadı. Haber yayıncılığı çalışmalarında ise haber merkezinin işleyişini tanıyarak, 60 saniyede manşet bulma ve canlı yayın senaryolarıyla haber sunma denemeleri yaptılar.

Dijital yayıncılık başlığında dijital ürün geliştirme, podcast ve sosyal medya yönetimi atölyeleri düzenlendi. Katılımcılar içerik üretimi ve dijital strateji üzerine çalıştı, podcast formatlarını ve hikâye anlatımını uzman isimlerden öğrendi. Dijital ürünlerin geliştirilmesi ve yönetimi, gerçek senaryolar üzerinden ele alındı. Haftanın programında, görsel yayıncılık alanındaki atölyeler de yer aldı. TRT'nin yayın alanlarını ve Kurum içindeki çalışma ortamını yakından görme imkânı bulan finalistler, atölyelerde öğrendiklerini yayıncılık pratiğiyle birlikte değerlendirdi. Söyleşilerde iletişim ve yayıncılık alanındaki deneyimler finalistlerle paylaşıldı. Kurum içi gezilerle TRT'nin yayın hazırlıklarında kullanılan alanları tanıyan gençler, mesleklerin farklı aşamalarına dair sorularını doğrudan çalışanlara yöneltti. Böylece yarışma haftası, finalistlerin kendi kategorilerindeki çalışmalarını tartıştığı ve yayıncılık tecrübesi edindiği bir buluşmaya dönüştü.

Ödüller sahiplerini buldu

Haftanın sonunda finalistler, 13 Ekim'de düzenlenen ödül töreninde bir araya geldi. TRT'nin 15 kategoride düzenlediği yarışmada dereceye giren eser sahiplerine ödülleri verildi. TRT Genel Müdürü Prof. Dr. Mehmet Zahid Sobacı'nın ev sahipliği yaptığı törene, İletişim Başkanı Prof. Dr. Burhanettin Duran, TRT Yönetim Kurulu Başkanı Prof. Dr. Ferudun Yılmaz, TRT yöneticileri, gazeteciler, akademisyenler, sektör temsilcileri ve yarışmacıların aileleri katıldı.

Finalistler, radyo yayıncılığını yerinde deneyimlemek için TRT Ankara Radyosu'nu ziyaret etti

Bu yıl 12'ncisi düzenlenen Geleceğin İletişimcileri Yarışması'nda İletişim Kampanyası kategorisinin teması "Üretken Yapay Zekâ" oldu.

Ödül töreninde konuşan İletişim Başkanı Burhanettin Duran konuşmasında gençlere yönelik her girişime özel önem verdiğini belirtti. Sözlerine 10. yılı geride kalan 15 Temmuz darbe girişimi ve o gece verilen demokrasi

Geleceğin İletişimcileri Yarışması, genç iletişimcileri mesleğin ustalarıyla TRT çatısı altında bir araya getirdi

İletişim Başkanı Burhanettin Duran, ödül töreninde genç iletişimcilere seslendi

Prof. Dr. Burhanettin Duran, “Aslolan teknoloji değil, insandır.” diyerek yapay zekânın imkânları kadar mahremiyet, dezenformasyon ve sahte içerik risklerine karşı da dikkatli olunması gerektiğini vurguladı.

mücadelesinin anısını yaşatmanın önemine vurgu yaparak başlayan Duran, TRT ekranlarında yayınlanan ve yoğun bir ilgiyle takip edilen “Asırlık Gece” dizisine emek verenleri tebrik etti. Yarışmanın “Gençlere Önem Vermek Geleceğe Önem Vermektir” mottosuyla bu yıl 12’nci kez düzenlendiğini hatırlatarak, gençlerin özgün bakış açılarıyla medya alanına yeni bir soluk getireceğine inandığını söyledi. Yarışmanın İletişim Kampanyası kategorisinin bu yılki temasının “Üretken Yapay Zekâ” olduğuna dikkat çekerek, yapay zekânın sunduğu imkânlarla birlikte kişisel verilerin korunması, mahremiyet, bilgi kirliliği, algoritmik sansür, dezenformasyon ve sahte içerik gibi risklerin de hesaba katılması gerektiğini söyledi.

“Aslolan teknoloji değil, insandır”

Duran, teknolojinin insanlığa ve adil bir düzene hizmet ettiği ölçüde değer taşıdığını belirterek “Aslolan teknoloji değil, insandır” dedi. İletişim Başkanlığının dijital okuryazarlık ve medya okuryazarlığını geliştirmeye, dezenformasyona karşı toplumsal bilinci artırmaya yönelik çalışmalar yürüttüğünü aktardı. Akademiyle ortak çalışmaların da genç iletişimcilere rehberlik etmeyi amaçladığını ifade etti. Duran, Türkiye Yüzyılı’nı “İletişimin Yüzyılı” hâline getirme hedefinden söz ederek, İletişim Başkanlığı, TRT ve Anadolu Ajansı gibi kurumların bu hedef doğrultusunda çalıştığını belirtti.

“Dijital platformları tarafsız mecralar olarak göremeyiz”

Duran, dijital iletişimde herkesin içerik üretebildiğini, bu hızın yanlış bilginin yayılmasını da kolaylaştırdığını söyledi. İnsanların karşılarına çıkan bilginin doğruluğundan emin olamamasının ortak gerçeklik duygusunu zedelediğini belirtti. Arama motorları ve sosyal medya platformlarının algoritmalarla hangi içeriğin daha fazla kişiye ulaşacağını etkilediğini kaydeden Duran, Gazze’de yaşananların bu gücün sonuçlarını gösterdiğini söyledi. Platformların tarafsız kabul edilemeyeceğini ifade ederek içerik üretiminde tek taraflı temsillerin ve eşitsiz güç ilişkilerinin yeniden kurulmasına karşı uyarıda bulundu. Çözüm için iletişim ve medya alanında “dekolonizasyon” çağrısı yaparak herkesin kendi hikâyesini kendi sesiyle anlatabildiği bir düzenin gereğini vurguladı.

Duran, dijital alanı güvenli kılmanın sorumluluğunun vatandaşlarla birlikte medya kuruluşlarına, iletişim profesyonellerine, platformlara ve devlete düştüğünü belirtti. Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan’ın 13 Haziran’da ilan ettiği Türkiye Yapay Zekâ Eylem Planı’nın yapay zekâ okuryazarlığını yaygınlaştırma, uzman yetiştirme, veri altyapısı kurma ve hukuki çerçeve oluşturma hedeflerini hatırlattı.

TRT Genel Müdürü Prof. Dr. Mehmet Zahid Sobacı ise sözlerine geçtiğimiz haftalarda geçirdiği kalp krizi sonucu yaşamını yitiren TRT Muhabiri Recep Levent Öztürk’ü anarak başladı. 2015 yılından beri düzenlenen yarışmaya toplamda 17 bin 585 öğrencinin, 13 bin 440 eserle başvurduğunu söyleyen Sobacı, “Bu sayılar ülkemizin dört bir yanında iletişimin her alanında söyleyecek bir sözü ve iddiası olan gençlerin varlığını açıkça ortaya koyduğunun göstergesidir.” dedi.

Finalistler, radyonun ustalarıyla aynı frekansta buluştu, canlı yayın heyecanına ortak oldu

TRT Genel Müdürü Prof. Dr. Mehmet Zahid Sobacı, genç iletişimcilere teknolojinin imkânlarını hakikatten yana kullanmanın ve her zaman “Nerede duruyorum, kime fayda sağlıyorum?” diye sormanın önemini hatırlattı.

TRT Genel Müdürü Mehmet Zahid Sobacı, genç iletişimcilere önerilerde bulundu

Geleceğin İletişimcileri Haftası boyunca finalistlerin TRT’de deneyimli iletişimcilerle buluşturulduğunu, söyleşiler ve atölyeler düzenlendiğini hatırlatan TRT Genel Müdürü, “Böylece, geleceğin iletişimcileri, yayıncılığın okulu olan TRT’nin yalnızca teknik kapasitesini değil, bu kapasiteyle nitelikli eserler ortaya çıkaran çalışma kültürünü de görüyor, tanıyor. Gençlerimizin mesleğin sorumluluğunu kavramalarını ve kendi bakış açılarını geliştirmelerini bu yüzden çok önemsiyoruz.” dedi.

“O çocuklar büyüdü, destanın anlatıcısı oldu”

Bu yıl 15 Temmuz 2016’daki darbe girişiminin 10’uncu yılına özel bir kategori oluşturulduğunu dile getiren Sobacı, bunu millî hafızaya sahip çıkma sorumluluklarının bir parçası olarak gördüğünü söyledi. Sobacı şöyle devam etti: “15 Temmuz, iletişimin bir milletin istiklali ve istikbali için ne denli hayati olduğunu bir kez daha bütün açıklığıyla ortaya koydu. O gece, FETÖ’cü hainlerin ilk hedeflerinden biri TRT’ydi. Cumhurbaşkanımız Sayın Recep Tayyip Erdoğan’ın tarihi çağrısıyla sel olup meydanlara akan aziz milletimiz, ihanete geçit vermedi. 15 Temmuz Özel kategorimize başvuran gençlerimiz, o gece henüz çocuktu. O çocuklar büyüdüler ve çocukken tanıklık ettikleri bir destanın anlatıcısı oldular. Belgesel, animasyon ve video haber alanlarında ürettikleri eserlerle, o geceyi kendi gözlerinden anlattılar.

‘TRT hem bellektir hem gelecek’ derken bizim kastettiğimiz, işte tam anlamıyla budur.”

Finalistler, TRT’nin yayıncılık mirasını keşfetti

“Önce insan, önce hakikat”

Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan’ın TEKNOFEST Güneydoğu’daki “Yalanın çelik kabuğunu, doğrunun, vicdanın, hakkın ve hakikatin ışığıyla sizler kıracaksınız.” sözlerini hatırlatan TRT Genel Müdürü, bu sözlerin en çok iletişimcilere hitap ettiğinin altını çizdi: “Bu sözler, belki de en çok iletişimcilere hitap ediyor. Çünkü bugün yalanın o çelik kabuğu, her zamankinden daha gelişmiş araçlarla örülüyor. İletişim Kampanyası kategorimizin temasını bu yıl ‘Üretken Yapay Zekâ’ olarak belirlememizin sebebi tam da budur. Yapay zekâ başta olmak üzere teknolojinin sunduğu imkânları doğruluk, adalet, hakkaniyet gibi medeniyetimize içkin değerlerle harmanlayabildiğimiz ölçüde, iletişimin geleceğine de yön verebiliriz. TRT ailesi olarak, yeni teknolojilerden yararlanırken esas aldığımız ölçütler bunlardır. Her adımımızı, şiar edindiğimiz “Önce insan, önce hakikat” ilkesiyle atıyoruz.” dedi.

TRT, geleceğin iletişimcilerini desteklemeyi sürdürüyor

2015 yılından beri düzenlenen yarışmaya toplamda 17 bin 585 öğrenci, 13 bin 440 eserle başvurdu. Bu yıl ise 15 kategoride düzenlenen yarışmaya 141 üniversiteden 2 bin 81 öğrenci, 2 bin 45 eserle başvurdu. Ön değerlendirme sonunda 41 üniversiteden 167 yarışmacının hazırladığı 133 eser finale kaldı. Finalist eserler, alanında yetkin isimlerden oluşan seçici kurul tarafından değerlendirildi.

Sobacı sözlerine şöyle devam etti: “Gazetecilikte bir haberin temel unsurlarını belirlemek için kullanılan klasik bir yöntem var, malumunuz: 5N 1K. İletişimin hangi alanında çalışırsanız çalışın, ben naçizane sizlere, kendinize yönelteceğiniz 1 N ve 1 K daha tavsiye ediyorum: ‘Nerede duruyorum?’ ve ‘Kime fayda sağlıyorum?’ Sorumluluk bilincine sahip bir iletişimci, bu sorulara hakikat, adalet ve vicdan temelinde cevaplar verir. Asıl mesele, zor şartlarda, kritik anlarda dahi o cevaplara sadık kalabilmektir. Duruşunu devletinin, milletinin ve mazlumların yanında belirlemiş, emeğinin kime fayda sağladığını hiç unutmayan şahsiyetli gençlere ihtiyacımız var. Biz Geleceğin İletişimcileri Yarışması’nı da bu gençleri keşfetmek ve önlerini açmak için düzenliyoruz. İnanıyorum ki sizler, bu duruşun hakkını vereceksiniz. TRT ailesi olarak, bu yolda her zaman yanınızda olacağız.”

Uzman isimlerden ödüller

TRT Geleceğin İletişimcileri Yarışması’nda öğrenciler, Görsel Yayıncılık, Dijital Yayıncılık ve Radyo Yayıncılığı gibi alanlarında hazırladıkları projelerle yarıştı. Her yıl farklı bir temayla düzenlenen İletişim Kampanyası kategorisinin bu yılki konusu “Üretken Yapay Zekâ” oldu. Yarışmaya bu yıl eklenen 15 Temmuz Özel kategorisi de katılımcılardan ilgi gördü. 2026’da 15 kategoride düzenlenen yarışmaya 141 üniversiteden 2 bin 81 öğrenci, toplam 2 bin 45 eserle başvurdu. Seçici Kurul değerlendirmesi sonucunda 41 üniversiteden 167 yarışmacı, hazırladıkları 133 eserle finale kaldı. Ödül kazanan yarışmacılar ödüllerini İletişim Başkanı Prof. Dr. Burhanettin Duran, TRT Yönetim Kurulu Başkanı Prof. Dr. Ferudun Yılmaz, TRT Genel Müdürü Prof. Dr. Mehmet Zahid Sobacı, TRT yöneticileri ve sektörün önde gelen isimlerinden aldı.

Geleceğin İletişimcileri Haftası, gençlerin eserlerinin değerlendirildiği bir yarışmanın ötesinde, onları yayıncılığın farklı alanlarıyla buluşturan bir program sundu. Finalistler TRT’de mikrofonu, kamerayı ve haber merkezini tanırken mesleğin günlük işleyişine dair deneyim kazandı.

TRT Geleceğin İletişimcileri Yarışması Ödül Töreni, MEB Şûra Salonu’nda yoğun katılımla gerçekleştirildi

TRT’nin gençlerle kurduğu ilişkinin bir parçası

TRT, gençlerin iletişim alanındaki fikirlerini hayata geçirmelerine ve çalışmalarını geniş kitlelerle buluşturmalarına alan açıyor. Geleceğin İletişimcileri Yarışması’nda finalistler, TRT’de çalışan deneyimli isimlerle bir araya geliyor; yayıncılığın mutfağını yakından tanıyor. Gençlerin kendi sözünü kurmasına ve mesleğe hazırlanmasına eşlik eden bu buluşmalar, TRT’nin gençlerle kurduğu ilişkinin bir parçası olurken seçici kurul tarafından belirlenen yarışmacılar da ödüllerini kucaklıyor.

TRT GELECEĞİN İLETİŞİMCİLERİ

TRT Geleceğin İletişimcileri Yarışması

2026 Yılı Kazananları

15 Temmuz Özel Kategorisi

1. Bidayet: Şehit Muhsin Kiremitçi
Tuana AKTAŞ / Selçuk Üniversitesi

Radyo Yayıncılığı

Radyo Programı	Radyo Drama	Canlı Yayın Sunumu
1. Kaybolan Sesler Müzesi Tuna SELÇUKER / Selçuk Üniversitesi	**1. Beyaz Geminin Yolcuları** Eyyüb KARAKUZU / Anadolu Üniversitesi	**1. Arka Sokak Plakları** Birsen AKTAN / Selçuk Üniversitesi
2. Gazilerin Sessiz Çığlığı İnci ÇELİK / Selçuk Üniversitesi	**2. Temas** Attila ÇELİKSOYDAN / Ankara Hacı Bayram Veli Üniversitesi	**2. Yarım Kalan İlmek** Şeyma Sare MINGIR / İnönü Üniversitesi
3. Şehrin Ardında Kalanlar Arda DOĞAN / Ankara Hacı Bayram Veli Üniversitesi	**3. Bir Söz Yeter** Osman Enes ÖZTÜRK, Selman Taha TURHAN / Selçuk Üniversitesi	**3. Haber 17** Hayrünnisa ŞAHİN / Selçuk Üniversitesi
TRT Özel Ödülü: Mayıs Yedisi Yunus Emre SEVİNÇ / Selçuk Üniversitesi	**TRT Özel Ödülü: Son Kayan Yıldız** Yalda KHANİ / Erciyes Üniversitesi	**TRT Özel Ödülü: Gülizar ile Gün Başlıyor** Gülizar CINGIR / Selçuk Üniversitesi

TRT GELECEĞİN İLETİŞİMCİLERİ

TRT Geleceğin İletişimcileri Yarışması

2026 Yılı Kazananları

Görsel Yayıncılık

Animasyon Film	Belgesel Film	Kısa Filmt
1. Son Vardiya Seyit Serkan DEMİR / Selçuk Üniversitesi	**1. Kara Sevda** Mustafa Kağan İSLAMOĞLU, Emirhan DUMAN, Berkay Fikret ŞIK / Karabük Üniversitesi	**1. Uçak – Gülşat KAYIPBEKOVA** Kırgızistan-Türkiye Manas Üniversitesi
2. Dünya Günü Kutlu Olsun Selin TOPRAK / Anadolu Üniversitesi	**2. Tekno Çoban** Enes ÖZTÜRK / Atatürk Üniversitesi	**2. Tukum – Ahmet Hakan ERYILMAZ** Kırgızistan-Türkiye Manas Üniversitesi
3. Damla (Drip) Zeynep Sude YAVUZ / Kocaeli Üniversitesi	**3. Caz Cazdır** Toprak BEKTAŞ, Mehmet Ali GENÇ, Sıla Buse GÜLER Anadolu Üniversitesi	**3. Pizza Kulesi** Talha Yasin YAMAN / Bahçeşehir Üniversitesi
TRT Özel Ödülü: İmpasto Alperen İÇMEZ / Dokuz Eylül Üniversitesi	**TRT Özel Ödülü: Son Ağ: Bir Gölün Hafızası** Rahmi Can UYSAL / Selçuk Üniversitesi	**TRT Özel Ödülü: Mum** Ayzirek KARAZAKOVA / Kırgızistan-Türkiye Manas Üniversitesi

Dijital Yayıncılık

Dijital Ürün Geliştirme	Sosyal Medya Yönetimi	Podcast
1. Ulexy Betül GÖKÇİN / Aydın Adnan Menderes Üniversitesi	**1. Dakikada KPSS** Bahattin YAMAN / Kocaeli Üniversitesi	**1. Tamamlanmamışlığa Övgü ve Eksik Olanın Estetiği** Yıldız KADERLİ / Ankara Üniversitesi
2. Lunno Damla CAN / Aydın Adnan Menderes Üniversitesi	**2. Altın Jenerasyon** Alperen ÖNDER, Atahan CAVCAR / Anadolu Üniversitesi	**2. Mavi Noktanın Ötesinde** Attila ÇELİKSOYDAN / Ankara Hacı Bayram Veli Üniversitesi
3.Pınel Engelsiz Şehir Haritası - Sena ŞEYDA / Üsküdar Üniversitesi	**3. Mohamed Fouadi** Mohamed FOUDAİ / Ankara Hacı Bayram Veli Üniversitesi	**3. 23.59** Hasan Alperen TUNCER / İstanbul Üniversitesi
TRT Özel Ödülü: Rod Elif ÖMEROĞLU / Aydın Adnan Menderes Üniversitesi	**TRT Özel Ödülü: Sosyanom** Fatihhan ADANA / İbn Haldun Üniversitesi	**TRT Özel Ödülü: Sessiz Eşik** Emirhan BOZ, Büşra DOĞAN / Erciyes Üniversitesi

TRT GELECEĞİN İLETİŞİMCİLERİ

TRT Geleceğin İletişimcileri Yarışması

2026 Yılı Kazananları

Haber Yayıncılığı

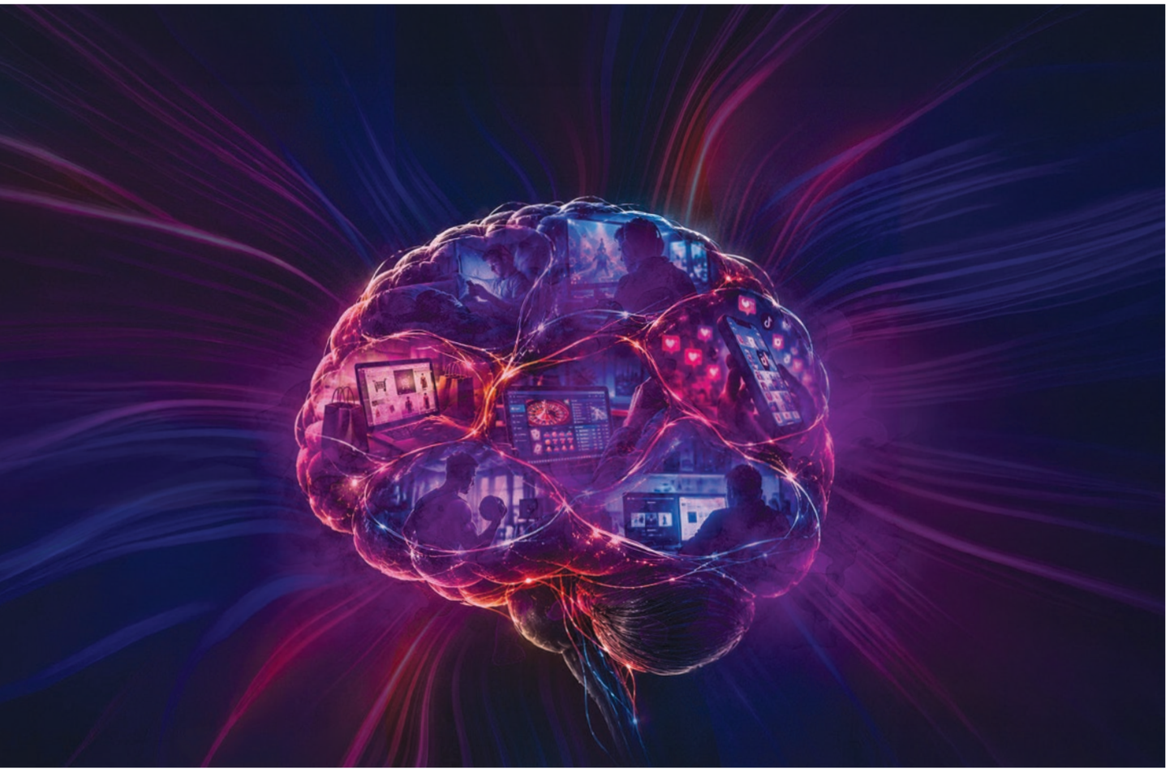
İnternet Haberi	Video Haber
1. Dünyanın 8. Kıtası Görkem Batuhan ÖZÇINAR / İzmir Kâtip Çelebi Üniversitesi	**1. "Yürüyemezsin" Dediler, Olimpiyata Koşuyor** Özgür Recep KOCAOĞLU / İstanbul Üniversitesi
2. Üç Savaş, Üç Nesil, Tek Miras Muhammet ERGÖN / Bandırma Onyedi Eylül Üniversitesi	**2. Kavurma Olmasın** Recep SULUBAY / İnönü Üniversitesi
3. Tribünlere Çöken Karaborsa Bilet Karanlığı Batuhan ÇELİK / İstanbul Aydın Üniversitesi	**3. Alabaş** Abdullah Anıl YILMAZ, Furkan ARIK / Selçuk Üniversitesi
TRT Özel Ödülü: Taşların Hatırladığı İnsanlar Yunus SOĞUKPINAR / Yalova Üniversitesi	**TRT Özel Ödülü: Tarih Kokuyla Canlanıyor** Hüseyin DİLBER, Özcan TEYMUR, Elanur AKTAŞ Süleyman Demirel Üniversitesi

İletişim Kampanyası

1. İz Hakkı Burak KARAYTU / Selçuk Üniversitesi
2. Kül Olmadan Önce Mira AKPINAR, Mustafa Melih DEMİR / Marmara Üniversitesi
3. Ben mi Ürettim, Yoksa Biz mi? Hafize TEKDEN, Fadime PATAT / Erciyes Üniversitesi
TRT Özel Ödülü: Ortak Ufuk YAZGAN, Tuba KURSAK / Anadolu Üniversitesi

Özlem KARADAYI DOĞAN / ozlem.karadayi@trt.net.tr

Bağımlılığın anatomisi

TRT Belgesel kanalında ekrana gelmeye başlayan "Gizli Salgın: Bağımlılık" adlı 13 bölümlük belgesel serisi, bağımlılığı istatistiklerin ötesine taşıyarak doğrudan insan hikâyelerine odaklanıyor. Bağımlılığı bir irade zayıflığı değil, kontrol kaybıyla gelişen ve tedavi edilebilir bir beyin hastalığı olarak masaya yatırıyor.

İnsan olmak, biraz da kendi içinde taşıdığın uçurumların kıyısında yaşamayı öğrenmektir. Pek çoğumuzun gözlerinin ardında saklı bir hikâye, göğsünde kimseye göstermediği bir yara, kendisine bile itiraf edemediği bir eksiklik vardır illaki. Yalnızlık ve değersizlik hissi belki… Belki geçmişin yükü, geleceğin belirsizliği… Belki de içinde büyüttüğü ve kimseye anlatamadığı o dipsiz boşluk.

Kimi yarım kalan tarafını yaşamın güzelliklerinde, ailenin sıcaklığında, dostların muhabbetinde tamamlar kimiyse bir kadehin dibinde, bir maddenin sisinde, ekranın soğuk ışığında yahut bir bahsin sahte kazancında…

Yavaş yavaş kendinden vazgeçmektir aslında bağımlılık. Önce bir merakla başlar, sonra bir alışkanlığa dönüşür. Ardından hayatın içindeki bütün yollar kapanır ve insan, kendi elleriyle ördüğü daracık bir koridorda sıkışıp kalır. Misal, her yeni bahis, geçmişteki yenilgiyi silme umududur. Her "son bir kez" avuntusu, her geçen gün daha da derine çeken dipsiz bir kuyudur. Ve insan, kazanacağına inandığı son oyunda, bazen hayatının en kıymetli şeylerini kaybeder; bir çocuğun geleceğini, bir sofranın bereketini, bir eşin inancını… İçindeki çığlığı susturuyor sanırsın her bir kadehte. Anılar bulanıklaşır, dertler uzaklaşır bir süreliğine. Bazen çaresizliğe bazen öfkeye bırakır kendini, kurtulmak istediklerin. Gün gelir aynalara yabancılaşırsın.

İnsana kendisinden kaçabileceği başka bir dünya fısıldar madde kullanımı. Oysa unutmak ve kurtulmak istedikleri her geçen gün biraz daha esir alır insanı. Zihin geri döner, beden hesap sorar. Uyuşturulan yalnızca acı değildir; benliğin kendisidir. Ne büyük bir vaat ne ağır bir bedel.

Ve oyunlar… Başlangıçta birkaç dakikalık eğlence, gündelik hayatın telaşından küçük bir kaçış gibi gelir. Bir bölüm daha, bir görev daha, bir seviye daha… Gerçek hayat bekleyebilir sanır insan. Kaçırdıklarını ve kaybettiklerini göremez o ekranın büyüsünde.

İnsan, bir süre sonra kendi boynuna taktığı o zinciri kırıp atmaya korkar olur. Özgürlük ürkütür onu; çünkü özgürlük, sorumluluk demektir. İyileşmek, yalnızca bir şeyi bırakmak değil, onun bıraktığı boşlukta yaşamayı yeniden öğrenmektir zira.

Bir uçurumdan düşerken o boşlukta asılı kalmak gibidir bağımlılık

İyileşme sürecinde aile ve yakınların desteği kritik bir rol oynuyor

Çağımızın tehlikesi bağımlılıkla mücadele

TRT Belgesel kanalında ekrana gelmeye başlayan "Gizli Salgın: Bağımlılık" adlı 13 bölümlük belgesel serisi, bağımlılığı istatistiklerin ötesine taşıyarak doğrudan insan hikâyelerine odaklanıyor. Bağımlılığı bir irade zayıflığı değil, kontrol kaybıyla gelişen ve tedavi edilebilir bir beyin hastalığı olarak masaya yatırıyor. Alkol, tütün, madde ve kumar gibi bilinen bağımlılıkların yanı sıra sosyal medya, dijital oyunlar, alışveriş, yeme davranışları, estetik, duygusal ilişkiler ve yapay zekâ gibi yeni nesil bağımlılıkları da mercek altına alıyor.

Bilimsel verileri, uzman görüşlerini ve bağımlılıkla mücadele eden insanların gerçek hikâyelerini bir araya getiren seri; bağımlılığın bireyler ve toplum üzerindeki görünmeyen etkilerini ortaya koyarken, doğru tedavi ve destekle kurtuluşun mümkün olduğunu da gösteriyor.

Bireylerin yaşadığı ekonomik kayıpların, aile içi çatışmaların ve sosyal izolasyon gibi sorunların; alanında uzman doktor, psikiyatrist ve psikologların bilimsel değerlendirmeleriyle desteklendiği belgesel, uzmanların görüşleri, kişinin bağımlılığa yönelmesine neden olan genetik yatkınlık, çocukluk travmaları, yalnızlık veya çevresel faktörler gibi temel etkenleri analiz ederek konuyu derinleştiriyor.

Beyindeki dopamin döngüsü, karar verme mekanizmalarının nasıl devre dışı kaldığı veya dijital platformların kullanıcıyı içeride tutmak için kullandığı "kanca modelleri" gibi karmaşık yapılar için özel olarak hazırlanan animasyonlar ise sürecin çıplak gözle görülmeyen kısımlarını görselleştirerek daha anlaşılır hâle getiriyor.

Bağımlılığın bilimi ve endüstrinin tuzakları

"Gizli Salgın: Bağımlılık", ilk bölümünde toplumun en çok konuşulan ama en az anlaşılan bağımlılıklarından birine, kumara odaklanıyor. Kumar bağımlılığı, küçük bir merak veya eğlence olarak başlayan ama

Yavaş yavaş kendinden vazgeçmektir aslında bağımlılık. Önce bir merakla başlar, sonra bir alışkanlığa dönüşür. Ardından hayatın içindeki bütün yollar kapanır ve insan, kendi elleriyle ördüğü daracık bir koridorda sıkışıp kalır.

İnsan, bir süre sonra kendi boynuna taktığı o zinciri kırıp atmaya korkar. Özgürlük ürkütür onu; çünkü özgürlük, sorumluluk demektir. İyileşmek, yalnızca bir şeyi bırakmak değil, onun bıraktığı boşlukta yaşamayı yeniden öğrenmektir zira.

Emre Bilginseven - Psikolog

kısa sürede bireyin hayatının tüm alanlarını ele geçiren bir hastalığa dönüşebiliyor.
Bir eski bağımlının gerçek deneyimleri üzerinden anlatılan bölüm, milyonlarca liralık kayıpların ardındaki psikolojik ve maddi yıkımı çarpıcı bir şekilde gözler önüne seriyor.
Belgeselde, psikiyatrist ve psikologların katkılarıyla kumar bağımlılığının nörobiyolojik temelleri detaylı bir şekilde ele alınıyor. Dopamin döngüsünden "ramak kala" aldatmacasına, değişken oranlı ödül sistemlerinden kumarhanelerin görsel ve fiziksel tasarımına kadar, endüstrinin bireyi nasıl kalıcı bir bağımlılık içine çektiği bilimsel verilerle açıklanıyor.
Aynı zamanda kumarın binlerce yıllık tarihsel yolculuğu da mercek altına alınıyor. Mezopotamya'daki ilk zarlardan Çin'in kâğıt oyunlarına, Venedik'teki ilk modern kumarhanelerden günümüzün her an erişilebilir dijital platformlarına uzanan bu süreç, kumarın nasıl küresel ölçekte milyarlarca dolarlık bir endüstriye dönüştüğünü ortaya koyuyor.
Bölüm, sadece bir bağımlılığın hikâyesini değil, aynı zamanda bu karanlıktan çıkışın da mümkün olduğunu vurgulayarak, tedavi ve iyileşme yolunda umut veren bir mesajla sona eriyor.

Aile, terapi ve toplumsal farkındalık

Belgesel, ikinci bölümünde kumar bağımlılığıyla mücadele eden bir bireyin iyileşme sürecine ve bu yolda ailenin oynadığı kritik role odaklanıyor.
35 milyon liraya mâl olan bir bağımlılık sürecinin ardından arınmayı başaran eski bir bağımlının hikâyesi üzerinden, "bağımlı olduğunu kabul etmenin" iyileşmenin ilk ve en zor adımı olduğu anlatılıyor. Bölüm, bonus tuzaklarından uykusuz geçen gecelere, kaybı gizlemenin yarattığı yıkımdan tekrar düşüşlere kadar iyileşmenin hiç de doğrusal olmayan seyrini gerçekçi bir dille aktarıyor.
Uzmanların katkılarıyla, kumar bağımlılığının bireysel değil ailevi bir hastalık olduğu vurgulanıyor. Finansal vesayet, çift terapisi, bilişsel davranışçı terapi ve destek grupları gibi tedavi yöntemleri; ailenin yargılamayan ama kararlı duruşunun iyileşmedeki belirleyici etkisiyle birlikte ele alınıyor. Balon testi gibi bilimsel değerlendirme yöntemleri ve genetik yatkınlık verileriyle, bağımlılığın irade zayıflığından çok bir beyin hastalığı olduğu ortaya konuyor.
Bölüm ayrıca, çocukların erken yaşta kumara benzer ödül sistemleriyle (jelibonlar, çekilişler, mobil oyunlar) tanışmasına dikkat çekerek, önlemenin açık iletişim ve aile içi bağın güçlendirilmesinden geçtiğini vurguluyor.

Emre Yılmaz - Klinik Psikolog ve Yazar

Dijital yalnızlık ve nikotinle beyin reseptörleri "hack"lenen gençler

Belgeselin internette oyun bağımlılığını ele alacak olan 3. ve 4. bölümlerinde, oyun endüstrisinin çocukları ve gençleri ekrana bağlamak için kullandığı psikolojik kancalar, "ganimet kutuları" ve rekabet mekanizmaları işlenecek. Sosyal anksiyete ve DEHB gibi risk faktörlerinin oyun bağımlılığını nasıl tetiklediği, oyunun gerçek hayatın yerini alması ve "dijital yalnızlık" kavramı üzerinde odaklanacak belgeselde, ailelerin yasaklamak yerine sınır koyma ve çocukla birlikte oyun kültürünü öğrenme rolleri vurgulanacak.
Belgeselin tütün bağımlılığını ele alacak olan 5. bölümünde, nikotinin beyin reseptörlerini nasıl "hacklediği" ve endüstrinin gençleri hedef alan elektronik sigara, ısıtılmış tütün gibi yeni nesil ürünleri kapsamlı bir şekilde analiz edilecek. Pasif içiciliğin ve dumana maruz kalmanın sağlığa zararlarının, DNA üzerindeki tahribatların ve kamu politikalarının önemi tartışılacağı bu bölümde, tedavinin ücretsiz-erişilebilir olduğu ve ikame aktivitelerin başarısı örneklerle anlatılacak.
Alkol bağımlılığına yer verilen 6. bölümde, alkolün "modernite" veya "eğlence aracı" olarak normalleştirilmesinin yarattığı riskler ve sinsi ilerleyen beyin hastalığı

Uzman Dr. Pelin Şavlı Emiroğlu - Halk Sağlığı Uzmanı

Bilimsel verileri, uzman görüşlerini ve bağımlılıkla mücadele eden insanların gerçek hikâyelerini bir araya getiren seri; bağımlılığın bireyler ve toplum üzerindeki görünmeyen etkilerini ortaya koyarken, doğru tedavi ve destekle kurtuluşun mümkün olduğunu da gösteriyor.

boyutu işlenecek. Alkolün nörolojik olarak karaciğerden beyin küçülmesine kadar tüm vücuda etkileri, trafik kazaları ve şiddet suçlarıyla ilişkisi uzman görüşleriyle aktarılacağı bölüm, tedavide detoksifikasyon, ilaç tedavisi ve ailenin "polisçilik" yapmadan sürece katılımı anlatılacak.
Madde bağımlılığı konulu 7. bölümde, yasaklı maddelerin beyindeki ödül sistemini nasıl "coşku seli" ve ardından derin bir çöküşle bozduğu işlenecek. "Bir kereden bir şey olmaz" yanılgısının, geçiş maddelerinin ve sokaktaki sentetik tehlikelerin bilinmeyen yüzünün masaya yatırılacağı bölümde, AMATEM/ ÇEMATEM gibi merkezlerin sunduğu ücretsiz destekler, grup terapileri ve "eski bağımlı" uzmanların iyileşme hikâyeleriyle umut aşılanacak.

Yeni nesil bağımlılıklar

Belgesel ilerleyen bölümlerde klasik bağımlılıkların dışında yeni nesil bağımlılıkları da ele alacak. Sosyal medya bağımlılığına yer verilecek 8. bölüm, "Görünüyorum o hâlde varım" felsefesinin dijital benlik üzerindeki etkilerini, filtreli hayatları ve beğeni odaklı değer algısını inceleyecek. Algoritmaların bizi bizden daha iyi tanıması, FOMO (gelişmeleri kaçırma korkusu) ve nomofobi (akıllı telefonsuz kalma korkusu) gibi dijital bozuklukların tartışılacağı belgeselde, tedavi için sosyal medya detoksu, ekran süresini yönetme ve gerçek hayattaki bağları kuvvetlendirme yöntemleri sunulacak.
9. bölümün konusu ise alışveriş bağımlılığı olacak. Alışverişin bir ihtiyaçtan ziyade statü satın alma ve duygusal boşluğu doldurma aracına dönüşmesinin ele alınacağı bu bölümde, müzik, renk ve metaforlar gibi nöro-pazarlama tekniklerinin tüketiciyi nasıl hipnotize ettiği ve çevrim içi alışverişin hızıyla kredi kartlarının yarattığı "bedelsiz harcama" yanılsaması işlenecek. Öte yandan finansal okuryazarlık ve hazzı erteleme becerisinin önemi vurgulanacak.
Ultra işlenmiş gıdaların beyinde madde bağımlılığına benzer bir ödül mekanizması çalıştırmasının ve gıda endüstrisinin porsiyon politikalarının tartışılacağı 10. bölüm yeme bağımlılığını merceğe alıyor. Duygusal yemenin (yalnızlık ve stresi yiyecekle bastırma), ekran karşısında yemek yeme alışkanlığının çocukluktaki kökenlerinin ve obezite riskinin işleneceği bölümde, ailece kurulan sağlıklı sofraların ve sofra adabının koruyucu gücü vurgulanacak.

Filtreli hayatlar, yapay zekâ ile kurulan dostluklar

Estetik ve egzersiz bağımlılığı adını taşıyan 11. bölüm, bedenin bir özne olmaktan çıkıp performans sergilenen bir nesneye dönüşmesine ve beden dismorfik bozukluğuna odaklanacak.
Sosyal medyadaki "kusursuzluk" dayatması, filtrelerin gerçeğin yerini alması ve sakatlanma pahasına sürdürülen egzersizlerin tartışılacağı belgeselde, öz şefkat, kabullenme ve bedenin görüntüsünden ziyade işlevine odaklanan ACT gibi terapi ekolleri ele alınacak.
Bir insanı sevmekle ona bağımlı olmak arasındaki fark, çocukluktaki güvensiz bağlanma stillerinin yetişkin ilişkilerine yansıması belki de. Duygusal ve ilişkisel bağımlılık konusunu masaya yatıracak 12. bölümde, "onsuz yaşayamam" düşüncesi, toksik ilişkiler ve medyanın kıskançlığı romantize eden dili işlenecek. Belgeselde, kişinin kendi değerini fark etmesi, sosyal çevresini zenginleştirmesi ve bir başkasının uzantısı olmadan var olabilme süreci anlatılacak.
Belgeselin son bölümü de yapay zekâ bağımlılığını gündemine alacak. Yapay zekânın bilişsel tembelliğe yol açması, insanın sorgulama yetisini köreltmesi ve "entelektüel monokültür" riski gibi konuların işleneceği son bölümde, yapay zekânın "kusursuz otorite" olarak görülmesi, chatbotlarla kurulan duygusal bağlar ve gelecekteki "robot bağımlılığı" tartışılırken eleştirel düşünme becerisinin önemi vurgulanacak.

Belgeselde, kumar bağımlılığının nörobiyolojik temelleri detaylı bir şekilde ele alınıyor

Meral ÜNSAL / meral.bakici@trt.net.tr

Bir Cumhuriyet öyküsü: Ankara Palas Müzesi

Cumhuriyet Binaları serimizin bu yeni durağında, Cumhuriyetimizin 103. yıl dönümünü kutlamanın coşkusuyla Ankara Palas'ın kapılarını aralıyoruz. Vedat Tek ve Mimar Kemalettin'in imzalarını taşıyan, Atatürk'ün önderliğiyle tarihî kararlara ve balolara ev sahipliği yapan bu simge yapı; günümüzde Cumhurbaşkanlığı Millî Saraylar Başkanlığı bünyesindeki müzesiyle tarih meraklılarını büyüleyici bir zaman yolculuğuna davet ediyor.

Aslında çok aşina olduğumuz bir fotoğraftır; şık giyimli davetlilerin önünde Gazi Mustafa Kemal Atatürk ve zarif gelinliğiyle dans eden bir hanım. Bu kişi Atatürk'ün manevi kızlarından Nebile Hanım'dır. Düğünün tarihi 17 Ocak 1929, mekân ise Ankara Palas'tır.
Bu ve bunun gibi pek çok özel ana ve dahası Cumhuriyet'in ilk yıllarından bugüne yaşananlara tanıklık eden bu özel binayı dergimizin sayfalarına taşıyarak üç yıldır sürdürdüğümüz Cumhuriyet Binaları yazı serimize bir yeni halka ekleyeceğiz. Bu yıl Cumhuriyetimizin 103. yılını kutluyoruz. Ankara Palas neredeyse Cumhuriyetle yaşıt. Her bir metrekaresi tarih kokan, her bir cadde isminin önünde saygı duruşunda durulası bir semtte yer alıyor: İstiklal Caddesi, Atatürk Bulvarı ve Cumhuriyet Bulvarı'nın oluşturduğu üçgenin Cumhuriyet Bulvarı kenarındaki bina İkinci Meclis'in tam karşısında bulunuyor.

Ulus'taki gözde bina

Birinci Ulusal Mimarlık Akımı'nın en gözde eserlerinden olan binanın ilk tasarımı Vedat Tek'e ait. 1924 yılında yapımına başlanan bina Vedat Tek işi bırakınca Mimar Kemalettin Bey'e teslim edilir ve o da binayı yeniden ele alarak tamamlanmasını sağlar. Ancak ne yazık ki, yapının mimarı resmî açılışını görememiş; otelin tamamlanmasına kısa bir süre kala, 13 Temmuz 1927'de Ankara Palas'taki şantiye odasında geçirdiği beyin kanaması sonucu hayatını kaybetmiş.
Ankara Palas'ın belki de en önemli özelliği o dönem henüz çok genç olan Türkiye Cumhuriyeti'nin batılılaşma hedefini mimari ve sosyal açıdan desteklemesiydi. Yeniliklerin başlatıldığı, erkeklerin frak, kadınların tuvalet giydiği baloların düzenlendiği, kadınların sosyal ortamlarda erkeklerle bir arada yer alabildiği, devlet erkanının ve yurt dışından gelen heyetlerin ağırlandığı çok yönlü bir mekândı. Meclis binasının tam karşısında yer alması buraya Ankara siyasi kulisinin merkezi olma özelliğini katıyordu. Milletvekilleri, sanatçılar, gazetecilerin buluşma ortamı olduğu gibi büyük önderimiz Atatürk de buradaki çalışma odasında vakit geçiriyor, yorgunluk atıyor veya çalışıyordu.

1924 yılında temelleri atılan ve Birinci Ulusal Mimarlık Akımı'nın en gözde örneklerinden sayılan Ankara Palas, İkinci Meclis'in tam karşısında yükselen canlı bir tarih. Bir dönem siyasi kulislerin, devlet ricalinin ve yenilikçi baloların merkezi olan bu özel bina, bugün Yıldız Çini'den Topkapı Hazine Koleksiyonu'na, Atatürk'ün kullandığı eşyalardan sırma işli örtülere uzanan zengin mirasıyla hafızamızı tazelemeye devam ediyor.

Özel konuklar

1970'li yılların ortasına kadar devlet konuk evi ve otel olarak kullanılan Ankara Palas, 1980'lerin başında Dışişleri Bakanlığı Konukevi olarak kullanıldı. Yıllar içinde Ankara Palas'ta ağırlanmış önemli konuklar arasında şu isimler yer alır: İran Şehinşahı Rıza, Afgan Kralı Emanullah Han, Irak Kralı Emir Faysal, Yunanistan Başbakanı Eleftherios Venizelos ve ABD Başkanı Dwight Eisenhower. Bina, 2018 yılında kapsamlı bir tadilattan geçirilerek Cumhurbaşkanlığı Millî Saraylar Başkanlığı tarafından işletilen bir müzeye dönüştürüldü.
Bizim de meslek hayatımız boyunca basın toplantılarında veya dizi tanıtımlarında konuk olduğumuz ve hem iç hem de dış mimarisiyle kendine hayran bırakan binayı bu kez de müze olarak gördük ve doğrusu çok etkilendik. Şimdi dilerseniz Ankara Palas'ın ana kapısından birlikte girelim ve yüksek tavanlı odalarındaki eserlerin bir bölümünü birlikte gözlemleyelim.

Ankara Palas Müzesi en nadide eserlerle görücüye çıkıyor

Fotoğraflar: Meral Ünsal

Zaman Ankara Palas'ta durmuş gibi

Balo salonunda çalan hayali valsler, 09.05'te durdurulmuş saatler ve Remington daktilonun tuş sesleri... Cumhuriyetimizin banisi Gazi Mustafa Kemal Atatürk'ün "Doğu'dan Batı'ya açılan pencere" olarak tanımladığı Ankara Palas; zarif porselen çay takımları, Art Deco oda takımları ve asırlık hikâyeleriyle Ulus'un kalbinde büyüleyici bir huzur vahası sunuyor.

Ah zaman!

Müzenin ilk odasında bizi "zaman" karşılıyor. Yapımını da sayarsak bir asırlık bu bina, geçen zamanı, o zamanın getirdikleriyle, götürdükleriyle ve vaatleriyle bizi nasıl da sarıp sarmaladığını fısıldıyor âdeta. Odadaki saatlerden biri tam 09.05'e ayarlanmış. Cumhuriyetimizin banisi Gazi Mustafa Kemal Atatürk'ün ölümsüz eserine ve ona zarif bir atıfla... Binanın eski fotoğrafları duvarları süslerken Remington marka bir daktilo ile karşılaşıyorsunuz. Meslek hayatımızın ilk yıllarında yazılarımızı yazdığımız beyaz küçük daktilo çıkıyor zihnimizin kuytu köşelerinden, kalp atışımız daktilo harflerinin siyah şeride vuruşu gibi hızlanıyor.

Gazi'nin buyruğuyla inşa edilmiş ve yine onun tanımlamasıyla: "Doğu'dan Batı'ya açılan bir pencere" olan Ankara Palas'ın geçmişine ait izleri duvarlardaki fotoğraflardan sürüyoruz. O ne zarif sofralar, o nasıl da modern kıyafetler. Fotoğrafların eskiliği ve ışığın azlığından ya da belki kendi gözlerimizin bozukluğundan tam seçemesek de o fotoğraflardaki yüzler, gözler bize umudu ve ışığı, geleceğe olan inancı haykırıyor. Gümüş takımlar, şamdanlar, koridordaki kuyruklu piyano, duvarlardaki tablolar... Sanatın ve şıklığın tam ortasından geçen bir hayatı, hayatları anlatıyor gözlemcilerine.

Cumhuriyet izleri

Odaların birinden diğerine, sonra diğerine süzülüyoruz. Cumhuriyetle birlikte oturma odalarında kullanılmaya başlanan "oda takımı"nın bir örneğini görüyor ve duvardaki panodan bunun "Art Deco" akımının karakteristik özelliklerini taşıdığını öğreniyoruz. Bir başka odada yine aynı akımın başka bir örneği bu kez Atatürk'ün de kullandığına dair bilgiyle bize ulaştırılıyor.

Gümüş semaverler, gümüş tel işçiliğiyle veya sırmalarla işlenmiş örtüler, porselen çay takımları, telkâri ile süslenmiş fincanlar, çay kaşığından su bardağına bütün zarafetiyle karşımıza çıkan objeler gerçekten güzel bir sunumla ve ışıklandırmayla ziyaretçileriyle buluşturulmuş.

Müzede Fransız porselenleri de sergileniyor

Valsler, tangolar

Ankara Palas'ın Balo Salonu'na girdiğimizde ise bir zamanların sofralarının sohbet sesleri, çalan valsler, tangolar âdeta zihnimizde canlanıyor. Bu görkemli salonun tam ortasında düzenlenmiş kocaman yemek masasının her bir detayı, her bir objesi hayranlık uyandırıyor. Kim bilir o sofralarda hangi Cumhuriyet kararlarına dönüşecek sohbetler edildi, hedefler anlatıldı, taptaze gelişmeler burada ilk kez hayata geçirildi.

Bu odanın her bir köşesinde ayrı bir hikâye sergileniyor. Örneğin, Gazi Mustafa Kemal Atatürk'ün çalışma masasının üzerinde yer alan masa takvimi sırasıyla "Ekim, 29, Pazartesi" olarak ayarlanmış ve bizi alıp 103 yıl öncesine götürüyor. Cumhuriyet'in ilan edildiği anlara, o muhteşem kalabalığa karşı kaldırımdan tanıklık etmiş Ankara Palas. O günkü coşkunun, heyecanın duvarlarına, bahçesine sindiği aşikâr.

Geçmişin yaşanmışlıkları fotoğraflarla müzenin duvarlarında

Güçlü kökler

Ankara Palas'ın tarih kokan bu salonunda sadece Cumhuriyet eserleri sergilenmiyor. Güçlü köklerimizden bugüne ulaşmış miraslardan da örnekler yer alıyor.

Topkapı Sarayı Hazine Koleksiyonu'ndan seçilmiş, ağırlıklı olarak 18., 19. ve 20. yüzyıllara ait bir grup eser de ziyaretçilerle buluşuyor. Bu eserler arasında kıymetli taşlarla süslü yazı takımları, çekmeceler, ahşap oyma işi satranç takımları, Batı etkili dürbünler, Hint işçiliğinin zarif örnekleri de yer buluyor. Mühür ve sikke koleksiyonları ise yine tarihin sırlı sokaklarında esrarengiz yolculuklar yapmanın mümkün olduğunu hatırlatıyor sanki. Kim bilir o mühürlerle hangi fermanlar imzalandı, hangi sikkelerle ya da Sultanîlerle neler alındı? Gerçekten tüm bu detayları bir filmi izler gibi zihinde canlandırabilmek ancak bu tür müzeleri gezerken mümkün oluyor. Nitekim başka bir duvarda vitrinde sergilenen fermanlar, o ince ince işlenmiş yazısı ve tezhibiyle birer sanat eseri değil de nedir?

İstiklal Madalyası

Mecidî Nişanı

Yıldız, Beykoz

El yazması Kur'an-ı Kerim örnekleri de ayrı bir vitrinde sergileniyor. Altın varaklı masa saatleri, kahve örtüleri ve kahve takımları, şerbet takımları vitrinleri süslüyor.

Mekanizmalı tüfekler, kabzaları sanat eserine dönüşmüş tabancalar, 2018 yılında dokunmuş el emeği göz nuru ipek bir halının üzerine işlenmiş Çanakkale Boğazı haritası, Osmanlı padişahlarına ait nişanlar, İstiklal Madalyası, Sultan V. Mehmet Reşad'ın üniforması gibi pek çok detay hem tarihimize hem bu objelere hem de müzeye bizi bir kez daha hayran bırakıyor.

Yıldız Çini Fabrika-i Humâyûnu ve Beykoz Cam ve Billurât Fabrika-i Hümâyûnu eserleri ise bir başka odada ziyaretçileri bekliyor. Her bir eser aslında uzun uzun karşısında durup bir tabloyu seyreder gibi seyredilesi. Hereke halıları ve yine özel dokuma mefruşatlar da o eski günlerin şık ama biraz da gösterişli yaşantısından ipuçları taşıyor.

Osmanlı İmparatorluğu zamanında gönderilmiş diplomatik hediyeler hem Batı hem de Doğu esintilerini müzenin farklı köşelerinde bizlerle buluşturuyor.

Müzede el yazması Kur'an-ı Kerim örnekleri de sergileniyor

Yaşasın Cumhuriyet

Doğruyu söylemek gerekirse, Cumhuriyet binalarının izini sürerken Ankara Palas'tan kısaca bahsetmiştik ama müze hâlini gezmeyi hep ertelemiştik. Bugünden sonra ise Ulus'a yolumuz düştüğünde, Anadolu Medeniyetleri Müzesi'ni gezdiğimiz gibi belirli aralıklarla Ankara Palas Müzesi'ni gezeceğimizi biliyoruz artık. Cumhuriyetimize ve onu var edenlere sonsuz minnet duygusuyla Ankara Palas'ın arka bahçesinde kuş cıvıltılarına karışan şadırvan sesini dinlerken şehrin tam ortasında bu huzuru yaşamak, geçmişin izleriyle yarınlara umutla bakmamızı sağlayan tarif edilmez bir armağan gibiydi. Cumhuriyetimizin 103. yılı ve Cumhuriyet Bayramımız kutlu olsun.

Ela GÜRMAN / ela.gurman@trt.net.tr

Bir kültürün kalbinde saklı hatıralar

Anadolu'nun kadim belleğinde saklı renkleri, motifleri ve kadınların dünyasından süzülen kültürel izleri bir araya getirmiş olan Sabiha Tansuğ, gelenekleri, emeği ve geçmişin günlük rutinlerini gözlerimizde yeniden canlandırmaya vesile olmuştur.

Her dönemin kendine özgü bir öyküsü, hemen hemen her öykünün de karanlığı yararak yolunu bulan bir kadın karakteri yok mudur? Kimi zaman bir efsanenin içinde adı fısıldanan, kimi zaman bir ninninin ezgisinde varlığını sürdüren kadınlar; yalnızca doğuran değil, kültürü taşıyan, belleği koruyan ve geleceğin kapılarını aralayan görünmez kahramanlardır. Tarih, çoğu zaman onların sessizliğine tanık olsa da sükûtun ardında söylenmeyi bekleyen hikâyeleri, geleneklerin içinde geleceğe uzanan izleri saklı kalmıştır. Bazı kadınlar kendilerine çizilen sınırların ötesine geçerek bu hikâyelerin yalnızca bir parçası olmayı değil, anlatıcısı olmayı da seçmiştir. O kadınları dile getirmek ise onların çabalarına bir saygı niteliği taşırken gelecek nesillere de güzel bir örneği göstermek demektir. İşte o isimlerden biridir Sabiha Tansuğ. Anadolu'nun kadim belleğinde saklı renkleri, motifleri ve kadınların dünyasından süzülen kültürel izleri hatırlatan öncü kimliğiyle, bu anlatıların özel bir yerinde durur. O, bir ömrü yalnızca yaşamakla yetinmeyen; onu bir kültürün hafızasına dönüştüren, geçmişin iplikleriyle geleceğe uzanan bir hikâyeyi dokuyan kadınlardan biridir.

Anadolu geleneklerinin peşinde bir ömür

Rumelili Türk bir ailenin çocuğu olarak Gümülcine'de doğan Sabiha Tansuğ, ailesiyle 1941 yılında Ege'ye göç eder. Çocukluğu İzmir'in tarihi açıdan zengin ilçelerinden Tire, Akhisar ve Bergama'da geçer. Onun kültürel ve görsel birikimine katkı sağlayan bu yerlerdeki köy düğünlerinde, çeyiz sergilerinde ve gündelik yaşamda karşılaştığı giysiler, ileride kuracağı büyük koleksiyonun ilk hafızasını oluşturur. Geleneksel kıyafetlere ilgisi ise 1943 yılında bir 23 Nisan kutlamasında taktığı "eğribaş" adlı yöresel başlıkla belirginleşir. İzmir Göztepe Kız Sanat Enstitüsü'nde eğitim aldıktan sonra İstanbul'a taşınarak terzilik yapan Tansuğ, ressam Nuri İyem'den dersler alır ve sanat çevreleriyle bir araya gelir. 1960'lı yıllardan itibaren Anadolu'yu dolaşarak kadın giyimi, başlıklar, takılar, el sanatları, kahve ve hamam kültürü üzerine araştırmalar yapar; topladığı nesneleri yalnızca estetik değerleriyle değil, ait oldukları yöre, kullanım biçimi ve taşıdıkları toplumsal anlamla birlikte belgelemeye çalışır.

Bizi bize anlatan kadınlar

Kadınları belki de en çok anlatan nedir diye sorsanız akla ilk gelen "giyimleri ve günlük rutinleri" olmaz mı? Sevdikleri renkler, kullandıkları kumaşlar, masalarına serdikleri örtünün deseni, çay saatleri, kız çocuklarının özenle ördükleri saçlarına taktıkları kurdeleler, erkek çocukları için kolaladıkları gömlekler, takıları, geleneksel veya moda olan kıyafetleri... Sayısını arttırabileceğimiz bu örnekler aslında bir anlamda yaşadıkları dönemi şekillendiren kadınların bakış açılarını, yaşam şekillerini, zevklerini, kültürlerini hatta huylarını yazmaz mı bize satır satır. Nasıl ki hüzün, acı, aşk, hasret, savaş gibi olguları halılara işlediği motiflerle dile getirmiştir kadın, bir anlamda her şeyi kıyafetlerine ve yaşam şekline de yansıtmıştır. Gelenekleri sürdürerek ve çocuklarına aktararak en çok kadınlar sahiplenmiştir. Şüphesiz bu gelenekler toplumsal kültürümüzün bir parçası olarak çok değerlidir. Bizi bize anlatır kimi zaman. Kimi zamansa tutunduğumuz dal olur. İşte bu sebepledir ki Sabiha Tansuğ, bu geleneklerden bazılarına dikkat çekmek ve kayda almak adına Anadolu kadınının kimliğini, emeğini ve belleğini görünür kılma çabası göstermiş bir isim olarak önemli bir örnektir.

Karaburun Gelini

Sabiha Tansuğ, 1960'lı yıllardan itibaren Anadolu'yu dolaşarak kadın giyimi, başlıklar, takılar, el sanatları, kahve ve hamam kültürü üzerine araştırmalar yapmış bir isim. Bir Cumhuriyet kadını olarak onun Ankara gelin başlığıyla çekilen portresi, 1971 yılında basılan madeni 50 kuruşun üzerinde yer alır.

Sessiz bir iletişim dili

Geleneksel Türk ve Anadolu kültüründe kadın başlıkları, giyim, dokuma, takılar ve süslemeler yalnızca estetik birer tercih değil; kadının toplumsal statüsünü, medeni durumunu, ekonomik gücünü ve duygusal dünyasını yansıtan sessiz birer

Japonya'nın Osaka şehrinde 1970 tarihinde düzenlenen Expo fuarından bir kare

Boncuk ve canlı çiceklerle yapılan süslemeler gençliği ifade ediyor

Geleneksel Türk kadınlarının kıyafetlerinde, takılarında, günlük yaşamlarında ve geleneklerinde yalnızca bir dönemin izleri yoktur; aynı zamanda yaşanmışlığın, özlemin, sevginin ve büyük bir emeğin emareleri vardır.

iletişim diliydi aslında. Kadınlar kimi zaman konuşarak ifade edemedikleri pek çok mesajı, üzerlerinde taşıdıkları giysi ve süslemelerin motifleri, renkleri ve bağlama şekilleriyle topluma aktarmışlardı. Belki de bu onların ne kadar nahif olduklarının da bir göstergesiydi.
Boncuk ve canlı çiçeklerle yapılan süslemeler gençlik; koyu renkli, desensiz ve sade örtüler yas ya da olgunluk; fesler, kofikler ve alınlıklar evli olunduğunu simgelerdi. Giyimde kullanılan ipek, kadife gibi kumaşların kalitesi ve takılardaki malzeme seçimi kadının ya da ailesinin maddi durumunu yansıtırdı. Ekonomik durumu daha kısıtlı olan veya tarlada / hayvancılıkta aktif çalışan kadınlar altın yerine boncuk işlemeleri, deniz kabukları ve hasır dokuma takıları tercih ederdi. Canlı kırmızı ve pembe tonları neşeyi, mutluluğu ve yeni gelin olmayı; sarı renk sarılık hastalığını, hüznü veya ayrılığı, yeşil ise murada ermeyi anlatırdı. Kadının tercihleri, bazen zorlu hayatını kolaylaştıracak rahatlıkta bazen zarifliğini gösterecek tarzda bazense ihtişamlı bir duruş için zenginlik timsali olan ögelerle bezenerek belirlenirdi.

Geleceğe bırakmak için

Ankara, Türkmen ve farklı Anadolu yörelerine ait başlıklar; üç etek, cepken, şalvar, önlük ve dokumalar üzerinden yöresel kimliğin üretim ve kullanım biçimleri; tepelik, alınlık, kemer, kolye ve nazarlıkların malzeme, motif ve inanç dünyası; kahve, hamam, çeyiz ve ev yaşamına ilişkin nesnelerle kültürün yaşayan bağlamı Sabiha Tansuğ'un ilgi alanları olmuştur. Tansuğ, edindiği bilgileri ve topladığı değerleri geleceğe bırakmak için çalışmalar yürütmüştür. Onun koleksiyonculuğu, nesne biriktirmenin ötesinde, Anadolu kadınının kimliğini, emeğini ve belleğini görünür kılma çabasıdır. Anadolu'nun farklı bölgelerinden derlediği binlerce eserle geleneksel kültürün yalnızca korunmasına değil, sergiler ve yayınlar yoluyla geniş kitlelere tanıtılmasına da katkı vermiştir.

Tarihe bir not niteliğinde

Sabiha Tansuğ'un çabaları, paranın üzerine nakşedilerek kalıcı hâle gelmiştir. Ankara gelin başlığıyla çekilen portresi, 1971'de basılan madeni 50 kuruşun üzerinde yer alır. Böylece halktan bir kadın olarak portresi paraya taşınan öncü bir kültür figürü olmuştur.
Sabiha Tansuğ "Türkmen Giyimi", "Türklerde Çiçek Sevgisi ve Sümbülname", "Ege'de Renklerin Cümbüşü", "Anadolu Takılarının Gizemli Gücü" ve "Geleneklerimiz Göreneklerimiz" gibi yayınlarının yanı sıra Viyana, İstanbul, Tokyo, Paris, Strazburg, Roma, Londra, Amsterdam ve Köln gibi şehirlerde koleksiyonunu sergileyerek toplumlarla bu kültürü paylaşmıştır. Günümüzde ise bu ürünlerden bir kısmı İzmir'in Urla ilçesi Bademler Sanat Köyü'nde meraklıları için Sabiha Tansuğ Etnografya Müzesi'nde ziyaretçilere sunulur. Böylece bir zamanların geleneksel ürünleri belki de her birimize nine ve annelerimizin anılarını sessizce fısıldar.

Kıyafetler yörelere göre farklılık gösteriyor

Geçmişten gelen bir mektup gibi

Geleneksel Türk kadınlarının kıyafetlerinde, takılarında, günlük yaşamlarında ve geleneklerinde yalnızca bir dönemin izleri yoktur; aynı zamanda yaşanmışlıkların, özlemlerin, sevgilerin ve büyük bir emeğin emareleri vardır. Her bir kıyafet, her bir nakış, her bir takı ve her bir gelenek aslında anlatılmayı bekleyen bir öyküdür. Bu hikâyeler, zamanın ötesinden bugüne ulaşan sessiz birer mektubun satırları olarak okunmayı bekler.
Renkli yazmalar, işlemeli üç etekler, şalvarlar ve özenle hazırlanan bindallılar… Belki bir genç kızın düğün günü için heyecanla giydiği elbise, belki de bir annenin yıllarca sakladığı, kızına miras bırakmak istediği bir kıyafet… Bu giysiler yalnızca kumaş ile değil umut, gözyaşı, sabır ve coşkuyla dikilmiştir. Kumaşlara işlenen motifler, kadınların dünyaya bakışlarını, hayallerini ve yaşadıkları topraklara duydukları bağlılığı anlatır. Takılar ise geçmişten bugüne uzanan hatıraların en özel taşıyıcılarından biri değil midir? Bir gümüş kemer, bir çift küpe ya da yıllarca saklanmış bir altın bilezik… Belki bir baba tarafından kızına verilmiş, belki bir anneannenin düğününde takılmış, belki de bir annenin en değerli hatırası olarak kuşaklar boyunca korunmuş değerlerdir onlar. O takılara dokunmak bir kalbe dokunmak gibidir

İnsanı insana bağlayan bağlar

Sabahın erken saatlerinde başlayan işler, hazırlanan yemekler, yoğrulan hamur, dokunan halılar, işlenen nakışlar ve aile için harcanan saatler… Günlük yaşam… Bütün bunlar, çoğu zaman adı konulmayan büyük bir emeğin parçaları. Kadınlar yalnızca evlerinin düzenini sağlamamış; bilgi, beceri ve kültürlerini de yaşatmışlardır. Bir ekmeğin hazırlanışında, bir kilimin deseninde, bir yemeğin tarifinde ve bir çocuğa öğretilen türküde geçmişin izleri saklıdır.
Bir araya gelinen kına geceleri, düğünler, bayram ziyaretleri ve komşuluk buluşmaları… "Ah! eskiden her şey ne güzeldi." dedirten geleneklerimiz… Bir kına gecesinde söylenen türkü, gelinin gözlerindeki sevinçle karışık hüzün… Bayramlarda öpülen ellerin küçücük ellere aktardığı işlemeli mendiller… Gelinlere verilen yazmalar… Gelinlik kızlar için ayrılmış sandıkların içindeki danteller… İnsanı insana bağlayan görünmez bağlar… Belki bugün kullandığımız eşyalar değişti, yaşamımız hızlandı ve alışkanlıklarımız farklılaştı. Ancak sevilme isteğimiz, ailemize duyduğumuz bağlılık, hatıralarımıza verdiğimiz değer ve kendimizden sonraya bir iz bırakma arzumuz hâlâ aynı. Geçmişle aramızdaki bağ tam da burada saklı. Bir annenin kızına öğrettiği nakışta, bir büyükannenin anlattığı hikâyede, yıllardır saklanan bir takıda ya da sofrada paylaşılan bir yemekte… Geçmişinin seslerini daha çok duyarak ve görerek içimizi ısıtan o anılara daha da yaklaşmak her zaman mümkün.

Sabiha Tansuğ koleksiyonundan bir örnek

Her bir nakış, her bir takı ve her bir gelenek aslında anlatılmayı bekleyen bir öyküdür

Umay KARADAĞ / umay.karadag@trt.net.tr

Sözlükte bir ilk!

Prof. Dr. Şükrü Halûk Akalın önderliğinde Doç. Dr. B. Tahir Tahiroğlu ve Öğr. Gör. Sinan Yalçınkaya’dan oluşan dil bilim araştırma ekibi tarafından geliştirilen Türkçenin yapay zekâ destekli ilk sözlüğü “Bitigçi” Dil Bayramı’nın 94. yıl dönümünde 26 Eylül 2026’da erişime açıldı.

Bilinen en eski sözlük benzeri yapı, Sümerler dönemine ait çivi yazılı tabletler olarak kabul görüyor. Han Hanedanlığı döneminde yazılan ve günümüze kadar ulaşabilen en eski Çin sözlüğü Erya, Antik Yunan’da Homeros’un eserlerindeki zor kelimeleri açıklamak için hazırlanan ve kısa açıklamalar anlamına gelen “gloslar” ve Samuel Johnson tarafından yazılan İngiliz dilinin ilk kapsamlı sözlüğü zaman içinde farklı coğrafyalarda ortaya çıkan sözlük yapıları.
Osmanlı döneminden Cumhuriyet’e gelene kadar hazırlanan sözlüklerde ise, 1732 yılında Şeyhülislam Mehmed Esad Efendi tarafından yazılan, madde başları Türkçe olan ve kelimeleri Arapça - Farsça karşılıklarıyla açıklayan ilk Türk yapımı Türkçe sözlük öne çıkıyor. 1901 yılında, Şemseddin Sami tarafından yazılan Kamûs-ı Türkî, Türk sözlükçülüğünün modern anlamdaki en büyük miladı olarak kabul görüyor. Cumhuriyet döneminin ilk resmî genel Türkçe Sözlüğü ise 1945 yılında Türk Dil Kurumu tarafından yayımlandı.

Dil bizimle birlikte yaşıyor

Antik dönemde pratik ihtiyaçlarla ticaret ve din alanında ortaya çıkan ve birkaç yüz kelimeden oluşan sözlüklerden matbaa dönemindeki standart sözlüklere, dijital dönemdeki kolay erişim sağlanan betimleyici sözlüklerden yapay zekâ destekli milyarlarca kelimelik canlı derlemlere evrilen sözlüğün geldiği son nokta dilin yaşayan bir olgu olduğunu bir kere daha gösteriyor. Dilin toplumla birlikte değişen, dönüşen yapısı yaşam biçiminden, teknolojiden, kültürden etkileniyor. Zamanla yeni kelimeleri bünyesine katıyor ya da vazgeçiyor. “Parasosyal”, “dijital detoks” ya da “manifestlemek” gibi yabancı dillerden etkilenen kelimeleri günlük hayatımızda sıkça kullanmaya başladık. Koca, uşak, yavuz, savcı gibi kelimeler zaman içinde anlam kaymasına uğradı. Öte taraftan görklü, çapar, afsun gibi kelimeleri artık

1729’da İbrahim Müteferrika matbaasında basımı yapılan ilk kitap olarak kayıtlara geçen “Vankulu Lügatı”

Antik dönemde pratik ihtiyaçlarla ticaret ve din alanında ortaya çıkan ve birkaç yüz kelimeden oluşan sözlüklerden matbaa dönemindeki standart sözlüklere, dijital dönemdeki kolay erişim sağlanan betimleyici sözlüklerden yapay zekâ destekli milyarlarca kelimelik canlı derlemlere evrilen sözlüğün geldiği son nokta dilin yaşayan bir olgu olduğunu bir kere daha gösteriyor.

kullanmıyoruz. Dil de bizimle birlikte yaşıyor, büyüyor, değişiyor, dönüşüyor. Bu değişime hız veren ve yeni gelişmelerle etki alanını genişleten teknolojiler ve yapay zekâyla birlikte sözlükler de değişime uğradı. Yeni bir kelimenin sözlüğe girmesi, basılması, okuyucuya ulaşması aşamalarını ışık hızıyla geçen yeni sözlükler hayatımıza girdi. Türkçenin yapay zekâ destekli ilk sözlüğü “Bitigçi” de bunlardan biri.
Türk Dil Kurumunun önceki başkanlarından Prof. Dr. Şükrü Halûk Akalın önderliğinde Çukurova Üniversitesinden Doç. Dr. B. Tahir Tahiroğlu ve Hacettepe Üniversitesinden Öğr. Gör. Sinan Yalçınkaya’dan oluşan dilbilim araştırma ekibi tarafından geliştirilen ve Dil Bayramı’nın 94. yıl dönümünde 26 Eylül 2026’da erişime açılan sistem; Türkçe merkezli bir sözlük, derlem, bağlam ve araştırma ortamı.

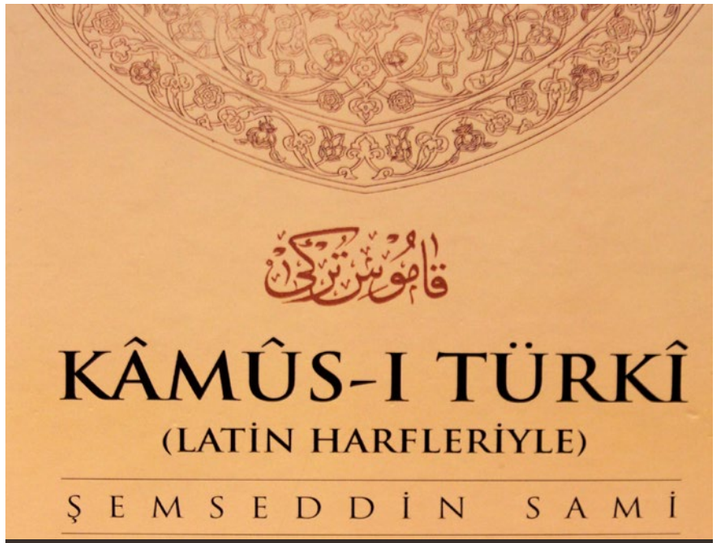
Neden Bitigçi?

Bitigçi; Atatürk’ün, “Türk dili dillerin en zenginlerindendir; yeter ki bu dil şuurla işlensin.” sözünden esinlenen bu üç ismin yıllarca hem bireysel hem de birlikte yürüttükleri bilgisayar destekli dil çalışmaları sonucu ortaya çıktı.
Sözlük bilimindeki yeni gelişmeler onların çalışmasına da yön verdi. 2023 yılında başladıkları derlem tabanlı ve anlam çözümlemeli sözlük çalışmasını, Türkoloji alanında 8 TB veriden oluşan kendi kurdukları sistemle bütünleştirdiler ve Türkolojinin bu ilk yapay zekâ uygulamasına da Bitigçi adını verdiler.
Bitigçi sözcüğünün kökü, eski Türkçede “yazmak” anlamındaki “bitimek” fiiline dayanıyor. Karahanlı Türkçesinde kâtip, yazıcı anlamlarında kullanılan sözcük Osmanlı Devleti’nde divan kâtipleri reisinin ünvanı olarak görev tanımlamasında geçiyor. Bitigçi, divandaki işlemlerin düzenlenmesi, kayıtların tutulması, belgelerin hazırlanması gibi işlerin yanı sıra padişahın daha önce bir konuda ferman, belge olup olmadığı hususlarına veya dinî konular dışındaki sorularına da cevap veren kişi olarak saray teşkilatında bulunan biri. Zamanla bu ad Beylikçi’ye dönüşmüş. Sözlüğün çalışma biçimini simgeleyen bu adı bilinçli bir gönderme olarak seçmişler. Geçmişte bitigçi nasıl belgeleri düzenliyor, kayıtları tutuyor ve ihtiyaç duyulduğunda eski kayıtlardan bilgi çıkarıyorsa bugünkü Bitigçi de, Türkçenin geniş söz varlığını, metin tanıklarını, kullanım örneklerini ve dil verilerini sayısal ortamda bütün özellikleriyle ve içeriğiyle bir araya getiriyor.

Yapay zekânın desteğiyle...

Bitigçi, yapay zekâ destekli bir derlem sözlüğü. Derlem; TDK’deki tanımıyla, bir dilin türlü kullanım alanlarından derlenmiş örneklerinin dil bilgisi ve kuramsal dil bilimi araştırmalarında kullanılmak üzere bilgisayar tarafından okunabilecek biçimde bir araya getirilmiş kümesi demek. Sözlükteki her madde için canlı örnekler sunan ve 3 milyar 248 milyon sözcükten oluşan derlemiyle sözlük, dil bilimciler ve sözlük bilimciler için mükemmel bir Türkçe veri kaynağı sunuyor.
Sözlük içinde yararlanılan veriler, Türk edebiyatından sayısal ortama aktarılmış binlerce basılı kitabın yanı sıra pek çok gazetenin, derginin, televizyonun, haber kaynaklarının sitelerini, blogları yani dijital ortama aktarılmış tüm veriyi süzgeçten geçirerek kullanıyor, işliyor,

birbiriyle bağlantısını ortaya çıkarıyor. Sözlükte bulunmayan söz varlığı ögelerini irdeleyip aday sözler olarak gündemine alıyor. Sözlük hazırlayıcılarının istemleri doğrultusunda tanımıyla, türüyle, kökeniyle, kullanım alanıyla sözlük maddesine dönüştürerek hazırlayıcılarına sunuyor. Ekip bu anlamda yapay zekâyı, devasa veri içinde tek tek yapılacak işlemleri hızlandıran, örüntüleri görünür kılan, aday sözler getiren, araştırmacıya denetlenebilir bir başlangıç noktası veren yardımcı olarak görüyor. Platformun yapay zekâ destekli olması onlar için sorumluluğun makinaya devredilmesi demek değil, uzman emeğinin daha geniş bir kanıt alanına kavuşması anlamına geliyor. Yapay zekânın desteğiyle içerik alanını oldukça zenginleştiren sözlükteki madde başı kelime sayısı, anlam sayısı, atasözü ve deyim her geçen gün artıyor. Sözlükte kullanım alanına çıkarılan yeni sözler de anlamlarıyla, tanımlarıyla ve derlemden getirilen örnekleriyle yer alıyor.

Şemseddin Sami tarafından hazırlanan, adında Türk kelimesi geçen ilk Türkçeden Türkçeye sözlük olan "Kâmûs-ı Türkî"

Osmanlı döneminden Cumhuriyet'e gelene kadar hazırlanan sözlüklerde, 1732 yılında Şeyhülislam Mehmed Esad Efendi tarafından yazılan, madde başları Türkçe olan ve kelimeleri Arapça - Farsça karşılıklarıyla açıklayan ilk Türkçe sözlük olarak öne çıkıyor. 1901 yılında, Şemseddin Sami tarafından yazılan Kamûs-ı Türkî, Türk sözlükçülüğünün modern anlamdaki en büyük miladı olarak kabul görüyor.

Zengin içerik

Erişime açılan sistemde geniş bir alanda alt başlıklar halinde zengin veri kaynakları bulunuyor. Sitede bulunan ve geliştirilmekte olan "Okul Sözlükleri" veri alanı, ilkokul, ortaokul ve lise düzeyleri için her anlamı ayrı değerlendiren bir öğrenme sözlüğü. Her madde için öğrencinin; bu sözcük ne demek, hangi öğrenme düzeyine uygun, bunu niçin öğreniyorum ve gerçek yaşamdaki bir metinde nasıl kullanılmış sorularına cevap bulması amaçlanmış. Yaş düzeyine uygun ve özgün bir dille yazılan tanımlar özgün görsellerle destekleniyor ve alternatif metinlerle öğrencinin öğrenmesi destekleniyor.

Büyük Türkçe Anlam Atlası; bir sözcüğün farklı anlamlarını, tarihsel gelişimini, ayırt edici bağlamlarını, dönemsel rekabeti, kanıt gücü ve veri kökeniyle birlikte inceliyor.

Sözcük Evreni Haritası'nda; "Sözcüklerimiz nereden geldi, yüzyıllar içinde nasıl söylendi, ne anlama geldi?" sorularına cevaplar aranıyor.

Etimoloji Atlası; her sözcüğün kökenini kaynaklarıyla, Orhon yazıtlarından bugüne biçim ve anlam yolculuğunu ve Türkçenin tarihsel dönemlerindeki gerçek tanıklarıyla gösteriyor.

Kavram Alanları Sözlüğü'nde, her maddenin merkezinde aranan sözcük ya da öbek bulunuyor. Kavramsal komşular, kanıt boyutları, bağlam rolleri, çerçeveler ve duygu işaretleri Bitigçi Derlemi'nden (BD) çıkarılıyor.

Hesaplamalı Türkçe Dil Bilgisi, Türkçeyi başka bir dilin kalıplarına uydurmadan; doğrulanmış dil bilgisini canlı BD ölçümleri, grafikler ve şemalarla birleştiren sürümlü bir başvuru kaynağı olarak düşünülmüş.

Ansiklopedi bölümü; kavramların nasıl oluştuğu, hangi tartışmalarla ilgili olduğu ve hangi kaynaklarla daha derin öğrenilebilir sorularına alan açıyor. Şükrü Halûk Akalın'ın "Geçmişten Günümüze Türk Sözlükçülüğü" kitabı yazarları, eserleri, dönemleri, eğilimleri ve kurumları bir arada keşfetmeye imkân veren başvuru alanı oluşturuluyor.

Sözlükte bir madde açıldığında kullanıcı, sözcüğün tanımlarını, dil bilgisi ve kullanım etiketlerini, birleşiklerini ve çapraz göndermelerini 3 milyarı aşkın sözcükten oluşan derlemde cümlenin hemen her yerinde kullanışını gösteren 50 örneğini görebiliyor.

Sözlüğün bir özelliği de, anlık oluşum kısmında kendini gösteriyor. Anlık oluşumlar, derlemde yakalanan geçici, bağlama bağlı ve izlemeye açık söz varlığı öğeleri olarak tanımlanıyor. Henüz bir sözlük maddesi sayılması gerekmeyen üretimleri izleyen ilk Türkçe sözlük olarak öne çıkıyor. "Karışıkımsı", "düzenlenmesiz", "şahıslaşmak" gibi aday sözcükler tanımlanıyor, izleniyor ve değerlendirmeye alınıyor. Sözcüğün bağlamı, belgesi, kaynak izi gösteriliyor. Listede görünen bütün anlık oluşumlar etkin olarak gerçeklik, birimlik, tanımlanabilirlik ve yerleşiklik açısından izleniyor ve sözlük adaylığı bakımından yeniden hesaplanıyor. Bugün artık sözlük kullanıcısı pasif bir okuyucu değil, daha etkin bir konumda. Basılı eserin sınırlarını aşarak dilin değişimine ayak uyduran, veriyi sürekli güncelleyen ve kullanıcıyla doğrudan etkileşim kuran bu yeni çalışma alanına "bitigci.tr" adresinden erişilebiliyor.

4 DÖRTLÜK SEZON
tabii daha 4 yaşında
tabii orijinal dizisi
EJDERHAN
ÇOK YAKINDA
tabii

Aybike AÇIKEL /aybike.acikel@trt.net.tr

Sözün hayatımızdaki izi

Bir söz söylüyoruz ve birkaç saniye sonra hayatımıza devam ediyoruz. Oysa o söz bazen bir başkasının içinde yaşamayı sürdürüyor. Yeri geliyor cesaret veriyor, yeri geliyor yıllarca taşınan bir kırgınlığa dönüşüyor. İmam Gazâlî'nin "Dil Belası" kitabını okurken insan en çok bunu düşünüyor. Ağzımızdan çıkan kelimelerin hayatımızda sandığımızdan çok daha büyük bir yeri olabilir mi?

İmam Gazâlî'nin "Dil Belası" kitabını okudunuz mu? Bu eseri okuduğunuzda günlük hayatta konuştuklarımızın, seçtiğimiz kelimelerin gerçekliğimize dönüşebileceği düşüncesine ulaşıyorsunuz. Öyle ki içinde yer alan bilgiler, farklı zamanlarda sizi birkaç defa daha bu anlatılanları okumaya sevk ediyor. Kitabı kapattıktan sonra akıllarda kalan ilk şey ise günlük hayatımızda her konuda aslında ne kadar rahat konuştuğumuz oluyor. Böylece bizi bir soruya yönlendiriyor: Her birimiz, her bir sözün karşılığının bize geri döneceğini bilseydik bu kadar rahat olabilir miydik?
Sabah evden çıktığımız andan gece uyuyana kadar yüzlerce, belki binlerce sözcük kullanıyoruz. Ailemize bir şey söylüyoruz, iş arkadaşımızla konuşuyoruz, telefonda bir dostumuzu arıyoruz,
bir başkası hakkında yorum yapıyoruz. Mesaj yazıyor, sosyal medyada bir paylaşımın altına birkaç kelime bırakıyoruz. Çoğu zaman söylediklerimizin üzerinde uzun uzun düşünmüyoruz. Oysa sözün ilginç bir tarafı var. Söyleyen unutabiliyor ama duyan unutmayabiliyor.
İnsan çocukluğundan kalma bir cümleyi çok uzun yıllar sonra bile hatırlayabiliyor.
Bir öğretmenin söylediği "Sen yapamazsın" sözü hafızada kalabiliyor. Bir anne ya da babanın öfkeyle söylediği birkaç kelime yıllar sonra bile insanın kulağında çınlayabiliyor.
Aynı şey güzel söz için de geçerli.
"Sana güveniyorum."
"Seninle gurur duyuyorum."
"Bunu başarabilirsin."
"İyi ki varsın."
İnsan hayatının zor bir döneminde kendisine söylenmiş böyle bir cümleyi yıllarca kalbinde taşıyabiliyor. Demek ki sözün ömrünü yalnızca söylendiği birkaç saniyeyle ölçemiyoruz.

Sözün tesiri büyük

Gazâlî'nin dil üzerine düşüncelerinde insanı en fazla durduran noktalardan biri, konuşmanın ne kadar kolay olduğuna yaptığı vurgu. Gerçekten de öyle.
Bir işi yapmak emek ister. Bir karar almak zaman ister. Bir yere gitmek, bir şeyi düzeltmek, bir insana yardım etmek çaba ister. Konuşmak için bunların hiçbirine ihtiyacımız yok. Bir anlık öfke yeter. Birinin davranışına kızarız ve pek çok şey söyleriz. Bir insan hakkında bir şey duyarız ve aktarırız. Bir tartışmada canımız yanar, karşımızdakinin de canını yakacak yeri bulur ve oradan vururuz. Sonra öfke diner. Ama o sözler geri gelmez. "Sinirle söyledim" deriz.
Gazâlî'nin, dili insan hayatında böylesine önemli görmesinin ardında da bu güçlü tesir var. Küçük ve kolay kullanılan bir şeyin insana, ilişkilere ve çevresine büyük sonuçlar bırakabileceğini anlatıyor. İnsan bazen bir cümleyle gönül alıyor, bazen yine bir cümleyle yıllardır kurduğu bir yakınlığa zarar veriyor.

Aradan yıllar geçse de bazı sözler insanın aklında kalır

Evimizin dili nasıl?

Kelimelerin tesirini düşünürken akla en çok evlerin dili geliyor. Çünkü her evin zamanla kendine özgü bir konuşma biçimi oluşuyor. Bazı evlerde insanlar birbirlerini sürekli eleştiriyor.
"Yine yapamadın."
"Sen zaten hep böylesin."
"Ne zaman doğru bir şey yaptın ki?"
Bunlar tekrarlandıkça sıradanlaşıyor.
Bir süre sonra evin içinde kimse kullandığı kelimelerin sertliğini, kırıcılığını fark etmiyor. Bazı evlerde ise başka cümleler duyuluyor.
"Eline sağlık."
"Geçmiş olsun."
"Yoruldun mu?"
"Ben hallederim."
"Teşekkür ederim."
"Senin adına sevindim."
Bunlar da gündelik hayatta çok küçük görünen sözler. Ama bir evin havasını bazen büyük olaylardan önce bu küçük cümleler belirliyor.
Aynı sofrada oturan insanlar birbirlerine hangi kelimelerle sesleniyor? Bir hata yapıldığında ilk tepki ne oluyor? İnsanlar birbirlerinin başarılarından memnuniyet duyduklarını söylüyor mu? Sevdiklerimize güzel şeyler düşündüğümüz hâlde bunları ne kadar dile getiriyoruz? Sözün hayatımıza tesiri biraz da burada başlıyor.

İnsan kendisiyle de konuşuyor

Üstelik bütün kelimelerimizi başkalarına söylemiyoruz. Gün boyunca içimizden geçenleri düşünelim.
"Benim şansım zaten yok."
"Her şey benim başıma geliyor."
İnsanın kendisine karşı ne kadar acımasız konuşabildiğini bazen fark etmiyoruz. Bir arkadaşımız hata yaptığında ona "Bir hata yaptın ama bu olabilir." diyebiliriz. Aynı hatayı kendimiz yaptığımızda zihnimiz çok daha ağır konuşabiliyor. Üstelik bu dili sık sık tekrar ediyoruz. Bir süre sonra "Bir konuda başarısız oldum." demiyoruz; "Ben başarısızım." diyoruz. "Bugün kendimi kötü hissediyorum." yerine "Ben mutsuz bir insanım." diyoruz. Yaşadığımız bir durumu anlatan cümle, yavaş yavaş kendimizi tanımlayan bir cümleye dönüşüyor. İnsan kendi hayatını hangi kelimelerle anlatıyorsa, bir süre sonra aynı kelimelerin içinde yaşamaya başlayabiliyor.
Burada kelimelere sihirli bir güç atfetmeye gerek yok. Hayat elbette yalnızca güzel cümleler kurduğumuz için güzelleşmiyor. Zorluklar ortadan kalkmıyor, kayıplar geri gelmiyor, problemler kendiliğinden çözülmüyor. Ancak insanın başına gelenlerle kurduğu ilişkinin bir dili var. "Ben yapamam." ile "Henüz nasıl yapacağımı bilmiyorum." da öyle. Kelimeler bazen çıkış kapısını tamamen kapatıyor, bazen küçük de olsa açık bırakıyor.

Güzel düşündüğümüzü neden söylemiyoruz?

Olumsuz düşüncelerimizi söylemekte çoğu zaman daha cömertiz. Birinin hatasını hemen söylüyoruz. Başarısını düşündüğümüzde ise bazen içimizden geçirip bırakıyoruz. Annemizin yaptığı yemeği seviyoruz ama bunu zaten bildiğini düşünüyoruz. Güzel sözleri özel günlere bırakıyoruz. Oysa bir insan hakkında güzel bir şey düşünüyorsak neden söylemeyelim?
"Bugün çok iyi görünüyorsun."
"Bunu çok güzel yapmışsın."
"İyi ki aradın."
"Seninle gurur duyuyorum."
Bunların hiçbiri büyük sözler değil. İnsanın gününü değiştirmeye yetebiliyorlar. Hatta bazen çok daha fazlasını. Bir insanın kendisinde göremediği güzel bir tarafı ona ilk kez başka biri gösterebiliyor.

Gazâlî'ye göre dilimizi korumak sadece kırıcı sözlerden uzak durmayı ifade etmiyor; faydalı, güzel ve gönül alan sözleri çoğaltmayı gerektiriyor.

Kelimelerimizi seçmek

İnsanın hiç kötü konuşmaması, hiç öfkelenmemesi, hiçbir zaman yanlış bir söz söylememesi mümkün mü? Muhtemelen değil. Hepimiz bazen düşünmeden konuşuyoruz. Bazen öfkeleniyoruz. Bazen sonradan pişman olduğumuz cümleler kuruyoruz. Yine de dilimize biraz daha dikkat etmek mümkün. Söylemeden önce birkaç saniye beklemek. Kendimize sürekli ağır cümleler kurduğumuzu fark ettiğimizde kullandığımız kelimeleri değiştirmek. Ve en güzeli, içimizden geçen iyi sözleri ertelememek.
Gazâlî'yi okuduktan sonra dil meselesi insana biraz daha ciddi görünmeye başlıyor. Çünkü günün sonunda hayatımız yalnızca büyük kararlarımızdan oluşmuyor. Sabah evden çıkarken söylediğimiz "Günaydın"dan, bir çocuğa verdiğimiz cevaptan, telefonda annemizle konuşurken kullandığımız tondan, sevdiğimiz bir insanın başarısına verdiğimiz tepkiden, kendimize kızdığımızda içimizden geçen cümlelerden de oluşuyor.
Kelimeler hayatımızın her yerinde. Madem bu kadar çok konuşuyoruz, güzel sözün payını da biraz artırabiliriz. Kim bilir, bugün sıradan olduğunu düşünerek söylediğimiz güzel bir cümle, bir başkasının yıllarca unutmadığı tatlı bir söz olabilir.

Öztürk Miraç SARAL / ozturkmirac.saral@trt.net.tr

“Yok yerler”

İnsan hayatının önemli bir kısmı “bekleyişle” geçer. Tren istasyonları ve otobüs terminalleri de çoğu zaman bu bekleyişin “durakları” olur. Bu “yok yerler”in kökenlerini sayfalarımıza taşıdık.

Anadolu’dan kadim bir sözle yazımıza başlayalım: “Yolcu yolunda gerek.” İnsanın hikâyesinin durmaya değil, gitmeye yazgılı olduğunu; durduğumuzu sandığımız anlarda bile zamanın içinde bir yere doğru sürüklendiğimizi anlatır: Dünden gelir, yarına gideriz. Yolda olmak, kaderimizdir. Durursak düşeriz.
İçinde bulunduğumuz sonbahar ayları, sararan yaprakların düşüşü kadar yola çıkmaların da mevsimidir. Üniversitelerine, atandığı kente, yeni bir hayata başlayacağı şehre gitmek için garlara, terminallere ve havalimanlarına akın eden yolcular, aslında binlerce yıllık bir insanlık ritüelini tekrar ederler: Beklemek.
Bekleme salonları; otobüs terminalleri, garlar, havalimanları ya da vapur iskeleleri... İsimleri değişse de hepsi birer “eşik”tir. Ne tam olarak bulunduğunuz yerdesinizdir ne de varacağınız yerde. Buralar, aidiyetsizliğin, melankolinin, umudun ve gözü saatte atılan volta adımlarının ortak mekânlarıdır.
Buralar “yok yerlerdir”. “Yok yer” kavramı; içerisindeki insanların birbirleriyle geçici ilişkiler kurduğu, geçici mekânları tanımlar: Bağ yok, durmak yok, kalmak yok; hayatın zor tarafını görmüş evsizler dışında yaşayanları da yok… Sadece bir yerlerden gelen ve bir yerlere giden insanlar var. Peki, bizi bir yerden alıp başka bir yere fırlatan bu devasa zaman kapsüllerinin asıl hikâyesi nasıl başladı?

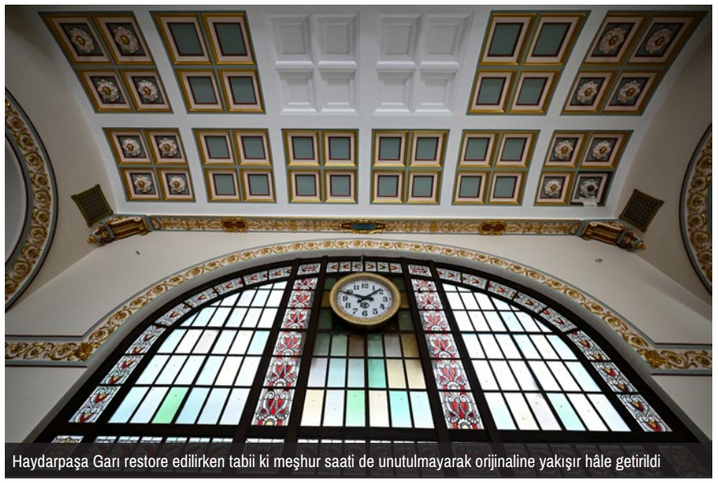
Birazcık yemek, birazcık ısınma

Modern bekleme salonlarının ataları, şüphesiz ki İpek Yolu ve Baharat Yolu’nun üzerine inci gibi dizilmiş kervansaraylar ve hanlardır. Selçuklu ve Osmanlı mimarisinin zirve örneklerinden olan bu devasa taş yapılar, sadece ticari birer konaklama merkezi değil; aynı zamanda dönemin haberleşme, kültür alışverişi ve “bekleme” alanlarıydı.
Kervansaray mimarisi ve sistemi en parlak dönemini 13. yüzyılda Anadolu Selçuklu Devleti zamanında yaşadı. Selçuklular, Anadolu’yu uluslararası bir ticaret merkezine dönüştürmek için doğudan batıya, kuzeyden güneye uzanan yollar üzerine devasa kervansaray ağları kurdular. Bir kervansarayın kapısından giren herkes “Tanrı misafiri” sayılırdı.
Bu yapılar genellikle vakıflar tarafından finanse edilirdi ve sundukları hizmetler şaşırtıcı derecede kapsamlıydı. Çin’den, Hindistan’dan, İran’dan ve Avrupa’dan gelen insanlar bu kervansaraylarda geceler boyu aynı ateşi paylaşır; havadisleri, yeni icatları, hikâyeleri ve kültürleri birbirlerine aktarırlardı. Kervansaraylar dönemin en önemli “bilgi ve haber merkezleri” olarak da işlev gördü. Tarihteki ilk “nitelikli” bekleme salonları olsa da o asırlarda dünyamız henüz tam olarak kapitalizm ile tanışmamıştı. Beklenilen yerler her şeye rağmen hâlâ dönemin şartları gereği askerî yapılar olarak da görülebiliyordu. Beklemenin, yok yerlerin “düz vatandaş” ile buluşması için trenlerin yaygınlaştığı döneme kadar beklememiz gerekti.

Garların dış cephelerine devasa saat kuleleri 19. yüzyılda eklendi. Önceleri her şehrin kendi yerel saati varken, tren tarifelerinin çakışmaması için garlar üzerinden “demir yolu saati” (standart zaman dilimleri) kavramı icat edildi.

Bir kültür olarak gar

Kervansaraylar nasıl antik ticaret yollarının sığınağıysa, tren garları da Endüstri Devrimi’nin dünyaya miras bıraktığı devasa modern kervansaraylardır. Sadece birer ulaşım noktası değil, imparatorlukların (modern ismiyle büyük devletlerin) gücünü sergilediği, zaman kavramının yeniden şekillendiği ve milyonlarca insanın hayatının kesiştiği yapılardır. 1800’lü yılların başından itibaren ilk tren yolları döşendiğinde istasyonlar basit ahşap barakalardan ibaretti. Ancak trenlerin kıtaları birbirine bağlayan bir güce dönüşmesiyle devletler ve şirketler, bu binaları âdeta dönemin “sarayları” olarak inşa etmeye başladı.
Ahşaptan çabuk vazgeçildi çünkü ilk buharlı trenler ciddi bir duman ve is problemi yaratıyordu. Bu teknik zorunluluk, gar mimarisinin en karakteristik özelliğini doğurdu: Demir ve cam tonozlu devasa çatılar. Geniş açıklıkları kolonsuz geçebilen çelik konstrüksiyonlar, dumanın kolayca dağılmasını sağlarken, devasa cam paneller elektrik öncesi dönemde içeriye maksimum gün ışığı alıyordu.
Aklınıza hemen İstanbul’daki özel bir yapının o meşhur siması geldi, değil mi? Garlar, özellikle yeni kurulmuş büyük şehirlerin simgesel yapıları hâline dönüştü. New York’taki Grand Central Terminal gibi devasa yapılar, yalnızca birer ulaşım merkezi değil, şehirleşme kültürünün kalbi hâline geldi. İnsanlar artık şehirleri garların etrafında kuruyor, buluşmalar “garın dev saatinin altında” gerçekleşiyordu. Hızlanan dünya, insanlara trenlerini beklerken vakit geçirebilecekleri restoranlar, gazete bayileri, kafeler ve devasa dinlenme alanları sundu. Bekleme eylemi, başlı başına bir sektöre dönüşmüştü.

Haydarpaşa Garı restore edilirken tabii ki meşhur saati de unutulmayarak orijinaline yakışır hâle getirildi

Demir ağlarla örülen garlar

Osmanlı İmparatorluğu’nun son dönemi ve Cumhuriyet’in ilk zamanları, demir yolu taşımacılığına ve doğal şekilde garlara verilen önemle dikkat çekti. Taşın ve demirin hafızasını taşıyan bu yapılardan Sirkeci Garı, Alman mimarisinin de etkisiyle aslında İmparatorluğa ilk kez ayak basmış bir “Batılı”nın rüyalarını etkileyecek kadar görkemli şekilde tasarlanmıştı.
Yetmişli ve seksenli yılların neredeyse tüm Yeşilçam filmlerinde ise Anadolu’dan kopup gelen karakterlerin İstanbul’a ilk ayak bastığı yer Haydarpaşa Garı’nın deniz gören merdivenleri oldu. Çoğu zaman şehrin kendisi kazansa da her filmde mutlaka o replik söylenirdi: “Söyle İstanbul! Sen mi büyüksün yoksa ben mi?”
Cumhuriyet’in kalbi Ankara’daki gar ise “Birinci Ulusal Mimarlık Akımı”nın en güzel örneklerinden biridir. Mimar Şekip Akalın tarafından tasarlanan yapı, yeni devletin kendi öz kimliğini bulma çabasının zarif bir temsilidir. Ankara Garı da ruhuyla Cumhuriyet’i temsil ettiği için filmlerde genelde Kurtuluş Savaşı’nda savaşmak için İstanbul’dan veya Anadolu’dan Ankara’ya geçen insanları simgeliyordu bir anlamda.
Büyük garlar kalabalığı, küçük taşra garları ise sıkıntıyı, bekleyişi ve ertelenmiş

New York’taki “Grand Central Terminal”, zaman zaman eylemlere de mekân oluyor

hayatları temsil ediyor. “Acı Vatan”, “Şoför Nebahat” gibi İstanbul’da geçen filmler dışında Atıf Yılmaz, Ömer Kavur, Yılmaz Erdoğan, Nuri Bilge Ceylan gibi yönetmenlerin filmlerinde Uşak, Zonguldak, Tekirdağ gibi şehirlerimizdeki tren istasyonlarına o meşhur tabirle “selam” verilmiştir.

Mimar Kemaleddin tarafından Sirkeci Garı’na kardeş olarak tasarlanan Edirne’deki Karaağaç Tren İstasyonu, Balkan Savaşları ve I. Dünya Savaşı’nın o sınırları ortadan kaldıran yıllarında Yunanistan tarafında kalmıştı. 1923 Lozan Antlaşması’yla Yunanistan’ın Anadolu’da arkasında bıraktığı tahribata karşılık bir “savaş tazminatı” olarak Türkiye’ye geri verildi.

Dünyada da sanat eseri

Trenler nasıl ki dünyanın çehresini, ekonomiyi, sanayiyi ve tüm insanlığı baştan sona değiştirmiştir, aynı zamanda ülkelerin tarihini, mimarlığını ve teknolojisini de değiştirmiştir. İspanya’daki Madrid Atocha Garı, soğuk demir konstrüksiyonun doğayla birleştiği, içinde bazılarının yok

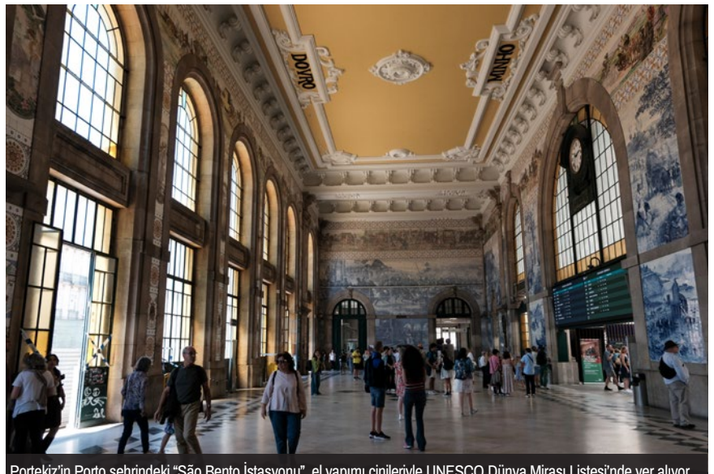

Uluslararası siyaset ile tren istasyonlarının yolu sıkça kesişir; Karaağaç Tren İstasyonu’nda olduğu gibi

olma tehlikesiyle karşı karşıya olduğu 7 binden fazla tropikal bitkinin bulunduğu ütopik bir seraya benziyor. Portekiz’deki Sao Bento İstasyonu, duvarlarını kaplayan yirmi binden fazla mavi-beyaz çini ile yolcuları Portekiz tarihinin resmedildiği devasa bir freskin içine çekiyor. Hindistan’daki Chhatrapati Shivaji İstasyonu ise Avrupa’nın Gotik mimarisi ile Hint saraylarının sivri kemerlerini tek bir bedende eriterek imparatorlukların kültürel çatışmasını anlatıyor.

Halkın durakları

Tren garları romantiktir, duygusaldır, estetiktir; bizleri içindeyken iyi ve “havalı” hissettirir. Filmlerde çok güzel görünür; romanlarda cümlelerce tasvir edilir. Otobüs terminalleri ise daha halktandır; kaotik, hareketli, yüksek enerjili mekânlardır.

Portekiz’in Porto şehrindeki “São Bento İstasyonu”, el yapımı çinileriyle UNESCO Dünya Mirası Listesi’nde yer alıyor

Trenler her yere, her zaman gitmez; otobüsler ise “şoförü de tanıyorsan”, en ücra yerden bile seni alabilir. Amerika Birleşik Devletleri’nde otobüs hatlarının doğuşu, modern otobüs terminalinin ilk tohumlarını attı. 1930’ların “Art Deco” tarzıyla inşa edilen, rüzgârı yarıp geçen krom kaplı otobüsleri ağırlayan o estetik terminaller, “hareket özgürlüğünün” mimari simgeleriydi. Artık herhangi bir Amerikalı, dünyanın en büyük ülkelerinden birinde yaşarken istediği gibi hareket edebiliyordu. Bu göç dalgası, New York, Los Angeles gibi şehirlerin metropole dönüşmesine ve buna bağlı olarak kaosun artmasına bir anlamda aracılık etti. Yetmişli yıllarda New York, dünyanın en tehlikeli şehirleri arasında yer alıyordu.
Türkiye’de terminallerin tarihi de karayollarına verilen ağırlıkla başladı. Trenlerin ağırbaşlılığı yanında, yüzlerce yeni otobüs firması da bu sektöre girerek, yepyeni bir piyasa oluşturdu. Topkapı Garajı, Türkiye’de “otogar” dendiğinde akla gelen ilk efsanevi mekândı. Yetmişler ve seksenler boyunca, çamurlu yolları, çığırtkanları, köfte ekmek kokusu ve her köşeden yükselen Orhan Gencebay şarkılarıyla Topkapı, kendi alt kültürünü oluşturuyordu.
Büyük İstanbul Otogarı ya da namı diğer ismiyle Esenler Otogarı da 1994 yılında açıldığında Orta Doğu ve Balkanlar’ın en büyüğüydü. Tamamen betonarme yapısı, yenilenmeden önce hakkında belgesel de çekilen “tehlikeli” alt katlarıyla birlikte, bekleme yerinden daha çok ürkütücü bir filmden bir mekân gibiydi.
Ankara ile bütünleşmiş, özdeşleşmiş AŞTİ

Afyonkarahisar Otogarı, Türkiye’de tamamen özel sektör tarafından açılan ilk otogar olma özelliğini taşıyor

(Ankara Şehirlerarası Terminal İşletmesi), geniş tavanları, kendine ait renkleri ve keskin Ankara ayazındaki soğuğuyla; memurların, askerlerin ve üniversite öğrencilerinin kesişim noktası hâline geldi. AŞTİ kurulmadan önce şehirlerarası ulaşımın merkezi Ulus bölgesinde bulunan eski otogar (AŞOT), Ankara nüfusunun hızla artmasıyla birlikte giderek yetersiz hâle gelmeye başladı. 1987’de projesi başlayan ve mimarı Davran Eşkinat olan AŞTİ, 1995’te faaliyete başladı. Yılda 15 milyona yakın yolcuyu ağırlayan AŞTİ’de yoğunluk bayram günlerinde günde 150 bin kişiden 250 bin kişiye kadar ulaşabiliyor.

AŞTİ faaliyete geçmeden önce şehirlerarası ulaşımın merkezi Ulus bölgesinde bulunan eski otogar (AŞOT), 1970’te açıldı; 1995’e kadar hizmet verdi ve 2005’te tamamen yıkıldı.

Anadolu’nun terminalleri

Türkiye son dönemde tren yolu yatırımlarını artırmaya devam ediyor. Neredeyse Anadolu’daki tüm önemli şehirlere trenle ulaşım mevcut. Yine de bu dönüşüm tam olarak tamamlanmadı ve Anadolu’daki asıl ulaşım yolu hâlâ karayolu… Ülkemizdeki tatil yörelerine olan bağlantısı ve o kendine özgü soğuğu yüzünden Afyon Otogarı’nın da kendine ait özel bir yeri var.
Afyonkarahisar terminali ve çevresindeki devasa mola tesisleri, Türkiye’nin gayri resmî “orta noktası”dır. Doğudan batıya, kuzeyden güneye giden neredeyse her otobüsün rotası buradaki kavşaktan geçer. Okuyucularımızın pek çoğu gece saat 03.00’te dondurucu bir bozkır ayazında Afyon’da otobüsten inme deneyimini eminiz ki yaşamıştır. Antik Roma’dan Osmanlı’ya kadar ticaret yolları mutlaka Afyon’dan geçmiş, Kurtuluş Savaşı’nın planlanması yine bu merkezi şehirde gerçekleşmiştir. Türkiye’nin neredeyse en önemli ana arter yolları Afyon’da kesişiyor.
Çoğu otogar birbirinin kopyası soğuk beton yığınlarıyken, Nevşehir Otogarı coğrafyasına saygı duyan nadir mimari yapılar arasında yer alıyor. Bölgenin karakteristik sarımtırak volkanik tüf taşlarıyla inşa edilmiş bu yapı, sanki peribacalarının arasından doğal bir şekilde yükselmiş gibi otogarlar arasında farklı bir yerde duruyor.

Teknoloji nostaljiyi yeniyor

Demir yolu mimarisinde devrim yaratan şey hızın kendisi oldu. Ankara’dan İstanbul’a uzanan modern rotalar üzerinde kurulan yeni nesil Yüksek Hızlı Tren garları, tarihi garların o kalın taş duvarlarına ve melankolik loşluğuna inat; devasa cam fanuslar, uzay üssünü andıran çelik kafesler şeklinde tasarlanıyor. Saatlerce süren o zorlu bekleyişlerin yerini, kahvenin bile soğumasına fırsat vermeyen “dakik” ve steril salonlar aldı. Artık yolcular geçmişin hüznünü değil, geleceğin hızını bekliyor.
Otobüs yolculukları karşısında “galip” gelen ise “charter” denilen ekonomik uçuşların artmasıyla birlikte şehirlerarası uçak yolculuğu oldu. Eskiden yalnızca seçkinlerin, bürokratların ve zenginlerin ayrıcalığı olan “uçmak”, bir anda sıradan halkın, memurların ve öğrencilerin de satın alabildiği erişilebilir bir tüketim nesnesine dönüştü. Otobüsün o meşakkatli egemenliği, zamanın ve hızın acımasız pragmatizmine yenik düştü. Artık çok daha az kişi otobüse biniyor. Tren, “klasik” anlamda ise bazı rotalarda turistik bir deneyim hâline gelerek “Turistik Doğu Ekspresi” gibi rotalara evrildi. Artık daha az bekliyoruz ama ilginç, belki de biraz hüzünlü bir şekilde, “yok yerler” hayatımızın tamamı hâline dönüşüyor.

AŞTİ’den önce Ankaralıların otobüs terminali AŞOT’tu

Japonlar için trenler ve tren istasyonları, yaşam tarzlarını belirleyen simgesel anlama sahip

Tanggula Tren İstasyonu denizden tam 5 bin 68 metre yüksekte, pek çok bitkinin dahi yetişmediği bir yerde bulunuyor

Dünyanın sonuna seyahat

Garlar ve otogarlar, yüzyıllardır kullanılan mimari yapılar olarak hizmet veriyor. Bu yüzdendir ki her ülkenin de bu yapılara dair kendine özgü çözümleri olmuş. İlginç olanları sizler için derledik:

Durmanın imkânsız olduğu gar (Japonya): Tokyo'daki Shinjuku İstasyonu, günde yaklaşık 3.6 milyon yolcuya hizmet vererek dünyanın en kalabalık garı rekorunu elinde tutar. İlginç olan bu istasyonda kimse beklemez çünkü sürekli tren gelir ve kalkar.

Tek bir öğrenci için işleyen istasyon (Japonya): Hokkaido Adası'ndaki Kami-Shirataki tren istasyonu, zarar ettiği için kapatılacakken, istasyonu düzenli kullanan tek bir lise öğrencisi olduğu fark edildi. Japon Demiryolları, o kız öğrenci mezun olana kadar istasyonu açık tutma kararı aldı. Tren saatleri sadece onun okul giriş ve çıkış saatlerine göre ayarlandı. Bekleme salonu, üç yıl boyunca tek bir yolcunun kişisel odası hâline geldi.

İki ülke büyüklüğündeki gar (Chongqing East, Çin): Hız tutkusunun ve devasa nüfusların yönlendirdiği mimarinin en uç noktasıdır. Yaklaşık 170 futbol sahası büyüklüğüyle ve iki Vatikan ülkesini içine alabilecek devasa alanıyla, dünyanın alan bazında en büyük tren istasyonlarından biridir. Bu yapıda beklemek, bir binanın içinde olmaktan ziyade başlı başına kendi iklimi olan kapalı bir şehirde kaybolmak gibidir; her gün yüz binlerce yolcuyu ağırlar ve 15 peron ile 29 demir yolu hattına sahiptir.

Dünyanın sonundaki istasyon (Ushuaia, Arjantin): Ateş Toprakları (Tierra del Fuego) bölgesinde yer alan Estación del Fin del Mundo, insanlığın gidebileceği en güney noktadaki tren istasyonudur. Aslen 1900'lerin başında dünyanın en tehlikeli mahkûmlarını buz gibi ormanlardaki çalışma kamplarına taşımak için inşa edilmiştir. Bugün uçurumun kenarında, rüzgârın hiç susmadığı bu istasyonda beklemek; sadece bir treni değil, coğrafyanın ve dünyanın fiziki sınırlarının bittiği noktayı hissetmektir.

And Dağları'nda Paris rüzgârı: La Paz Otogarı (Bolivya): Yaklaşık 3 bin 600 metre rakımlı La Paz şehrinde yer alan ana otobüs terminali, mimari bir sürprizdir. İlk başta bir tren istasyonu olarak inşa edilen yapının demir konstrüksiyonu ve kemerli tasarımı, Eyfel Kulesi'nin de yaratıcısı olan Alexandre Gustave Eiffel'e aittir.

Umay KARADAĞ / umay.karadag@trt.net.tr

“Altın Çocuk”a veda

Yeşilçam’dan bir yıldız daha kaydı. Kara yağız delikanlılardan sonra sarışın ve mavi gözlü hâliyle beyaz perdeye Avrupai bir giriş yapan ve birçok ilke imza atan Göksel Arsoy’u kaybettik.

Arsoy; Hanya eşrafından Girit Mutasarrıfı Mollazade Ali Talat Bey’in torunu ve Hırkazade Ahmet Bey’in kızı olan annesi Hesna Hanım ile Drama’ya yerleşen bir ailenin çocuğu olan babası Remzi Bey’in iki evladından biri olarak 1936 yılında dünyaya gelir. Büyük bestekâr Yesari Asım Arsoy’un yeğenidir. Çocukluğu, Bakırköy’ün doğayla, sanatla, kültürle, tarihle, eğlenceyle ve denizle iç içe olan ortamında geçer. Babasının işi dolayısıyla öğrenim hayatının bir kısmını Kayseri’de tamamlar. Babası havacıdır. Kayseri Hava Üssü’nde pilotlar arasında büyür. Akşama kadar pilotlarla konuşan, kendisini pilot zanneden, nakliye uçaklarına (C-47) binen Arsoy’un bütün isteği pilot olmaktır. Yeri bulutların üzeridir. Rüyalarında bile hep bunu görür. Ama ailesi Hava Harp Okulu’na gitmesini istemez. Nedenini sorsa da yanıt alamaz, günlerce ağlar. Mecburen İstanbul Üniversitesi’nin sınavlarına girer, İktisat Fakültesini kazanır. Hep istediği gibi bir pilot olamaz belki ama yıllar sonra Yeşilçam’ın ilk havacılık filmini çekecektir.

Kader ağlarını örüyor

Hava Harp Okulunda okumasına izin çıkmaz ama havacılık aşkı da sınır tanımaz. Okurken bir taraftan da Yeşilköy Havaalanı’ndaki bir İngiliz uçak şirketinde çalışmaya başlar.
Orada çalışırken yolunun kesiştiği ve yardım ettiği bir yolcu, hayatını değiştirecek bir kapının da aralanmasına ön ayak olacaktır. Arsoy, kendisine teşekkür etmek isteyen ve evine yemeğe davet eden kişinin film yapımcısı ve on yedi sinema sahibi Fuat Rutkay olduğunu öğrenir. Beyaz perdeye geçmesi için ilk teklif ondan gelir.
Diğer tarafta da başka bir yol yine onun beyaz perdeye geçmesi için akmaktadır. İş arkadaşlarından biri oyuncu, yönetmen, senarist ve yapımcı Sırrı Gültekin’in kardeşidir. “Tam sinemaya göre biri var” dediği Arsoy’u, hiç sezdirmeden ağabeyine gösterir. Gültekin, patronu Fuat Rutkay’a giderek yeni çekeceği filmde başrolün değişmesini, yeni birini bulduğunu söyler. Fuat Bey’in aklında da havaalanındaki genç vardır. 22 yaşında hayatını değiştiren Yeşilçam macerası böylece başlar. Sinemadan kazandığı parayla 52 model Buick arabasını alır. Ömrü boyunca arabalara olan ilgisi hep devam edecektir. Yeşilçam’ın en çok kazanan oyuncularından biri olur. Yaptığı filmler çok izlenir. Kazandığı parayla kendi yapım şirketini kurarak Türk sinemasında teknik kalitenin yükselmesine ve prodüksiyon standartlarının değişmesine öncülük eder. Göksel Film adına 12 film çekilir.

<footer>68 TRT VİZYON</footer>

Göksel Arsoy’un yapımcılığını üstlendiği ve başrolünde oynadığı “Şafak Bekçileri’ filminde kullandığı uçak, 1. Hava Kuvvet Komutanlığında sergileniyor

Akşama kadar pilotlarla konuşan, kendisini pilot zanneden, nakliye uçaklarına binen Arsoy’un bütün isteği pilot olmaktır. Yeri bulutların üzeridir. Rüyalarında bile hep bunu görür. Hep istediği gibi bir pilot olamaz belki ama yıllar sonra Yeşilçam’ın ilk havacılık filmini çekecektir.

Yeşilçam yılları

1957 yılında Kara Günlerim filmiyle sinemaya adım atan Arsoy, ilk çıkışını 1959 yapımı, Türk sinema tarihinin en büyük gişe rekortmenlerinden biri olan Samanyolu filmiyle yakalar. Havacılık aşkını ömrü boyunca yüreğinin bir köşesinde taşıyan Arsoy, Hollywood “Top Gun” filmini çekmeden yirmi üç sene önce Yeşilçam ve Hava Kuvvetleri’nin ilk havacılık filmi olan “Şafak Bekçileri”ni çeker. Senaryosunu kendi yazdığı film, sansür heyeti tarafından çeşitli gerekçelerle reddedilse de o dönemin Hava Kuvvetleri Komutanı Orgeneral İrfan Tansel oluru verir. Stüdyoda arka plana görüntü yansıtarak yapılan sahte uçuş sahnelerini reddeden Arsoy, gerçek bir F-104 jetinin arka koltuğuna oturur. Uçuş esnasında askerî pilotla birlikte ses duvarını (Mach 1) aşan ilk Türk sinema sanatçısı olur. Uçuş sırasında yaşanan teknik arıza sonucu büyük bir tehlike atlatıp ölümden dönse de o anları şöyle anlatacaktır: “Yukarıda kelimenin tam anlamıyla ecel terleri döktüm, ama o gökyüzü aşkı her şeye değdi.”

Mehmet Bond

Hollywood’u, Avrupa filmciliğini ve onlardaki yenilikleri, gelişmeleri hep takip ederdi. Yeni çevrilen filmlerin meşhur oyuncularının hikâyelerini okurdu. Sean Connery’in hayat verdiği James Bond filmleriyle ilgili, Connery’nin menajerinin verdiği bir röportajı okuyunca romantik aşk filmlerindeki âşık adam rolünden sıyrılmak ve kendini başka bir alanda göstermek ister. 1960’ların ortasında dünyayı kasıp kavuran James Bond fırtınasını Türkiye’ye taşır. İlk Türk James Bond’unu çeker, Mehmet Bond olur. “Altın Çocuk” film serileri başlar. Filmler çok beğenilir, ses getirir. Yeşilçam’a ilk co-prodüksiyon (ortak yapım) pazarını getirir. Lübnanlı film şirketiyle anlaşma yapılır. “Altın Çocuk Beyrut’ta” filmi çekilir. Ardından yine Beyrut’ta çekilen “Orta Şark Yanıyor” gelir. Mısırlı bir firmayla “Altın Çocuk Altın Avcıları” çekilir. Filmin isim babası Halit Refiğ’dir. Sarı saçlarına ve mavi gözlerine ithafen yakıştırdığı Altın Çocuk lakabı da ömrü boyunca onunla birlikte yaşar. Kariyeri boyunca 70’e yakın yapımda rol alan Arsoy, son filmi Unutulmayanlar’la Yeşilçam’a veda eder.
Televizyonda Osman Seden ile “Mirasyediler” ve Nafiz Tunç’la “Asla Unutma” dizilerini çeker.

Gerçek aşk

Yedek subaylık yaptığı yıllarda, öğretmenlik yaptığı ilkokuldaki öğrencilerin tabiriyle oyuncu öğretmendir. Yeşilçam’a gençliği, üniversiteyi, sosyeteyi getirendir.
“Ben kentlileşen, dönüşen toplumun sembolüyüm.” der sonradan. Aşkı öğreten adamdır, en çok bunu sever. Filmlerde Belgin Doruk’a âşıktır gerçek hayatta ise Soley Hanım’a. Havaalanında danışma sorumlusu olarak çalışan hayatının aşkı

Sanatçı, eşi Soley Hanım, oğlu Gökhan ve kızı Aşkım ile birlikte

<footer>TRT VİZYON 69</footer>

Soley'e, öğrencisi oldukları İstanbul Üniversitesi'nin bahçesinde, hep oturdukları çınar ağacının gölgesindeki bankta evlilik teklifi yapar. Evlenirler, iki çocukları olur. Belgin Doruk'la evlenmediği için kızan hayranlarından, kendini tutamayıp öpenlere, gazino yıllarında sadece onu canlı görebilmek için masaları haftalar öncesinden kapatan kadın hayranlarına kadar çok sevildi, âşık olundu. Tüm bu şaşaalı, çok renkli ve hareketli yaşamın ortasında onun kalbinde sadece bir kişi vardı. "Sizin için aşk nedir?" diye soranlara cevabını kendini anlattığı kitapta verdi: "Aşk bir kadınla yaşanabilecek en güzel duygudur. Aşk benim için 56 yıllık eşimdir. Meşhurların evlilikleri zordur. Sinemada da tek evliliği olan azdır. Benim ilk ve tek evliliğim. Onca yıl sinema yaptım ve sahneye çıktım. Soley hiçbir zaman film setine ve gazino kulisine gelmemiştir. Aramızdaki güven o kadar büyüktür."

1960'ların ortasında dünyayı kasıp kavuran James Bond fırtınasını Türkiye'ye taşır. İlk Türk James Bond'unu çeker, Mehmet Bond olur. "Altın Çocuk" serileri başlar. Filmler büyük sükse yapar. Yeşilçam'a ilk co-prodüksiyon (ortak yapım) pazarını getirir.

Gazino yılları

Yeşilçam farklı bir yola girmiştir. Mecburen başka bir alana yönelir. 68'de gazinolarda sahne almaya başlar. Amcası Yesari Asım Arsoy'un üç sene rahlesinden geçmiştir. "Bana düşünce zenginliği veren, kendime ve topluma saygıyı öğreten, tasavvuf zenginliğini aşılayan; beni edebiyat, şiir, musiki, sanat kültürünün içinde yoğuran insandır. Ona minnettarım." Müzik konusunda inanılmaz titiz ve disiplinli olan amcasıyla olan dersleri zor geçse de yıllar sonra sahneye çıktığında bunun nedenini anlar. "Amcam müzik çalışırken bana zaman zaman çok ağır sitemler ederdi. Ne zaman ki sahneye çıktım, onun o titizliği neden gösterdiğini, kulak eğitmenin ne demek olduğunu o zaman anladım." Alâeddin Yavaşça, Arif Sami Toker, Muzaffer Birtan, Metin Everest, Suat Sayın,

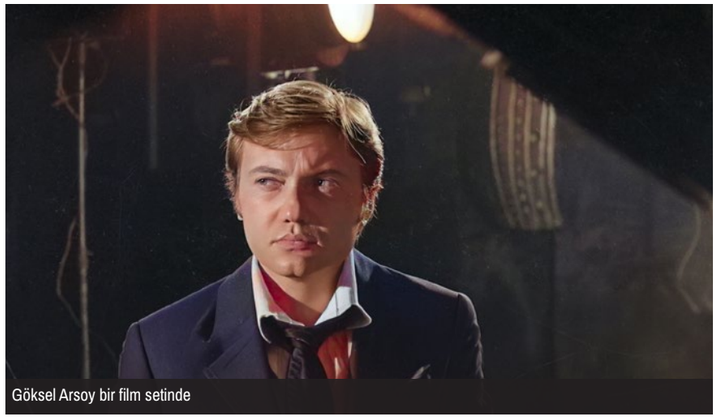

1962 yapımı Akasyalar Açarken filminin setinde Tunç Başaran - Göksel Arsoy - Kameraman Memduh Yükman (Göksel Arsoy'un yapımcısı olduğu ilk film)

Kadri Şençalar ve Polat Tezel'den de dersler alır. Sinemada kendisini meşhur eden Samanyolu filminden sonra o yaz patlayan şarkı da Metin Bükey'in aynı adlı şarkısıdır. Sahneye "Samanyolu" şarkısıyla çıkar. Sahnelerin en şık giyinen adamıdır. Seyirciyle kurduğu sıcak, yakın ilişki ve şovlarıyla sahnelerin de yıldızı olur. Birlikte çalıştığı isimler tam bir yıldızlar geçididir. Zeki Müren, Behiye Aksoy, Sevim Tuna, Muazzez Abacı, Gönül Yazar, Gönül Akkor, Emel Sayın, Orhan Boran, Ateşböceği Ercan ve Kadri Şençalar gibi ağır toplarla çalışır.
Sahne başarısını kalıcı hâle getirmek için 1967 ve 1971 yıllarında çıkardığı "Bir Masal Gibi / Tatlı Hayat" ile "Titrek Bir Damladır / Dudaklarında Arzu" 45'likleri dönemin çok satılanları arasına girer.

Müzik arşivi TRT'ye emanet

Sahnede olduğu 15 yıl boyunca Türk sanat müziğinin eşsiz eserlerinin yer aldığı devasa bir nota koleksiyonu biriktirir. Bununla birlikte amcasıyla icra ettiği eserler, Arif Sami Toker'in yazdığı kitaplar ve bazı bestekârların basılmış eser kitapçıklarının yer aldığı kişisel müzik arşivini TRT İstanbul Radyosu'na bağışlar.

Göksel Arsoy bir film setinde

Çok yönlü bir sanatçı

Sahneyi bıraktıktan sonra iş hayatına atılır. Bir reklam ve sigorta şirketi kurar.
1997 yılında Sinema Oyuncuları Derneği'ne (SODER) başkan seçilir. Dönemin hükümetleri ve Kültür Bakanlığı ile doğrudan temas kurarak Yeşilçam oyuncularının televizyonda gösterilen eski filmlerinden telif hakkı alabilmesi için yasal altyapı çalışmalarını başlatır.
O dönem hiçbir güvencesi olmayan onlarca Yeşilçam emektarına devlet destekli sağlık sigortası ve emeklilik hakları kazandırır.

Sporla hayat

Spor hayatının her döneminde hep vardır. Gençliğinden beri profesyonel olarak tenis ve atletizmle uğraşan Arsoy, yarışlara da katıldı. "Pistlerde değil ama hayatım boyunca hep koştum. Hâlâ da koşuyorum. Yorulmadım." At biner. Yelken kullanmasını kız arkadaşlarından öğrenir. Basketbol haricinde bütün sporları yapar. Atatürk'ün "Bütün ümidim gençliktedir." sözü her zaman ona yol gösterir. İstanbul Tenis Kulübü başkanlığı yaptığı dönemde çocuklar ve gençlerin tenis oynaması için seferber olur.
2002 yılında Türkiye Herkes İçin Spor Federasyonu (HİS) Başkanlığına getirilir. 6 senelik görevi boyunca birçok etkinlik düzenler. Sporun, halkın günlük yaşam disiplini hâline gelmesi için Sağlıklı Yaşam Yürüyüşleri'ni başlatır. Türkiye genelinde şehir şehir gezerek sağlıklı yaşam etkinlikleri organize eder. "Sağlıklı Yaşam ve Spor" üzerine anılarıyla harmanladığı konferanslar verir.
2007 yılında Ulusal Kurtuluş mücadelesinin başladığı günün 88. yıl dönümünde Avustralya'da düzenlenen 19 Mayıs Atatürk'ü Anma ve Gençlik ve Spor Bayramı yürüyüşüne HİS Federasyonu adına önderlik eder. Melbourn ve Sidney'de yaşayan Türkler elli yıl sonra 19 Mayıs kutlaması yaparlar. 2008'de Pekin Yaz Olimpiyatları'nın barış ateşini yakmak için kullanılacak meşaleyi Sultanahmet Camisi'nden Galata Köprüsü'ne kadar taşır.

Sporun, halkın günlük yaşam disiplini hâline gelmesi için Sağlıklı Yaşam Yürüyüşleri'ni başlatır

Yedek subay olduğu yıllarda öğretmenlik yaptığı ilkokuldaki öğrencilerin tabiriyle oyuncu öğretmendir. Yeşilçam'a gençliği, üniversiteyi, sosyeteyi getirendir. "Ben kentlileşen, dönüşen toplumun sembolüyüm." der sonradan. Aşkı öğreten adamdır, en çok bunu sever. Filmlerde Belgin Doruk'a âşıktır gerçek hayatta ise Soley Hanım'a.

Ödüller

1962 yılında Vedat Türkali'nin yazdığı, Halit Refiğ'in yönettiği "Şehirdeki Yabancı" filmi; rejisi, senaryosu ve oyuncuların başarısıyla Moskova Film Festivali'nde Şeref Diploması ödülünü kazanır. 1999 yılında Antalya Altın Portakal Film Festivali'nde "Yaşam Boyu Onur Ödülü" alır. "Yeşilçam yaşamımızdı ve biz de hayatımızı Yeşilçam'a vermiştik. Beni ödül kadar mutlu eden şey hâlâ sevilmek ve unutulmamaktı." 2019 yılında 38. İstanbul Film Festivali'nde Sinema Onur Ödülü'nü kazanır. 2024 yılında T.C. Cumhurbaşkanlığı Kültür ve Sanat Büyük Ödülü'ne layık görülür. Yeşilçam'ın sarışın jönü, gazino sahnelerinin karizmatik sanatçısı, yapımcı, senarist, elini taşın altına koyan, üstlendiği görevi hakkıyla yapabilmek için canla başla çalışan, gördüğü adaletsizlikleri, eşitsizlikleri gücü oranında gidermek isteyen, eşine ve havacılığa aşkla bağlı, nezaketi ve dürüstlüğü kendisine şiar edinmiş Göksel Arsoy, 5 Ekim 2026 tarihinde, 90 yaşında aramızdan ayrıldı. Cenazesinde Hava Kuvvetleri Komutanlığının gönderdiği özel bir çelenk vardı. "Altın Çocuk" son yolculuğuna uğurlandı.

Göksel Arsoy, yıllar boyunca biriktirdiği yazılı müzik arşivini TRT İstanbul Radyosu'na hediye etti

Ela GÜRMAN / ela.gurman@trt.net.tr

Film zamanı

Bilim kurgudan komediye, gerilimden animasyona, dramadan maceraya kadar pek çok film TRT 2 kanalında... Dünya sinemasından dikkat çeken yapımlar, her hafta seyirciyi beyaz perdenin büyüleyici dünyasına davet ediyor.

Hayatın tüm renklerini kültür, sanat, edebiyat, tarih, müzik ve felsefe gibi alanlarla izleyicilerine sunan TRT 2, yer verdiği zengin film içerikleriyle de dikkat çekiyor. Kanal, pek çok sinema programının yanı sıra her ay için belirlenen ve her hafta yayınlanan birbirinden değerli filmleri sinemaseverler için ekrana getiriyor. Hayatın farklı yüzleri, yaşamın etkileyici hikâyeleri, psikolojik deneyimler, dokunaklı olaylar, gülümseten anlar ve daha niceleri... Kasım ayında yayınlanacak yapımlardan hazırladığımız seçkiyi sizler için derledik.

Samia
"TV'de ilk kez"

Tür: Biyografi, Dram
Yönetmen: Yasemin Şamdereli
Senarist: Yasemin Şamdereli, Nesrin Şamdereli
Oyuncular: Ilham Mohamed Osman, Elmi Rashid Elmi, Riyan Roble

Yasemin Şamdereli, Tribeca Film Festivali'nde prömiyer yaparak Jüri Özel Ödülü'nü kazanan ve 2024 yılında Münih Film Festivali'nde Uluslararası İzleyici Ödülü sahibi olan "Samia" filminde kumların arasında yer alan bir inci tanesini gözler önüne seriyor. Gerçek bir yaşam öyküsünden ilham alan yapım, zorlu koşullara ve toplumsal kısıtlamalara rağmen Olimpiyat Oyunları'na katılma hayalinin peşinden koşan Somalili atlet Samia Yusuf Omar'ın sarsıcı hikâyesini anlatıyor. Biyografik unsurları güçlü bir dramla harmanlayan yapım, izleyiciye umut dolu bir hayatta kalma ve başarı mücadelesi sunuyor. Çocukluk arkadaşı Ali'nin de desteğiyle hedefine ulaşmak için tüm engellere göğüs geren başkarakterin azmi ve inancı etkileyici bir dille işleniyor.

Umut dolu bir azim öyküsü
İnsanlar neden Afrika'dan Avrupa'ya tehlikeli bir yolculuğa çıkarlar? Ne gibi umutları ve beklentileri vardır? Somalili koşucu Samia Yusuf Omar da bu yolculuğa çıkan isimlerden biridir. Somali'de büyük hayalleri olan küçük bir kız çocuğu... 9 yaşında sahip olduğu özel yeteneğini keşfettiğinde, koşmak onun tek tutkusu ve hayata tutunma amacı hâline gelir. Ailesinin de desteğiyle sınırları aşacak, zaman zaman engellerle karşılaşsa da asla koşmaktan vazgeçmeyecektir. Bir kadının koşmasının yanlış olduğuna inanılan bir toplumda, Mogadişu sokaklarında koşarak tabuları yıkan Samia, 2008 Olimpiyat Oyunları'nda bitiş çizgisini geçen son koşucu olur ve fotoğrafı tüm dünyada yankı uyandırır.

Başka Bir Hayatta "Past Lives"
"TV'de ilk kez"

Tür: Romantik, Dram
Yönetmen: Celine Song
Senarist: Celina Song
Oyuncular: Greta Lee, Teo Yoo, John Magaro

Kore asıllı Kanadalı oyun yazarı Celine Song, yıllar sonra çocukluk arkadaşıyla yeniden bir araya gelme deneyiminden yola çıkarak çektiği "Başka Bir Hayatta - Past Lives" ile karşınızda... Song'un ilk uzun metraj yönetmenlik denemesi, 2023'te Sundance Film Festivali'nde prömiyer yaptı ve film eleştirmenlerinden olumlu yorumlar aldı. Ulusal Eleştirmenler Kurulu ve Amerikan Film Enstitüsü tarafından 2023'ün en iyi on filmi arasında gösterilirken 81. Altın Küre Ödülleri'nde En İyi Film - Dram dahil olmak üzere beş adaylık ve 96. Akademi Ödülleri'nde En İyi Film ve En İyi Orijinal Senaryo adaylıkları da dahil olmak üzere birçok övgüye değer görüldü. Yapım modern bir aşk hikâyesi eşliğinde, seçtiğimiz hayatlara ve elimizden kaçanlara daha incelikli bir bakış açısı sunarken yıllara yayılan derin bir bağın da izini sürüyor.

Yürek burkan buluşma
Çocukluklarından beri birbirlerine çok bağlı olan Na Young ve Hae Sung'un, Na Young'un ailesinin Güney Kore'den Kanada'ya göç etmesiyle yolları ayrılır. 2012'de Hae Sung, Güney Kore'de zorunlu askerlik hizmetini tamamlamış, ismini değiştirerek Nora adını almış olan Na Young ise New York'a taşınmıştır.
İki arkadaş, yıllar sonra kader, aşk ve hayatı şekillendiren seçimler kavramlarıyla yüzleşecekleri bir hafta için New York'ta yeniden bir araya gelir. Bu, yürek burkan bir buluşmaya dönüşecektir.

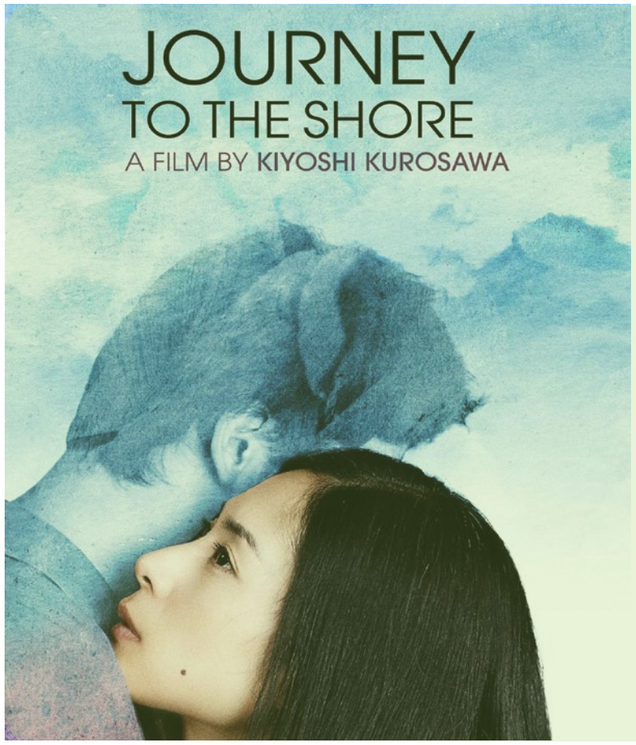

Tony Takitani
"TRT 2'de ilk kez"

Tür: Dram
Yönetmen: Jun Ichikawa
Senarist: Jun Ichikawa, Haruki Murakami
Oyuncular: Issey Ogata, Rie Miyazawa, Shinohara Takahumi

Haruki Murakami'nin kısa bir öyküsünden uyarlanan bu melankolik dram, yalnızlığı bir yaşam biçimi olarak kabullenmiş Tony'nin iç dünyasına odaklanıyor. Tony'nin ansızın genç ve alışveriş tutkunu bir kadına âşık olmasıyla değişen rutini, bu yeni bağın getirdiği mutluluk ve beraberindeki korkularla şekilleniyor. Locarno Film Festivali'nden Jüri Özel ödülü ve FIPRESCI ödülüyle dönen film, modern dünyada insan doğasının hissettiği boşluğu, kaybetme korkusunu ve yalnızlık duygusunu son derece minimalist bir atmosferle seyirciye aktarıyor.

Yıkıcı bir hikâye
Tek başına büyümek zorunda kalmış teknik illüstratör Tony Takitani, Eiko ile tanışır ve onunla evlenir. Hayatı daha iyiye doğru değişen genç adam karısıyla mutludur ancak karısının tasarım kıyafetler satın almaya olan düşkünlüğü bir takıntı hâline dönüşecektir. Tony Takitani, karısından tasarım kıyafetlere tutkusuna karşı koymasını istediğinde, sonuçlar trajik olur.

Kıyıya Yolculuk “Journey to the Shore”
“TRT 2’de ilk kez”

Tür: Romantik, Dram
Yönetmen: Kiyoshi Kurosawa
Senarist: Kiyoshi Kurosawa, Kazumi Yumoto, Takashi Ujita
Oyuncular: Eri Fukatsu, Tadanobu Asano, Masao Komatsu

Ölüm ile sevgi temalarını büyüleyici ve hüzünlü bir üslupla işleyen, Kazumi Yumoto’nun “Kishibe no Tabi” adlı romanından uyarlanan “Kıyıya Yolculuk - Journey to the Shore”, 2015 Cannes Film Festivali’nin Un Certain Regard bölümünde gösterilmiş ve En İyi Yönetmen ödülünü kucaklamış bir film. Yapım, Mizuki’nin dokunaklı ve mistik yolculuğunu anlatıyor.

Farklı bir yolculuk
Eşi üç yıldır kayıp olan Mizuki, çocuklara piyano dersi veren bir öğretmendir. Bir gün genç kadının kocası Yusuke, bir hayalet olarak eve geri döner ve denizde boğularak öldüğünü söyler. Cesedi denizde kaybolmuş, yengeçler tarafından yenmiştir. O zamandan beri Japonya’yı dolaşmış, yaşayanlarla ve “kendisi gibi” diğer insanlarla arkadaşlık kurmuştur. Artık Mizuki’den kendisine bir yolculukta eşlik etmesini istemektedir.

Gökyüzünün Altında “Under Heaven”

Tür: Dram
Yönetmen: Dalmira Tilepbergen
Senarist: Dalmira Tilepbergen
Oyuncular: Taalai Abazova, Taalaikan Abazova, Asan Amanov

Dalmira Tilepbergen tarafından yazılan ve yönetilen, Orta Asya’da, ücra bir dağ köyünde geçen “Gökyüzünün Altında - Under Heaven”, 2015 yılında Montreal Dünya Film Festivali’nde En İyi Uzun Metraj Film ödülünü almış bir yapım. İnsanın en ilkel duygularını sorgulayan bu sarsıcı trajedi, iki kardeşin bir köylü kızına karşı hissettikleri tutku etrafında şekillenen acımasız rekabete odaklanıyor. Giderek tırmanan bu gerilim, ailenin dinamiklerini kökünden sarsarken olayları öngörülemez ve yıkıcı bir noktaya sürüklüyor. Asya sinemasının güçlü örneklerinden biri olan yapım, aşk, kıskançlık ve ihanet gibi evrensel temaları yalın ve çarpıcı bir görsellikle izleyiciye sunuyor.

İki kardeş
Asi Kerim ve vicdanlı Aman adlı iki kardeş, anneleriyle birlikte yaşarken ailelerinin taş ustası işinde çalışmaktadırlar. Babaları, uyuşturucu ticareti faaliyetleri sonucu oluşan Kerim’in borçlarını ödemek için Rusya’da çalışmak zorunda kalmıştır. İki kardeş, bir köy kızı olan Saltanat’a âşık olunca korkunç bir anlaşmazlık beklenmedik ve üzücü sonuçlara yol açar.

Sanatın her hâli

Bir fırça izinde, bir ezgide, bir bir hikâyenin içinde

TRT 2

Özlem KARADAYI DOĞAN / ozlem.karadayi@trt.net.tr

TRT, Filistin soykırımını unutmadı, unutturmadı

İsrail'in yaklaşık üç yıldır aralıksız sürdürdüğü saldırılar ve abluka, Gazze'de soykırıma, büyük bir yıkıma ve derin bir insani felakete yol açıyor. TRT, İsrail'in Filistin halkına yönelik soykırımının üçüncü yılında Gazze'de yaşanan katliamları, açlığı ve zorla yerinden edilmeyi, Filistin halkının tüm bu zulme karşı hayatta kalma mücadelesini yine özel içeriklerle ekranlara taşıdı. Hazırladığı özel yayınlarla İsrail'in Gazze'de on binlerce Filistinlinin hayatını kaybetmesine neden olan saldırılarını, katledilen çocukları ve bebekleri, enkaza dönen şehirleri, evlerini terk etmek zorunda kalan aileleri ve açlıkla karşı karşıya bırakılan Filistin halkının yaşam mücadelesini bir kez daha izleyicilere aktardı.

"Sumud" TV'de ilk kez TRT 1 ekranındaydı

Filistin kökenlerini keşfeden genç bir doktorun İsrail'in Filistin halkına yaşattığı vahşet, kayıplar ve yıkımla yüzleşmesinin ardından kimliği, geçmişi ve idealleri ekseninde geçirdiği dönüşümü konu alan 'tabii' orijinal dizisi "Sumud" ilk iki bölümüyle TV'de ilk kez TRT 1'de izleyiciyle buluştu. Dizinin diğer bölümleri ise 'tabii'den izlenebiliyor.
İsrail'in Gazze'de sivilleri hedef alan saldırılarının geride bıraktığı ağır kayıpları ve yaşanamaz hâle gelen şehirlerde verilen yaşam mücadelesini tanıkların gözünden aktaran "Gazze'yi Görüyorum" belgeseli 5 - 9 Ekim tarihlerinde her gün TRT 2 ve TRT Belgesel'de; 7 Ekim tarihinde ise TRT Avaz'da ekrana geldi.
İsrail saldırılarının gölgesinde bir şehrin hafızasını ve güzelliklerini fotoğrafları aracılığıyla dünyaya göstermek isteyen Gazzeli bir fotoğrafçının hikâyesini anlatan "Fotoğraflarımda Kalan Gazze" TRT 2, TRT Türk ve TRT Belgesel'de yayınlandı.
Soykırımcı İsrail'in açtığı ateş sonucu hayatını kaybeden Ayşenur Ezgi Eygi'nin hikâyesini ve Filistin halkının işgal karşısında verdiği mücadeleyi konu alan "Zeytin Ağacının Altında" TRT 2, TRT Türk ve TRT Kurdî'de izleyiciyle buluştu.
Filistin topraklarındaki İsrail işgalini ve Filistinlilerin kendi topraklarında maruz kaldığı baskıyı ele alan "Kutsal İşgal" ise TRT Kurdî, TRT Belgesel ve TRT 2 akışında yer aldı.

İsrail işgaline karşı Filistin'in direnişi TRT 2'de

Filistin sinemasının kurucu isimlerinden yönetmen Mişel Helifi'yi konuk eden "Sinema +" programı 7 - 8 Ekim tarihlerinde TRT 2 ekranından karşıladı izleyicilerini.
Tarihsel hafızayı taşıyan kareler üzerinden Kudüs ve Filistin'in coğrafi ve kültürel dokusunun İsrail işgalinin bölgede bıraktığı izlerle birlikte incelendiği "Fotoğraflar - Filistin Özel" 7; Filistin edebiyatının işgal karşısında bir direniş ve hafıza aracına dönüşmesini, Filistin halkının yaşadığı kayıpları ve kendi coğrafyasıyla kurduğu güçlü bağı ele alan "Edebiyat Söyleşileri - Filistin Edebiyatı"nın yanı sıra "Öğretmen", "Sûret - Mescid-i Aksa", "Yüreğini Eline Al ve Yürü", "Göz Hizası - Filistin", "Wajb - Düğün Davetiyesi" ve "Özgür Kelimeler: Gazzeli Bir Şair" TRT 2'nin öne çıkan özel içeriklerinden oldu.

"Gol Atan Cepheye" TRT Belgesel'de

İsrail'in yıllardır sürdürdüğü işgalin ve Filistin halkının günlük yaşamının sınırlanmasının spora uzanan etkilerini ele alan "Gol Atan Cepheye" belgesel serisinin Filistin bölümü dört gün boyunca TRT Belgesel'de ekrana gelirken TRT Türk ise İsrail'in Gazze'de çocuklar ve siviller üzerinde bıraktığı ağır etki ile evlerini kaybeden aileler ve temel ihtiyaçlara erişmekte zorlanan Filistin halkının yaşam mücadelesinin ele alındığı "Haberin Olsun" Filistin özel yayınıyla dikkat çekti.

TRT Kurdî'den Filistin özel canlı yayını

İsrail saldırılarının enkaza çevirdiği Gazze'de, evlerini ve yakınlarını kaybeden insanların yaşadıklarını konu alan "Gazze'nin Çığlığı" ve savaşın ortasında yaşanan vahşeti kameralarıyla kayıt altına alan iki Gazzeli fotoğrafçının hayatını savaş gazeteciliği perspektifinden anlatan "Fotoğraflarla Gazze", "Kanayan Yara Filistin" ve "Burası Cennet Olmalı" TRT Kurdî ekranında yer aldı.
İsrail'in Gazze'de sivilleri, çocukları ve yaşam alanlarını hedef alan saldırılarına Türk halkının gösterdiği tepkiyi anlatan "Sessiz Çığlık" ile "Küçük Kudüs", "Dağılan Melodiler", "Özgür Kelimeler: Gazzeli Bir Şair" ve "Geriye Kalan" adlı yapımları izleyicileriyle buluşturan TRT Kurdî, canlı yayınlanan "Gazze Özel Yayını"nda ise İsrail saldırıları nedeniyle ağır biçimde zarar gören hastaneler, tedaviye ulaşmakta güçlük çeken yaralılar ve çocukların karşı karşıya kaldığı açlık konusunu ele aldı. "Siyasetname" programında da İsrail'in Gazze soykırımına ve sivillerin hayatını kaybettiği saldırılara Türkiye'de ve dünyada gösterilen tepkilere yer verildi.

TRT Radyo 1'de Gazze'de yaşanan insanlık dramı

TRT Radyolarında da İsrail işgali altında yaşamını sürdüren Filistinlilerin maruz kaldığı baskılar, Gazze'de çocukların ve sivillerin ödediği ağır bedel ve halkın mücadelesi özel içeriklerle dinleyicilere aktarıldı. İsrail'in Gazze'de geride bıraktığı enkazı, yakınlarını kaybeden ailelerin yaşadıklarını ve Filistin halkının tüm kayıplara rağmen verdiği yaşam mücadelesini konu alan "İnsanlığın Sınavı Gazze" ve "Zeytin Ağacının Gölgesinde" Radyo 1'de dinleyicilerle buluştu.

TRT Arabi'den "Sumûd Hikâyeleri"

İsrail'in yıllardır süren işgali altında kayıp, göç ve yoksunlukla mücadele eden Filistin halkını konu alan 25 bölümlük "Sumûd Hikâyeleri" röportaj serisi TRT Arabi'de izleyicileriyle buluşurken; TRT World kanalında İsrail'in işgali altında yaşayan ve direnişlerini sürdüren toplulukların tanıklıkları üzerinden Lübnan'ın egemenlik mücadelesinde karşılaştığı zorlukların yansıtıldığı "İlk Işık: Lübnan'ın İzinde" ve "Gazze'de Soykırım Özel Yayını" ekrana geldi.

TRT Belgesel 17 yaşında

İnsana, dünyaya ve zamanın ruhuna dokunan hikâyeleri izleyicileriyle buluşturan TRT Belgesel, 17 yaşında!
Geçmişten geleceğe köprü kuran, öz değerlerinden kopmadan evrensel bir içerik anlayışıyla ilerleyen kanalımız; nitelikli ve özgün içerikleriyle Türk ve dünya izleyicisinin ilgisini çekmeyi, etki alanını her geçen gün genişletmeyi sürdürüyor.
2025 yılı izlenme araştırması verilerine göre Türkiye'nin en çok izlenen belgesel kanalı olan TRT Belgesel, 17 Ekim itibarıyla 17. yaşına "merhaba" derken heyecanla beklenen yeni yayın dönemine de adım attı.

TRT World 11 yaşında

2015 yılında uluslararası haberciliğe farklı bir bakış açısı kazandırma hedefiyle yayın hayatına başlayan TRT World, geride bıraktığı 11 yılda güvenilirliği, etkisi ve küresel erişimiyle öne çıkan bir haber markası hâline geldi. Ana akım medyada yeterince yer bulamayan konuları ve farklı perspektifleri gündeme taşıyan kanal , dünyada yaşanan gelişmeleri insan odaklı bir yaklaşımla ele alarak uluslararası habercilikteki konumunu güçlendirdi.
Yayın kalitesi, içerik çeşitliliği ve dijital alandaki başarısıyla uluslararası ölçekte saygınlık kazanan TRT World; DIG, Cannes, New York Festivals ve Telly gibi prestijli platformlarda aldığı ödüllerle de başarısını ortaya koyuyor. Küresel gelişmeleri farklı perspektiflerle ele alan TRT World, bugün uluslararası habercilik alanında güçlü bir medya platformu olarak yoluna devam ediyor.

Cumhuriyet coşkusu TRT'de yükseliyor

Cumhuriyetin ilanının 103. yıl dönümünde TRT yine bağımsızlık mücadelemizin ruhunu yansıtan özel içeriklerle bayram coşkusuna ortak oluyor.
Anıtkabir'deki atmosferi izleyicilere aktaracak "Anıtkabir'den Naklen Yayın" 29 Ekim Perşembe günü saat 11.00'de TRT 1, TRT Türk ve TRT Avaz'da ekranlara gelecek. Tören birliklerinin TBMM önünden Ulus 1. Meclis'e kadar gerçekleştireceği yürüyüş ise "29 Ekim Cumhuriyet Bayramı Özel" programıyla aynı gün saat 14.00'te TRT 1, TRT Türk ve TRT Avaz ekranlarında yayınlanacak.

TRT 1'den Cumhuriyet Bayramı'na özel yayınlar

Özel konuklarla günün anlam ve öneminin ele alınacağı "Alişan ile Hayata Gülümse", tarihçi Koray Şerbetçi'nin sunumuyla hazırlanan ve Cumhuriyet'in kuruluşuna uzanan umut dolu yolculuğu anlatan "Bir Dönüm Noktası - 29 Ekim 1923" belgeseli ve "Pelin Çift ile Gündem Ötesi" TRT 1'in yayın akışında yer alacak.

Cumhuriyetin izinde tarih yolculuğu TRT 2'de

"Cumhuriyetin Mimari Eserleri" programında 1923 yılından günümüze kadar ülkemizde iz bırakan ve sembolleşen eserler uzman konukların anlatımıyla ele alınacak. "Cumhuriyetin Mimari Eserleri"nin "TRT Ankara Radyoevi" bölümü, Türkiye'nin kültürel dönüşümünü ve yüzyılın mimarisini konuklarla ele alan "Yüzyılın Birikimi", Türk fotoğrafının geçmişini ve bugününü ele alarak fotoğrafın ulus devletin inşasındaki rolünü aktaran "Klişe - Cumhuriyet ve Toplumsal Bellek" ve "Karalama Defteri" de yine TRT 2 ekranından izleyicileriyle buluşacak.
"Tiyatrovizyon - Yüzyıllık Destan", Cumhuriyet Bayramı'nın ilk yıllarına ait görüntüler ve özel hikâyeler eşliğinde kutlamaların tarihsel dönüşümünü anlatırken "Tarihin Ruhu - 1937 Cumhuriyet Bayramı", Atatürk'ün katıldığı son Cumhuriyet Bayramı törenine ait arşiv görüntülerini mercek altına alacak.
TRT 2'de ayrıca "Konser Zamanı: İzmir Devlet Senfoni Orkestrası - Bir Ulus Uyanıyor" yayınlanacak.

TRT kanalları dolu dolu

TRT Çocuk, "Eymen ile Çimen", "Dedektif Reptır", "Ekip: SİBERAY" ve "Pırıl" yapımlarının 29 Ekim Cumhuriyet Bayramı'na özel bölümlerini ekrana getirecek.
HÜRJET'in geliştirilme sürecini ve Türkiye'nin yerli ve millî havacılık vizyonunu anlatan "Oyunbozan - HÜRJET" belgeseli TRT Belgesel'de, bayrama özel repertuvarıyla hazırlanan "Başka Sahne" TRT Müzik'te izleyiciyle buluşacak.
TRT Türk'te ise Türk savunma sanayiinin öncü isimlerinden Nuri Killigil'in askerî mücadelesini, yerli silah üretimine katkılarını ve karşılaştığı engellere rağmen sürdürdüğü çalışmalarını anlatan "Savunma Sanayiinin Yalnız Dehaları" belgeseli yer alacak.

TRT Genç'te Cumhuriyet Bayramı'na özel yayınlar

"Geçmişe Bir Bilet" 29 Ekim Cumhuriyet Bayramı'na özel bölümünde farklı şehirlerdeki müzeler üzerinden geçmişin izlerini ve kültürel mirası ekrana taşıyacak.
29 Ekim 1923'e uzanan özel bölümüyle Cumhuriyet'in ilanını ve tarihi mirasın genç kuşaklar için taşıdığı anlamı ele alan "Genç Takvim" ve Cumhuriyet'in tarihsel sürecini anlatan "Cumhuriyetin İzinde" de TRT Genç'te yayınlanacak.

TRT Radyolarında Cumhuriyet sevinci

Cumhuriyetimizin 103. yılı, TRT Radyolarında da coşkuyla kutlanacak.
Beş bölümlük "Cumhuriyet Demek" programı 30 Ekim Cuma gününe kadar her gün saat 09.05'te TRT TSR'de yayınlanırken TRT Türkü'de 29 Ekim Perşembe günü saat 20.00'de "THM Radyo Sanatçıları Konseri" dinleyicileriyle buluşacak. TRT Bölge Radyoları da sevilen programları "Bölge Gündemi", "Hayatın İçinden" ve "Genç Yaşam" ile Cumhuriyet Bayramı'na özel canlı yayınlar gerçekleştirecek.

TRT ortak yapımı üç film Oscar adayı

99'uncu Oscar Ödülleri'nin En İyi Uluslararası Film kategorisinde yarışmak üzere ülkelerin belirlediği aday adayı filmler arasında üç TRT ortak yapımı yer alıyor. Türkiye, Fransa ve Japonya tarafından aday gösterilen filmler, TRT'nin sinema alanındaki vizyonunu bir kez daha ortaya koydu. Türkiye'nin adayı "Kesilmiş Bir Ağaç Gibi", Fransa'nın adayı "Minotaur" ve Japonya'nın adayı "All of a Sudden" (Birdenbire) sinema dünyasının en prestijli ödülü için yarışacak.

Aile içi kırılmalara ve iç hesaplaşmalara ayna tutan bir film "Kesilmiş Bir Ağaç Gibi"

Tunç Davut'un yönettiği TRT ortak yapımı "Kesilmiş Bir Ağaç Gibi", Mart 2027'de düzenlenecek 99'uncu Oscar Ödülleri'nde En İyi Uluslararası Film kategorisinde Türkiye'yi temsil etmek üzere seçildi. 12 Punto 2019'da TRT Ortak Yapım Ödülü kazanan film, dünya prömiyerini Ekim 2025'te 62'nci Antalya Film Festivali'nde gerçekleştirdi. Kasım 2025'te 13'üncü Boğaziçi Film Festivali ile 36'ncı Ankara Film Festivali'nde yarışan yapım, Boğaziçi Film Festivali'nde Naim Kanat ile En İyi Kurgu ödülüne layık görüldü.
Film, aile içi kırılmaları, iç hesaplaşmaları ve göçmenlik temasını konu alıyor. Emekli inşaat mühendisi Refik (70), Suriyeli bakıcısı Nesrin'e (30) iki küçük oğluyla Avrupa'ya kaçması için bir miktar para verir. Refik, Kurban Bayramı'nda kendi çocuklarıyla bir araya gelme hazırlığı yaparken Nesrin iki çocuğunu ona bırakıp kayıplara karışır. Batık süt ürünleri tüccarı olan İhsan (40), atadan kalma köy arazisine bir hayvan çiftliği kurmak için babası Refik ve kız kardeşini maddi destek vermeye ikna etmeye çalışır. İstanbul'daki akademik kariyerini bırakıp Almanya'ya yerleşme planları yapan Refik'in kızı Nalan (35) ise uzun bir aradan sonra bayram için baba evine gelir.

Savaş ve seferberlik atmosferinde yaşanan çıkmaz "Minotaur"

İki Oscar adaylığı bulunan Rus yönetmen Andrey Zvyagintsev'in yönettiği TRT ortak yapımı "Minotaur", 99'uncu Oscar Ödülleri'nde Fransa'nın adayı seçildi.
Fransa, Almanya, Türkiye ve Letonya ortak yapımı olan film, 12 Punto 2025'te TRT Uluslararası Ortak Yapım Ödülü kazanmıştı. Dünya prömiyerini geçtiğimiz mayıs ayında 79'uncu Cannes Film Festivali'nde yapan ve festivalden Büyük Ödül (Grand Prix) ile ayrılan yapım, ardından uluslararası film festivallerinde ve dünya genelinde izleyiciyle buluştu.
Suç ve gerilim unsurlarını harmanlayarak aktaran film, güçlü ve nüfuz sahibi Rus iş insanı Gleb'in kontrol altındaki hayatının kişisel, politik, mesleki ve küresel krizlerle birlikte çözülüşünü merkezine alıyor. Gleb; zengin, nüfuz sahibi ve hayatının her alanını kontrol altında tutmaya alışmış biridir. Eşi Galina ile mutludur. Ailesi, işi ve sosyal statüsü kusursuz bir düzen içindedir. Ancak bu "kusursuz düzen" yavaş yavaş çatlamaya başlar. Önce şirketi ekonomik ve politik baskılar altında ezilir. Ardından çalışanları ülkeden kaçmaya başlar. En önemlisi de eşinin sadakatsizliğiyle yüzleşir.

Tesadüfler ve duygusal kırılmalar üzerine kurulu bir anlatı "All of a Sudden"

2022'de "Drive My Car" ile En İyi Uluslararası Film dalında Oscar Ödülü kazanan Japon yönetmen Ryusuke Hamaguchi'nin TRT ortak yapımı "All of a Sudden" (Birdenbire) filmi, Japonya'nın Oscar adayı oldu. Fransa, Japonya, Türkiye, Almanya ve Belçika ortak yapımı olan film, Hamaguchi'nin Fransa'da çektiği ilk yapım olma özelliğini taşıyor. Dünya prömiyerini 79'uncu Cannes Film Festivali'nde gerçekleştiren filmde başrolleri paylaşan Virginie Efira ve Tao Okamoto, festivalde En İyi Kadın Oyuncu ödülünü kazandı.
Paris ile Kyoto arasında geçen tesadüfler ve duygusal kırılmalar üzerine kurulu bir anlatı olarak öne çıkan "All of a Sudden", insan ruhunun en karanlık ve kırılgan yanlarını yansıtıyor. Paris'in banliyölerinde bir huzurevinin yöneticisi olan Marie-Lou Fontaine, ekibinin direncine rağmen sadece yaşlıların bakımına değil ruhsal durumuna da odaklanan "Humanitude" (İnsanlık Eğitimi) isimli bir yöntem ile tedavi uygulamaktadır. Ölümcül bir hastalığı olan Japon oyun yazarı Mari Morisaki ile karşılaşması Marie-Lou'nun hayatında büyük bir dönüşüme yol açar. İkisi arasında isim benzerliğiyle başlayıp ruhsal ortaklığa uzanan derin bir bağ kurulur.

99'uncu Oscar Ödülleri takvimi

En İyi Uluslararası Film kategorisinde yarışacak 15 filmlik kısa liste 15 Aralık 2026'da duyurulacak. Resmî Oscar adaylarının 21 Ocak 2027'de ilan edilmesinin ardından, 99'uncu Oscar Ödül Töreni 14 Mart 2027 tarihinde gerçekleştirilecek.

İtalya ve Fransa'dan TRT'ye dört ödül

Uluslararası arenada önemli başarılara imza atmaya devam eden TRT World ödüllerine yenilerini ekledi; dünya çapında saygın medya ödülleri arasında gösterilen iki yarışmadan dört ödülle döndü. İtalya'da düzenlenen DIG Awards'tan bir, Fransa'da düzenlenen Cannes Corporate Media & TV Awards 2026'dan da üç ödül alan TRT World yapımları, uluslararası yayıncılık alanında bir kez daha farkını gözler önüne serdi.

Siber köleliğin gizli dünyası

DIG Awards 2026'da TRT World'e "En İyi Orta Metraj Araştırmacı Gazetecilik" ödülü

TRT World'ün Uluslararası Emmy ödüllü belgesel serisi "Off The Grid"in "Myanmar Scam Factory" bölümü, İtalya'da düzenlenen DIG Awards 2026'da "En İyi Orta Metraj Araştırmacı Gazetecilik" ödülüne layık görüldü. Bu yıl 12'ncisi düzenlenen DIG Festivali kapsamında verilen ödüllerin sahipleri, 300'ü aşkın başvuru arasından Hırvat yönetmen Igor Bezinović başkanlığındaki uluslararası jüri tarafından belirlendi. Jüri, belgeseli "organize suçun kölelikten kazanç sağlamasına imkân tanıyan, alışılmadık bir ulus ötesi sömürü biçimini büyük bir anlatım açıklığıyla ortaya koyan bir soruşturma" olarak nitelendirdi.

Siber köleliğin gizli dünyasına ışık tutan "Myanmar Scam Factory" bölümü, iç savaş ve siyasi istikrarsızlıkla sarsılan Myanmar'da suç örgütlerinin bu kaos ortamından beslenerek kurduğu dolandırıcılık merkezlerini mercek altına alıyor.

Cannes'dan TRT'ye üç Gümüş Yunus

Kurumsal filmler, belgeseller ve televizyon yapımlarını ödüllendiren ve Fransa'da düzenlenen Cannes Corporate Media & TV Awards'ta da TRT World'ün üç yapımı Gümüş Yunus ödülünü aldı.

"Myanmar Scam Factory"nin fragmanı "Belgesel ve Haber Programları için Fragman ve Tanıtımlar" kategorisinde Gümüş Yunus kazandı. Böylece belgesel, aynı hafta iki ayrı festivalden ödülle dönmüş oldu.

Rusya - Ukrayna savaşının dördüncü yılında yayımlanan "Off The Grid"in "Ukraine: The Citizen Front" bölümü ise "İnsan Hakları ve Aktivizm" kategorisinde Gümüş Yunus ödülünün sahibi oldu.

Gazze'yi iki Filistinli fotoğrafçının objektifinden anlatan "Gaza Remains in Frame" de "Güncel Olaylar" kategorisinde Gümüş Yunus'a layık görüldü. Yahia Barzaq ve Mahmoud Abu Hamda'yı takip eden belgesel, Gazze'nin gerçekliğini hiçbir filtreye başvurmadan izleyiciye ulaştırıyor. Belgeselin yayımlanmasından kısa süre sonra Yahia Barzaq'ın bir İsrail saldırısında hayatını kaybetmesinin ardından, yapıma Barzaq'ı anan bir bölüm eklendi. Bu yıl New York Festivals'ta Altın Kule, Telly Awards'ta ise Gümüş ödül kazanan belgesel, Cannes'daki başarısıyla ödül serisini sürdürdü.

TRT Genel Müdürü Sobacı'dan, TRT World paylaşımı

Prof. Dr. Mehmet Zahid Sobacı, TRT World'ün başarısını sosyal medya hesabından şu ifadelerle duyurdu:

"TRT World, DIG Awards'ta "Best Investigative Medium" ödülüne, Cannes Corporate Media & TV Awards'ta ise 3 gümüş ödüle layık görüldü. Emeği geçen tüm mesai arkadaşlarımı kutluyorum. TRT olarak, uluslararası yayıncılıktaki etki alanımızı büyütmeyi sürdüreceğiz."

Uluslararası yayıncılıkta güçlü konumunu her geçen gün pekiştiren TRT World, güvenilir habercilik yaklaşımı, derinlikli içerikleri ve insan hikâyelerini merkeze alan anlatımıyla dünyanın gündemini izleyicileriyle buluşturuyor. Türkiye'nin ve TRT'nin uluslararası vizyonunun dünyaya aktarılmasına da katkı sunan kanalın elde ettiği ödüller, yalnızca içerik üretimindeki başarısını değil, doğru ve güvenilir bilgiye erişimin desteklenmesi ve küresel ölçekte toplumsal farkındalığın artırılması yönündeki rolünü de yansıtıyor.

Lingo Türkiye'de sezonun rekoru kırıldı

TRT 1 ekranında yayınlanan, Türkiye'nin en sevilen kelime yarışmalarından Lingo Türkiye'de, dördüncü sezonun rekor büyük ödülü sahibini buldu. Kelime bilgisi, hız ve heyecan, rekorla buluştu. Kemal Uçar'ın sunumuyla ekranlara gelen programda Beyza ve Ceren, başarılı performanslarını 311 bin 400 TL'lik büyük ödülle taçlandırdı.

Lingo Türkiye yarışmasında, 1. masada Aydın ve Burak, 2. masada Beyza ve Ceren, 3. masada ise Derya ve Sertan yarıştı. Rekabet daha ilk etaptan itibaren kendini hissettirirken, 2. masadaki Beyza ve Ceren başarılı performanslarıyla dikkat çekti. İkili, 2. etabın ortasında genel final kasasını 22 bin 700 TL'ye yükselterek avantajlı bir konumu geldi. Bir sonraki etapta da iddiasını sürdüren Beyza ve Ceren, 30 bin 700 TL'lik kasayla finale kalmayı başardı. Finalde zamana karşı nefes kesen bir mücadele veren ikili, bitime 32 saniye kala "Oyuncak" kelimesini doğru bilerek büyük ödülün sahibi oldu. Beyza ve Ceren'in kazandığı 311 bin 400 TL, Lingo Türkiye'nin 4. sezonundaki en yüksek ödül olarak kayıtlara geçti.

Küresel diyaloğun adresi TRT World Forum 10 yaşında

2017 yılından bu yana dünyanın önde gelen isimlerini bir araya getiren TRT World Forum, küresel diyaloğa katkıda bulunmaya devam ediyor. Alanında uzman yüzlerce akademisyen, basın mensubu, politika yapıcı ve sivil toplum mensubunu binlerce katılımcı ile bir araya getiren TRT World Forum, 10'uncu yılında "Merkezsiz Dünya: Kurallar Geçersiz Kaldığında Kim Liderlik Eder?" teması ile 6 - 7 Kasım tarihlerinde İstanbul'da düzenlenecek.

Akademisyenlerin, gazetecilerin, sporcuların, sanatçıların, siyasetçilerin ve sivil toplum kuruluşlarının temsilcilerinin bir araya gelerek dünyanın öne çıkan meselelerini tartışacak forum, bu yıl da günümüz dünyasının değişen güç dengelerini ve liderlik anlayışını ele alacak.

TRT World Forum, son 10 yılda düzenlenen 86 açık ve 76 kapalı oturumda 801 konuşmacıyı binlerce katılımcıyla bir araya getirerek farklı görüş ve deneyimlerin ele alınmasına zemin hazırladı. Hem küresel hem de bölgesel öncelik ve gündemleri tanımlayacak

TRT World Forum'un onuncu yılında öne çıkan başlıkları arasında yapay zekâ, enerji krizleri, uluslararası hukuk ve ekonomi gibi konular yer alıyor.

Oturumlar belli oldu

TRT World Forum'un bu yılki oturum başlıkları şöyle: "Türkiye: Bölgesel Güçten Bölgeler Arası bir Aktöre","Yüksek Riskli Diplomasinin Dönüşü: Orta Güçler ve Yükselen Çok Kutuplu Düzen", "Uluslararası Sistemde Amerikan Paradoksu", "Sancılı Bir İyileşme Sürecine Doğru: Orta Doğu'daki Savaşlar Sonrası Ulusal Ekonomiler", "Uluslararası Hukuk ve İnsani Çöküşün Kesişiminde Gazze", "Bağlantısallığın Yeni Jeopolitiği: Deniz Yolları, Darboğazlar ve Koridorlar", "Algoritmik Çağda Kontrol Kimde? Şirketler, Devletler, Vatandaşlar", "Enerji Krizlerinin Artçı Şokları: Baskı Altındaki Kurumlar" ve "Yapay Zekâ Çağında Sorumluluğu Yönetmek".

Forumda aynı zamanda Asya - Pasifik'teki güvenlik dinamiklerinden Avrasya yapılanmasına, Rusya - Ukrayna Savaşı'ndan Afrika'da diplomasi ve jeoekonomiye kadar farklı konular, alanında uzman isimler tarafından yuvarlak masa toplantılarında tartışılacak.

Daha adil bir gelecek için

TRT Genel Müdürü Prof. Dr. Mehmet Zahid Sobacı, TRT World Forum'u sosyal medya hesabından "Krizler, riskler, tehditler... Daha adil bir geleceği şekillendirecek yol ve yöntem arayışlarına katkı sunmak için #TRTWorldForum2026'da buluşuyoruz." ifadeleri ile duyurdu.

Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan'ın da TRT World Forum'un onuncu yılına katılması ve Türkiye ve dünya gündemine ilişkin güncel konulara değinerek, çarpıcı açıklamalarda bulunması öngörülüyor.

TRT World Forum'a kayıtlar https://www.trtworldforum.com/register/ üzerinden gerçekleştiriliyor.

Elif ARISOY CİNCİOĞLU / elif.arisoy@trt.net.tr

Bir çocuğun gözünden

Savaşın ortasında başlayan çocukluk, yoksulluk ve kayıplar arasında büyüyen umutlar, bağımsızlık uğruna verilen büyük bir mücadele... "Cumhuriyet'in İlk Sabahı", Türkiye'nin kuruluş yıllarını bir çocuğun gözünden anlatarak geçmişin zorluklarını ve Cumhuriyet'in hangi fedakârlıklarla kurulduğunu yürekten hissettiriyor.

O kuru, 1919'un zorlu günlerinden başlayarak Millî Mücadele'nin izinde bir yolculuğa çıkaran "Cumhuriyet'in İlk Sabahı" Şermin Yaşar ve Prof. Dr. İlber Ortaylı imzası taşıyor. Savaşın ortasında dünyaya gelen, babası cephede şehit düşmüş bir çocuğun gözünden anlatılan hikâye; işgal altındaki bir ülkenin çaresizliğini, halkın yaşadığı yoksulluğu ve bütün bu karanlığın içinde tükenmeyen umutları gözler önüne seriyor. Cephelerde savaşan askerlerin yanı sıra geride kalan annelerin, çocukların ve sıradan insanların yaşamlarına odaklanan eser, tarihin yalnızca büyük kahramanlardan ibaret olmadığını hatırlatıyor.

Ülkenin dört bir yanında işgalin sürdüğü, ailelerin sevdiklerini kaybettiği, açlığın ve yokluğun günlük hayatın bir parçası hâline geldiği o günlerde bağımsızlık mücadelesi, her şeye rağmen geleceğe tutunmanın adı oluyor. TBMM'nin açılışından Kurtuluş Savaşı'na uzanan süreç, çocukların kolayca takip edebileceği sade ve akıcı bir dille aktarılıyor. Gökçe Akgül'ün hikâyeye eşlik eden çizimleri de dönemin atmosferini canlandırmaya yardımcı oluyor. İlber Ortaylı'nın tarihsel birikimiyle desteklenen anlatı, Millî Mücadele'nin neden verildiğini, bağımsızlığın ne kadar ağır bedellerle kazanıldığını ve dayanışmanın bir milleti nasıl bir arada tutabildiğini anlaşılır biçimde ortaya koyuyor.

Millî Mücadele'nin izinde

"1919'daydık. Ülkemiz yıllardır düşmanla mücadele ediyordu. Türk vatanının büyük bir kısmı düşman tarafından ele geçirilmişti. Ordumuz, askerimiz, insanımız yorgun düşmüştü. Açlık, yoksulluk, çaresizlik içindeki halk ne yapacağını bilmiyordu. Erkeklerin çoğu askere alınmıştı. Giden askerlerin çoğu geri gelemiyor, çocuklar babasız büyüyordu. Bizim kayıplarımız en başta aydınlarımız olmuştu. Bildiğiniz bütün yüksekokulların, Tıbbiye'nin, Mühendis Mektebi'nin sınıfları boşalmıştı. Gençlerin çoğu şehit düşmüştü. Anadolu'da en iyi zanaatkârlar, tarlaları süren çiftçiler, eli ayağı tutanlar ölmüştü. Geriye kalanlar ise savaştaydı. Birçok cephede savaşmaya devam ediyorduk. İşgalciler ülkemizin dört bir yanında kol geziyor, göz korkutuyordu..."

Etkileyici bir okuma sunuyor

"Cumhuriyet'in İlk Sabahı", geçmişi yalnızca tarihler ve olaylar üzerinden öğrenmek yerine o günleri yaşayan insanların duygularını anlamak isteyenler için etkileyici bir okuma sunuyor. Çocuklara Cumhuriyet'in kuruluşunu anlatırken özgürlük, dayanışma, cesaret ve umut gibi değerleri de hatırlatıyor. Üstelik anlattıklarıyla yalnızca çocuklara değil, Cumhuriyet'in hangi koşullarda kurulduğunu yeniden düşünmek isteyen yetişkinlere de sesleniyor. Çünkü bugün sahip olunan bağımsızlığın ardında büyük kayıplar, unutulmaz fedakârlıklar ve vazgeçmeyen bir halkın mücadelesi var. Bu kitap, Cumhuriyet'in ilk sabahına uzanan yolculuğu hissetmek ve o büyük mücadelenin anlamını yeniden keşfetmek isteyen herkesi sayfalarına davet ediyor.

TRT
world
forum
2026
Merkezsiz
Dünya:
Kurallar Geçersiz Kaldığında
Kim Liderlik Eder?
6-7 Kasım, İstanbul
trtworldforum.com
TRTWorldForum